

Pecyn Cyhoeddus

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

Neuadd Cyngor Ceredigion, Penmorfa,
Aberaeron, Ceredigion SA46 0PA
ceredigion.gov.uk

1/6/23

Lisa Evans

Annwyl Syr / Fadam

Ysgrifennaf i'ch hysbysu y cynhelir Cyfarfod o Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu yn Hybrid - Neuadd Cyngor Ceredigion, Penmorfa, Aberaeron /o bell trwy fideo-gynhadledda, Dydd Iau, 8 Mehefin 2023 am 10.00 am i drafod y materion canlynol:

- 1. Ymddiheuriadau**
- 2. Datgelu buddiant personol (gan gynnwys datganiadau chwipio) Atgoffir aelodau am eu cyfrifoldeb personol yn datgan unrhyw fudd personol a budd sydd yn rhagfarnu yn gysylltiedig â materion a gynhwysir yn yr agenda hwn yn unol â darpariaethau Deddf Llywodraeth Leol 2000, Cyfansoddiad y Cyngor a Chod Ymddygiad Aelodau. Yn ogystal, mae'n rhaid i Aelodau ddatgan unrhyw chwip plaid gwaharddedig a roddwyd ar Aelod yng nghyswllt y cyfarfod yn ôl Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011.**
- 3. Adroddiad ar waith ac effaith Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru (PACC) (Tudalennau 3 - 72)**
- 4. Arolygiadau Estyn , tymor yr Hydref 2022 a thymor y gwanwyn, 2023 (Tudalennau 73 - 76)**
- 5. Canllawiau Pontio ar gyfer ysgolion a lleoliadau- model cymorth cynhwysol (Tudalennau 77 - 102)**
- 6. Cofnodion Cyfarfod Cyngor Ieuenctid Ceredigion (17.03.23) (Tudalennau 103 - 114)**
- 7. Cadarnhau Cofnodion y Cyfarfod blaenorol ac ystyried unrhyw faterion sy'n codi o'r Cofnodion (Tudalennau 115 - 122)**
- 8. I ystyried Blaenraglen Waith Ddrafft 2022/23 (Tudalennau 123 - 126)**

Atgoffir yr Aelodau y dylent lofnodi'r Gofrestr Bresenoldeb

Darperir Gwasanaeth Cyfieithu ar y Pryd yn y cyfarfod hwn ac mae croeso i'r sawl a fydd yn bresennol ddefnyddio'r Gymraeg neu'r Saesneg yn y cyfarfod.

Yn gywir

Miss Lowri Edwards

Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd

At: Gadeirydd ac Aelodau Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu

Weddill Aelodau'r Cyngor er gwybodaeth yn unig.

Cyngor Sir CEREDIGION County Council

ADRODDIAD I'R:	Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu
DYDDIAD:	8 ^{fed} o Fehefin 2023
LLEOLIAD:	Penmorfa
TEITL:	Adroddiad ar waith ac effaith Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru (PACC)
DIBEN YR ADRODDIAD:	Er gwybodaeth
Y RHESWM PAM FOD Y PWYLLGOR CRAFFU WEDI GOFYN AM Y WYBODAETH:	<ul style="list-style-type: none"> a) Dealltwriaeth ac ymwybyddiaeth o waith Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru a'r Memorandwm o Ddealltwriaeth sy'n gosod allan yr atebolrwydd democrataidd ar gyfer PACC am y cyfnod 2023 – 2026. b) Diweddariad o effaith y bartneriaeth a'r cynnydd yn erbyn blaenoriaethau 22/23 c) Blaenoriaethau'r bartneriaeth ar gyfer 2023 – 2024.

CEFNDIR:

- Ffurfiwyd Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru (PACC) sef partneriaeth addysg rhwng Awdurdodau Lleol Powys a Cheredigion ym mis Medi 2021. Fe'i seilir ar Femorandwm o Ddealltwriaeth (Atodiad A) sy'n nodi'r meysydd ac amodau bydd y ddwy sir yn cyd-weithio arnynt, megis:
 - Cefnogaeth ar gyfer diwygio'r cwricwlwm / datblygu'r Cwricwlwm i Gymru
 - Llwybrau Arweinyddiaeth
 - Cymorth i Athrawon Newydd Gymhwyso ac athrawon gyrfa gynnar
 - Datblygiad proffesiynol Cynorthwywyr Dysgu
 - Lleihau effaith difreintedd gwledig, sicrhau ecwiti ar gyfer pob dysgwr a gwella lles
- Ariennir gwaith cydweithiol Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru o Grant Consortia Rhanbarthol (RCG) blynyddol gan Lywodraeth Cymru. Derbynnir y grant yn unigol gan y ddau Awdurdod Lleol er mwyn ariannu'r gwaith cydweithredol i gyflawni'r telerau ac amodau o:
 - Galluogi pob dysgwr, yn arbennig y rhai o gefndiroedd difreintiedig i wneud cynnydd ar hyd eu llwybr dysgu eu hunain a chodi eu dyheadau i gyflawni eu llawn botensial, sy'n gysylltiedig ag ystod o ddulliau asesu i ddeall a chefnogi'r cynnydd hwn.
 - Cyd-lunio cwricwlwm sy'n hyrwyddo ystod eang o wybodaeth, medrau a phrofiadau (gan gynnwys profiadau cymdeithasol a rhyngweithio) gyda dealltwriaeth glir o'r hyn sy'n bwysig - mae cymwysterau yn rhan allweddol o hyn.
 - Sicrhau bod amgylchedd yr ysgol yn cefnogi lles dysgwyr ac ymarferwyr.

Tudalen 4

- Cefnogi dealltwriaeth ymarferwyr o'r hyn sy'n gweithio wrth ddylunio'r cwricwlwm drwy fuddsoddi yn sgiliau ymholiad ac addysgeg yr holl staff.
 - Galluogi dysgu proffesiynol uchelgeisiol ar gyfer yr holl ymarferwyr mewn ysgol sy'n ymroddedig i fod yn sefydliadau sy'n dysgu.
 - Ymgorffori myfyrio, hunan-werthuso a gwelliant o fewn ysgolion a phwysigrwydd arweinyddiaeth dda mewn ysgolion fel sail ar gyfer hynny.
 - Bod yn ganolog i'w cymunedau – meithrin gwell perthynas rhwng ysgolion a theuluoedd, cymunedau a chyflogwyr, i gefnogi a hyrwyddo cyflawniad addysgol a chyflogaeth ardderchog, y camau nesaf mewn addysg a hyfforddiant.
 - Gwrando ar blant a phobl ifanc wrth iddynt ymgysylltu â'u dysgu a'u cefnogi i gyflawni eu dyheadau.
- Trwy weithio ar y cyd, mae'n rhoi mynediad uniongyrchol i gyllid grant Consortia Rhanbarthol (RCG) Llywodraeth Cymru ac felly yn ychwanegu capasiti gwerthfawr i wasanaethau addysg Ceredigion a Phowys.
 - Yn flynyddol cyflwynir Cynllun Busnes i Lywodraeth Cymru i'w gymeradwyo (Atodiad B). Yn dilyn hyn, ceir adolygiad blynyddol cadarn a thrylwyr gyda'r Gweinidog Addysg ac uwchswyddogion o Lywodraeth Cymru. Mae Arolygwyr Estyn hefyd yn monitro cynnydd y cynllun busnes a gwaith y bartneriaeth yn rheolaidd.
 - Blaenoriaethau 2022 – 2023 PACC:
 - Sicrhau bod ysgolion yn hyderus wrth roi'r Cwricwlwm i Gymru ar waith o Fedi 2022 ymlaen, a pharhau i ganolbwyntio ar wella'r dysgu ac addysgu
 - Cefnogi a datblygu gweithwyr addysg proffesiynol rhagorol
 - Datblygu a rhoi strategaeth degwch ar waith, a chefnogi lles ac anghenion emosiynol disgyblion ac ymarferwyr
 - Sicrhau bod trefniadau cynorthwyo a gwella ysgolion yn glir, ac arwain ysgolion i barhau i ddatblygu fel sefydliadau dysgu sy'n rhoi'r trefniadau gwella, gwerthuso ac atebolrwydd diwygiedig ar waith
 - Sicrhau trefniadau mewnol effeithlon, a chyfathrebu ac ymgysylltu effeithiol â rhanddeiliaid.
 - Mae'r ddau Awdurdod Lleol yn cynnal eu gwasanaethau gwella ysgolion eu hunain, fodd bynnag, trwy gydweithio ar y pum maes a amlinellir uchod, mae'n ychwanegu gwerth am arian sylweddol, ehangder a dyfnder y gefnogaeth i wasanaethau addysg ac ysgolion Ceredigion a Phowys. Er enghraifft, trwy rannu'r baich ar y fforymau cenedlaethol, rhannu adnoddau a chyd-gynllunio. Mae yna hefyd feysydd gwaith penodol i Geredigion a Phowys, megis y gefnogaeth bwrpasol i athrawon ar ddechrau eu gyrfa ac effaith amddifadedd gwledig sy'n flaenoriaethau allweddol i'r bartneriaeth.
 - Mae cefnogaeth bwrpasol a chyfluoedd dysgu proffesiynol yn cael ei frocra drwy'r Ymgynghorwyr Cefnogi Ysgolion, gyda blaenoriaethau'r ysgol unigol yn cael eu rhannu gyda swyddogion i lywio eu cynllun cefnogi. Yn 2022 - 2023, roedd 66 ysgol ar draws PACC wedi nodi'r Cwricwlwm i Gymru fel blaenoriaeth ysgol gyfan a 37 blaenoriaeth ar asesiad a dilyniant. Ar gyfer yr ysgolion hyn, darparwyd cefnogaeth bwrpasol i ganiatáu sgysiau unigol

Tudalen 5

ar gynllunio cwricwlwm ysgol gyfan a chynlluniau dilyniant ac asesu pwrpasol. Ym mis Medi 2022 bu i holl ysgolion cynradd / cyfnodau a chwe ysgol uwchradd, pob oed ac arbennig (un yng Ngheredigion a phump ym Mhowys) fabwysiadu'r Cwricwlwm i Gymru. Yn unol â'r gofynion gorfodol, gyda chymorth a chanllawiau gan PACC, mae pob un o'r ysgolion hyn wedi datblygu gweledigaeth ysgol bwrpasol. Mewn llawer o ysgolion PACC, datblygwyd y weledigaeth ar y cyd â rhanddeiliaid allweddol i ymgorffori cyfleoedd gwerthfawr i ddysgwyr archwilio nodweddion hanesyddol, diwylliannol, a chymdeithasol eu cynefin a Chymru yn llwyddiannus. Yn yr ysgolion mwyaf effeithiol, mae gweledigaeth yr ysgol hefyd wedi llwyddo i ymgorffori cyfleoedd i ddysgu am amrywiaeth y gymdeithas yng Nghymru a'r byd ehangach. Er enghraifft, ym mis Mai 2022, bu i Estyn arolygu ysgol Penglais a holi iddynt baratoi astudiaeth achos ar ei gwaith yn gweithredu'r Cwricwlwm i Gymru wrth iddynt nodi bod *'dylunio'r cwricwlwm wedi'i seilio ar ymchwil ac wedi'i gysylltu'n fuddiol â datblygu addysgu'*. Ac yn Ysgol Uwchradd Aberteifi bu i arolygiad mis Mawrth 2022 adrodd *'mae gwaith ar ddylunio'r cwricwlwm, ynghyd â ffocws ar wella addysgu, wedi arwain at weledigaeth gref a chlir ar gyfer y Cwricwlwm i Gymru'*.

- Darperir cefnogaeth gyffredinol a phwrpasol i ymarferwyr PACC (waeth beth fo'u cam yn eu gyrfa) i wella eu hymarfer a datblygu fel arweinwyr y dyfodol. Er enghraifft, cefnogaeth, arweiniad a rhwydweithio ar gyfer penaethiaid newydd a phenaethiaid dros dro yn eu rolau yn arwain a rheoli ysgol fel agweddau o iechyd a diogelwch, cynnal a chadw safle'r ysgol, cyllid ac adnoddau dynol; neu gymorth i athrawon gyrfa cynnar ym mlynnyddoedd 2 i 5 o'u gyrfaoedd addysgu drwy'r cynllun peilot mae PACC yn rhedeg.
- Gwelir effaith gadarnhaol gwaith y bartneriaeth hefyd ar ymarferwyr a datblygiad arweinwyr Ceredigion a Phowys. Er enghraifft, bu i 14 o arweinwyr llwyddo yn eu cymhwyster CPCP i benaethiaid yn 2023 (1 o Geredigion a 13 o Bowys). Mae 21 o ymarferwyr eraill o PACC wedi llwyddo i gwblhau'r rhaglen datblygu i arweinwyr canol yn llwyddiannus, 12 y rhaglen datblygu i uwch arweinwyr ac 8 y rhaglen i ddatblygu darpar benaethiaid, sy'n eu galluogi i gyfrannu'n gadarnhaol at welliant a darpariaeth eu hysgolion.
- Yn 2022 – 2023 bu i holl ysgolion PACC cael mynediad at adnoddau a chefnogaeth RADY, sy'n canolbwyntio ar godi cyrhaeddiad pobl ifanc difreintiedig. Mae dull haenog o gefnogi, sy'n cyd-fynd ag anghenion ysgol, blaenoriaethau ysgolion ac argymhellion yr awdurdodau lleol. Yn 2022 – 2023 cafwyd cam 1 o gyflwyniad RADY ar draws PACC:

		Ceredigion	Powys
RADY ysgol – y lefel uchaf o gefnogaeth	Lefel uchaf o gefnogaeth ↓ Lefel isaf o gefnogaeth	2	2
RADY – cadw mewn cysylltiad		1	-
RADY – hyfforddiant a chymell o bell		4	4
RADY – cefnogaeth wedi ei recordio		10	22 (2 grwp)
Adnoddau RADY – y lefel isaf o gefnogaeth		26	20

Tudalen 6

Mae llawer o ysgolion sy'n ymgysylltu â RADY ysgol, cadw mewn cysylltiad â'r hyfforddiant a chymhell o bell yn ystyried pob agwedd o'r rhaglen yn ofalus ac yn dechrau gwireddu 'llawn botensial' eu dysgwyr difreintiedig. Mae gwaith cychwynnol llwyddiannus yn ymwneud â chynrychiolaeth gyfrannol dysgwyr difreintiedig a chael 'llyn aur' yn llifo drwy holl gynlluniau datblygu a pholisïau academaidd a bugeiliol ysgol er mwyn sicrhau bod y lefel addas o her a chymorth ar gael i'r dysgwyr a bod pob aelod o staff yn berchen ar yr ethos RADY. Nodwyd gwaith ysgolion i wella tegwch yn y ddarpariaeth ac i leihau effaith tloedi ac amddifadedd ar ddysgwyr o fewn adroddiadau arolygu Estyn diweddar. Er enghraifft, cofnodwyd gan Estyn yn dilyn ei arolygiad o Ysgol Uwchradd Aberteifi ym mis Mawrth 2022 *'Mae arweinwyr ar bob lefel wedi darparu arweinyddiaeth gadarn ar hyrwyddo blaenoriaethau cenedlaethol a lleol. Ar ôl y cyfnodau clo, mae arweinwyr wedi canolbwyntio'n gryf ar wella'r ddarpariaeth ar gyfer datblygu medrau llythrennedd a rhifedd disgyblion. Yn ychwanegol, maent wedi blaenoriaethu cymorth ar gyfer disgyblion bregus i leihau effaith tloedi ar gyrhaeddiad addysgol. Ceir darpariaeth gynhwysfawr i sicrhau bod y disgyblion hyn yn yr ysgol ac yn barod i ddysgu'*.

- Yn dilyn cydweithio agos rhwng swyddogion Ceredigion a Phowys ac yn unol â blaenoriaethau cenedlaethol a lleol, mae'r pum blaenoriaeth ganlynol wedi'u nodi yn y cynllun busnes (Atodiad B) ar gyfer y flwyddyn ariannol 2022 – 2023:
 - i. Cefnogi holl ysgolion PACC i ddatblygu dulliau dysgu ac addysgu effeithiol er mwyn sicrhau bod dysgwyr yn gwneud y cynnydd disgwylidig.
 - ii. Cefnogi holl ysgolion PACC i sicrhau bod dylunio a gweithrediad y cwricwlwm o ansawdd uchel, gan adeiladu arferion addysgeg, dilyniant ac asesu effeithiol gyda ffocws penodol ar fedrau llythrennedd, rhifedd a chymhwysedd digidol.
 - iii. Datblygu cefnogaeth bellach i ysgolion i sefydlu ymagwedd ysgol gyfan wrth gefnogi lles dysgwyr ac ymarferwyr a sicrhau ecwiti o ran profiadau er mwyn lleihau effaith tloedi ac amddifadedd ar gynnydd dysgwyr.
 - iv. Cefnogi ymarferwyr PACC i ddilyn llwybrau arweinyddiaeth a datblygiad cenedlaethol a lleol fel bod arferion pob ymarferydd PACC yn gryf ac effeithiol gan ddylanwadu'n gadarnhaol ar les a chynnydd dysgwyr.
 - v. Datblygu ymhellach drefniadau cyfathrebu, ymgysylltu â rhanddeiliaid a llywodraethu cryf PACC.
- Bydd swyddogion yn monitro'r cynnydd yn erbyn y blaenoriaethau uchod pob chwarter yng nghyd â sesiynau adrodd tymhorol i Brif Weithredwyr ac Aelodau Etholedig Ceredigion a Phowys.

**LLESIAN
CENEDLAETHAU'R
DYFODOL:**

**A oes Aseiad Effaith Integredig
wedi'i gwblhau? Nac oes
Os na, nodwch pam
Crynodeb:
Hirdymor:
Integreiddio:**

Tudalen 7

Cydweithio:
Cynnwys:
Atal:

ARGYMHELLIAD

1. Nodi'r Memorandwm o Ddealltwriaeth ar gyfer 2023 – 2026 (Atodiad A)
2. Nodi Cynllun Busnes Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru ar gyfer 2023-24 (Atodiad B)

Y RHESWM DROS YR ARGYMHELLIAD:

- Gweithredu'r blaenoriaethau yng Nghynllun Busnes 2023 – 2024.
- Cytuno ar y Memorandwm o Ddealltwriaeth rhwng Powys a Cheredigion am y cyfnod 2023 – 2026.

Enw Cyswllt & swydd:

- Clive Williams - Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion
- Anwen Orrells - Arweinydd Strategol Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru
- Mary Davies - Rheolwr Corfforaethol: Gwella Ysgolion

Dyddiad yr Adroddiad: 09.05.2023

Acronymau:

- PACC: Partneriaid Addysg canolbarth Cymru (MWEP: Mid Wales Education Partners)
- RCG: Regional Consortia Grant
- CPCP: Cymhwyster proffesiynol Cenedlaethol ar gyfer Prifathrawiaeth
- RADY: Codi cyrhaeddiad pobl ifanc difreintiedig / Raising the Attainment of Disadvantaged Youngsters'

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol

Cytundeb Lefel Gwasanaeth | Memorandum of Understanding
Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru | Mid Wales Education Partners
01/04/2023 – 31/03/2026

This Agreement is dated _____

BETWEEN

- (1) **POWYS COUNTY COUNCIL** of County Hall, Llandrindod Wells, LD1 5LG (“**Powys**”)
and
- (2) **CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL** whose principal address is Neuadd Cyngor Ceredigion, Penmorfa, Aberaeron SA46 0PA (“**Ceredigion**”)
(together referred to as “**the Councils**” and individually as a “**Council**”)

BACKGROUND

Both Ceredigion and Powys wish to work collaboratively on school improvement priorities to ensure benefits for all schools within the administrative areas of Ceredigion and Powys. The Mid Wales Education Partners collaboration aligns with other collaborations also on the same Mid Wales footprint.

COMMENCEMENT AND DURATION

This Agreement shall commence on 1st April 2023 for an initial period of three years up until 31st March 2026, unless the Councils mutually agree in writing to extend the Agreement for a further period.

If either party wish to terminate this agreement, this should be confirmed in writing with at least twelve months’ notice.

WORKING ARRANGEMENTS

This Agreement is entered into by the Councils on a basis of co-operation and good faith.

Principles of Collaboration between Ceredigion and Powys on elements of school support:

The parties agree to adopt the following principles:

- (a) collaborate and co-operate to ensure that activities are delivered and actions taken as required

Cytundeb Lefel Gwasanaeth | Memorandum of Understanding
Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru | Mid Wales Education Partners
01/04/2023 – 31/03/2026

- (b) be accountable - take on, manage and account to each other for performance of the respective roles and responsibilities
- (c) be open - communicate openly about major concerns, issues or opportunities
- (d) behave in a positive, proactive manner
- (e) adhere to statutory requirements and best practice - comply with applicable laws and standards including applicable procurement rules, data protection and freedom of information legislation; and
- (f) act in a timely manner - recognise and respond accordingly to requests for support.

The Parties agree:

- a) That Powys will appoint a Strategic Lead for the Mid Wales Education Partners collaboration who will be responsible for working with officers from both Councils to develop and submit an annual business plan to Welsh Government. Both Councils will be part of the recruitment process.
- b) That a suitable member of staff from either Ceredigion or Powys shall represent the Councils in cross regional and national meetings and as set out in Annexe A. The representation at these cross regional and national meetings can be amended at any time by agreement in writing of the Councils and Annex A amended in accordance with such agreement. This work will be co-ordinated and managed by the Mid Wales Education Partners collaboration Strategic Lead under the leadership of Powys' Director of Education and Children and Ceredigion's Chief Education Officer.
- c) Staff from either Ceredigion or Powys will only engage with the schools in the other Council's area with the consent of the Head of School Improvement in Ceredigion and Head of Education in Powys and with appropriate DBS checks conducted by the employer.
- d) Delivery of professional learning across both Ceredigion and Powys may be co-designed and co-delivered with the consent of the Head of School Improvement in Ceredigion and Service Manager Leads in Powys.
- e) All staff used by the collaboration will be employed either by Powys or Ceredigion. The line management and performance management of staff will be the responsibility of the employing Council. If a Council provides services to the other Council, it shall ensure that it provides staff tasked with the role who are appropriately and suitably qualified and have suitable skills, knowledge and experience in the specified aspect of work. If any matters of concern arise the Chief Education Officer receiving the service should raise the matter directly with the Mid Wales Education Partners Strategic Lead and Chief Education Officer providing the service.

Cytundeb Lefel Gwasanaeth | Memorandum of Understanding
Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru | Mid Wales Education Partners
01/04/2023 – 31/03/2026

The parties undertake to:

- a) supply to the other party information and assistance reasonably requested by the other party relating to the collaboration as is necessary to enable that other party to perform its own obligations in relation to the collaboration in respect of:
 - i. Providing leadership programmes
 - ii. Providing induction support for Newly Qualified Teachers
 - iii. Providing professional learning for Teaching Assistants
 - iv. Dealing with deprivation and rural poverty/challenges
 - v. Providing support for the Curriculum for Wales
 - vi. Providing Mid Wales Education Partners collaboration representation and attendance at national fora and meetings
 - vii. Arranging for senior officers from Powys and Ceredigion to meet fortnightly to further develop future joint working.

- b) facilitate regular discussions between appropriate members of their respective personnel in relation to the collaboration, including in relation to:
 - i. performance and issues of concern in relation to the collaboration and staff
 - ii. any additional resource requirements; and
 - iii. such other matters as may be agreed between the parties from time to time.

- c) provide all reasonable assistance and cooperation as reasonably requested by the other parties to maintain the operation of this Agreement.

- d) to inform each other as soon as reasonably practicable of any other significant matter that may arise during the term of this Agreement, including any significant matter that may arise in relation to a member of staff.

- e) hold termly meetings between the Chief Education Officers/ Directors of both Councils and the portfolio Cabinet members of both Councils.

- f) facilitate such Scrutiny as may be required by the appropriate Scrutiny Committees of both Councils, including joint scrutiny if appropriate.

- g) collaborate to prepare and present an annual report to Powys and Ceredigion Scrutiny Committees.

Equalities, Information, Environmental Information Regulations and Welsh Language requirements

Freedom of

The parties shall not unlawfully discriminate within the meaning and scope of any law, enactment, order, or regulation relating to discrimination whether in race, gender, religion, disability, sexual orientation or otherwise.

The parties acknowledge that each is subject to the requirements of the Freedom of Information Act 2000 (as amended) and the Environmental Information Regulations 2004 (as amended) and shall assist and co-operate with each another to enable each other to comply with these information disclosure requirements, where necessary.

The parties' conduct and communications in relation to this Agreement shall comply with the Welsh Language (Wales) Measure 2011.

FINANCIAL ARRANGEMENTS

- (a) Each Council will receive and manage their individual funding allocations from Welsh Government. If the funding from Welsh Government ceases or decreases significantly, then these arrangements will need to be revised.
- (b) The parties agree to equally fund the following roles and associated costs and invoice the relevant party quarterly in arrears.
 - a) MWEF Strategic Lead (Powys based)
 - b) MWEF Deprivation and Rural Challenges Co-ordinator (Ceredigion based)
- (c) Payment terms: payment is due within 14 days.
- (d) Apart for the roles identified in point b above, the parties shall each bear their own costs and expenses incurred in complying with their obligations under this Agreement.
- (e) Where regional invoices are raised i.e. for national projects, these will be split equally between both parties.
- (f) If one partner receives funding on behalf of the Mid Wales Education Partners collaboration, this will be transferred promptly within 14 days.
- (g) The transactions relating to this arrangement will be reflected separately in each of the Councils annual accounts.

Confidentiality

In this clause the following expressions shall have the following meanings:

“**Confidential Information**” means any information, data or material of any nature which:

- a) has been designated as confidential by a party in writing; or
- b) the release of which is likely to prejudice the commercial interests of a party or
- c) that ought to be considered as confidential (however it is conveyed or on whatever media it is stored) including information which relates to, business, affairs, properties, assets, trading practices, services, developments, trade secrets, intellectual property rights, know-how, personnel, customers and suppliers of either of the parties, all personal data and sensitive personal data within the meaning of the Data Protection Act 2018, subject to the provisions as set out in the clause dealing with confidentiality and the clause in relation to freedom of information.

“**Information**” has the meaning given under Section 84 of the Freedom of Information Act 2000, as amended.

- a) Each party agrees to keep confidential all documents relating to or received from the other party under this Agreement that are labelled as confidential and shall not use such Confidential Information except for the purpose of exercising or performing its rights and obligations under this Agreement in relation to the collaboration or disclose such Confidential Information in whole or in part to any third party, except as expressly permitted by this clause.
- b) Where any party receives a request to disclose Information that another party has designated as confidential, the receiving party shall consult with the disclosing party before deciding whether the Information is subject to disclosure.
- c) The provisions of clauses a) and b) of this clause shall not apply to any Confidential Information received by any party from another party:
 - i. which is or becomes public knowledge (otherwise than by breach of this clause); which was in the possession of the party, without restriction as to its disclosure, before receiving it from the disclosing party
 - ii. which is received from a third party who lawfully acquired it and who is under no obligation restricting its disclosure
 - iii. which the parties agree in writing is not confidential or may be disclosed
 - iv. which must be disclosed pursuant to a statutory, legal or parliamentary obligation placed upon the disclosing party making the disclosure, including any requirements for disclosure under the Freedom of Information Act 2000 or the Environmental Information Regulations 2004.

DISPUTE RESOLUTION

If any party has any issues, concerns or complaints about the collaboration, or any matter in this Agreement, that party shall notify the party in writing to which the issue, concern, complaint or matter has been directed and the parties shall attempt in good faith to resolve any such issue, concern, complaint or matter. Where possible, dispute resolution shall be managed by the Mid Wales Education Partners collaboration Strategic Lead in the first instance and / or relevant service lead for each party involved in the collaboration.

If the issue cannot be resolved within a reasonable period of time, the matter shall be escalated in writing to the respective Chief Executives Officers to resolve the dispute between them.

If the Chief Executives Officers fail to resolve the dispute within a reasonable period of time of the dispute having been referred to them, the parties shall give consideration to alternative dispute resolution options.

Atodiad A / Annexe A

Representing the Mid Wales Education Partners at Regional and National meetings and fora:

<p>Cyn y Cyfarfod:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rhannu manylion cyswllt cynrychiolwyr Ceredigion a Phowys â'r trefnydd Mae angen anfon gwahoddiadau i gyfarfodydd gan gynnwys agendâu a phapurau at gynrychiolwyr o Geredigion a Phowys Mae angen sgwrs cyn y cyfarfod rhwng cynrychiolwyr o Geredigion a Phowys i sicrhau bod safbwyntiau a gofynion pob awdurdod yn cael cynrychiolaeth lawn yn ystod trafodaethau'r cyfarfod 	<p>Before the Meeting:</p> <ul style="list-style-type: none"> Contact details of Ceredigion and Powys representatives shared with meeting organiser Invitation to meeting including any agendas and papers to be sent to representatives from both Ceredigion and Powys Pre-meeting to take place between Ceredigion and Powys representatives to ensure full representation of each authority's perspective and requirements during discussion in the meeting
<p>Yn Ystod y Cyfarfod:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dim ond un cynrychiolydd o Geredigion a Phowys i fynychu'r cyfarfod. Os na all y cynrychiolydd y cytunwyd arno/arni ddod, bydd cynrychiolydd o'r awdurdod arall yn cymryd ei le/ei lle dros dro Rhaid cofnodi nodiadau a champau gweithredu gan ddefnyddio profform a nodyn briffio Partneriaid Canolbarth Cymru Bydd y cynrychiolwyr sy'n dod i'r cyfarfod yn rhannu pwyntiau perthnasol a godwyd mewn trafodaethau cyn y cyfarfod i sicrhau bod safbwynt pob awdurdod yn cael ei gynrychioli'n llawn 	<p>During the Meeting:</p> <ul style="list-style-type: none"> Only one representative from Ceredigion or Powys will attend the meeting. If the agreed representative is unable to attend, the representative from the other authority will stand in as a temporary replacement. Notes and actions to be recorded using the Mid Wales Education Partners briefing note pro forma. The representative attending the meeting will share any relevant points raised in pre-meeting discussions to ensure each authority's perspective is fully represented.
<p>Wedi'r cyfarfod:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dylid anfon unrhyw gofnodion neu gamau gweithredu ffurfiol y cytunwyd arnynt yn y cyfarfod at gynrychiolwyr Ceredigion a Phowys Dylid rhannu nodiadau briffio a luniwyd gan y cynrychiolydd o Bowys neu Geredigion o fewn 24 awr o'r cyfarfod Gellid trefnu cyfarfod dilynol (pan fo galw) rhwng cynrychiolwyr o Geredigion a Phowys i drafod cynnwys y nodyn briffio a nodi camau gweithredu priodol ar gyfer pob awdurdod lleol 	<p>After the Meeting:</p> <ul style="list-style-type: none"> Any formal minutes or actions agreed in the meeting by the chair should be sent to both Ceredigion and Powys representatives Briefing notes produced by the Ceredigion or Powys representative should be shared within 24 hours of the meeting A follow up meeting may be arranged (when necessary) between Ceredigion and Powys representatives to discuss the content of the briefing note and identify appropriate actions for each local authority.

Local leads and representation at cross regional and national meetings and for a have been agreed as the following for the 2022/23 and 2023/24 academic years:

National and Cross-Regional Teams / Groups/Meetings	Powys lead	Ceredigion lead	To represent Mid Wales Education Partners
MD Meetings	Lynette Lovell Anwen Orrells	Meinir Ebbsworth Anwen Orrells	Anwen Orrells – MWEP Strategic Lead
WG Consortia / Partnerships PL Leads Meeting	Sally Llewellyn Chris Davies	Aled Rumble Elen Davies Rhianydd James	Chris Davies Sally Llewellyn / Aled Rumble
WG Consortia / Partnerships Curriculum Leads Meeting	Sally Llewellyn Chris Davies	Aled Rumble	Sally Llewellyn Chris Davies
WG CAMAU Project: CAMAU ar gyfer Y Dyfodol & CAMAU I'R Dyfodol	Chris Davies	Elen Davies	Chris Davies Elen Davies
WG National Professional Enquiry Project	Sally Llewellyn	Alwyn Ward	Alwyn Ward
WG Schools as Learning Organisations (SLOs) Ysgolion Sy'n Dysgu	Sally Llewellyn	Aled Rumble	Aled Rumble Sally Llewellyn
WG National Strategy for Educational Research and Enquiry (EREIS)	Sally Llewellyn	Alwyn Ward / Gareth Evans	Alwyn Ward
WG Talk Pedagogy	Sally Llewellyn	Gareth Lanagan	Sally Llewellyn
WG Digital Professional Learning Journey	Rob Walters	Kay Morris	Kay Morris
Cross-Regional Digital Leads Team	Rob Walters	Kay Morris	Rob Walters Kay Morris
Cross-Regional Post-16 Team	Chris James	Gareth Hughes	Gareth Hughes
Cross-Regional National Evaluation and Improvement Resource Team	Eurig Towns	Clive Williams	Eurig Towns

Cross-Regional Induction Team	Sarah Perdue	Alwyn Ward	Alwyn Ward Sarah Perdue
Cross-Regional Leadership Team	Sarah Perdue	Dafydd Iolo Davies	Sarah Perdue Dafydd Iolo Davies
Cross-Regional TALP Team	Sarah Perdue	Alwyn Ward	Alwyn Ward Sarah Perdue
Cross-Regional Well-Being Team	Mary Strong Andrew Farrell	Laurie Hughes Gillian Evans	Laurie Hughes Mary Strong
Cross-Regional Coaching and Mentoring Team	Sarah Perdue	Dafydd Iolo Davies	Sarah Perdue Dafydd Iolo Davies
Cross-Regional Reading and Oracy	Delyth Jones	Menna Beaufort Jones Menna Sweeny	Menna Beaufort Jones Delyth Jones
Cross-Regional Vulnerable and Disadvantaged Group	Mary Strong Andrew Farrell	Gareth Lewis	Gareth Lewis
Cross-Regional Rural Deprivation Grant	Mary Strong Sarah Quibell	Gareth Lewis	Gareth Lewis
Qualifications Wales	Sally Llewellyn	Gareth Lanagan	Gareth Lanagan Sally Llewellyn
Foundation Learning	Sharon Hughes	Vanessa Bowen	Vanessa Bowen
Cross-Regional Welsh History / BAME Group	Mary Strong		Mary Strong
Cross-Regional Creative Learning Group	Lynsey McCrohon		Lynsey McCrohon
Cross-Regional: Arweinwyr Strategol Y Gymraeg	Bethan Price	Menna Beaufort Jones	Menna Beaufort Jones Bethan Price
Cross-Regional: Cydlynwyr Y Gymraeg	Bethan Price	Menna Beaufort Jones	Menna Beaufort Jones Bethan Price
Cross-Regional PDG Group	Mary Strong Sarah Quibell	Gareth Lewis	Gareth Lewis
Cross-Regional Citizenship and Politics Group	Fiona Thomas		Fiona Thomas

**Cytundeb Lefel Gwasanaeth | Memorandum of Understanding
Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru | Mid Wales Education Partners
01/04/2023 – 31/03/2026**

CSAGRE Cymru / NAPfRE	Fiona Thomas	Mary Davies	Mary Davies
WG UNCRC / UNCRPD Professional Learning	Chris Davies		Chris Davies
British Sign Language	Heidi Lorenz	Sian Williams	Heidi Lorenz
Cross-Regional MAT Group	Fiona Thomas	Gareth Lanagan	Gareth Lanagan
Cross-Regional Communications Group (PinchPoint)	Chris Davies		Chris Davies
Governance (Evaluation Toolkit)	Anwen Orrells		Anwen Orrells
WG RSE Catch up	Chris Davies		Chris Davies
WG Re-designing accountability / impact measures	Anwen Orrells	Gareth Lanagan Gwion Dafydd	Gwion Dafydd Anwen Orrells / Gareth Lanagan

**Cytundeb Lefel Gwasanaeth | Memorandum of Understanding
Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru | Mid Wales Education Partners
01/04/2023 – 31/03/2026**

Mae pob Awdurdod Lleol yn rhoi eu caniatâd ysgrifenedig penodol i weithredu ar ran y llall fel a gytunwyd uchod.

Each Local Authority gives their express written consent to act on behalf of the other as outlined above.

Cyngor Sir Powys / Powys County Council

.....

(Argraffu Enw / Print Name)

(Llofnod / Signature)

(Swydd / Position)

Cyngor Sir Ceredigion / Ceredigion County Council

.....

(Argraffu Enw / Print Name)

(Llofnod / Signature)

(Swydd / Position)

Maer' dudalen yn wag yn fwriadol

PARTNERIAID ADDYSG CANOLBARTH CYMRU

MID WALES EDUCATION PARTNERS

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

Partneriaid Addysg
Canolbarth Cymru
Mid Wales
Education Partners

Cynllun busnes | Business plan 2023 – 2026

(gan gynnwys | including annual plan for
2023 – 2024)

This document is also available in English.

CYNNWYS

Cyflwyniad	3
Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru mewn Cyd destun	5
Strwythur a Llywodraethant PACC	8
Gwerthusiad 2022 – 2023	10
Gwerthusiad o 22/23: Blaenoriaeth 1	11
Gwerthusiad o 22/23: Blaenoriaeth 2	17
Gwerthusiad o 22/23: Blaenoriaeth 3	22
Gwerthusiad o 22/23: Blaenoriaeth 4	25
Gwerthusiad o 22/23: Blaenoriaeth 5	28
Trefniadau darpariaeth	29
Blaenoriaethau 3 mlynedd: 2023 - 2026	31
Blaenoriaethau PACC: 2023 – 2026	34
Blaenoriaethau PACC yn 2023 – 2024	35
Trosolwg o Flaenoriaethau 2023 - 2024	35
Cynllun Cyflawni 2023 – 2024	36
Blaenoriaeth 1 Priority 1	38
Blaenoriaeth 2 Priority 2	41
Blaenoriaeth 3 Priority 3	44
Blaenoriaeth 4 Priority 4	46
Blaenoriaeth 5 Priority 5	48
Cyllid RCG PACC - 2023 – 2024	50

CYFLWYNIAD

Ffurfiwyd Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru (PACC) ym mis Medi 2021 wrth i Adran Addysg Cyngor Sir Ceredigion a Phowys ddod at ei gilydd i gydweithio ar rai agweddau i gefnogi a ddiwallu anghenion ysgolion, dysgwyr ac ymarferwyr ar draws Canolbarth Cymru. Mae'r Memorandwm o Ddealltwriaeth yn cadarnhau gwaith y Bartneriaeth ar meysydd o gyd-weithio:

1. Datblygiad y Cwricwlwm
2. Datblygiad Proffesiynol ac Ymholiad
3. Ecwiti ac amddifadedd gwledig
4. Llwybrau arweinyddiaeth
5. Cefnogaeth i athrawon newydd gymhwyso / sefydlu ac athrawon gyrfa cynnar
6. Llwybrau datblygiad Cynorthwywyr Addysg

Ein gweledigaeth a'n gwerthoedd:

Fel Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru byddwn yn darparu ysgolion â gwasanaeth gwella rhagorol a chwbl integredig. Bydd ein gwaith o safon rhagorol a bydd yn sicrhau arloesedd a thrylwyredd wrth ddarparu gwasanaethau gwella cynaliadwy. Byddwn yn:

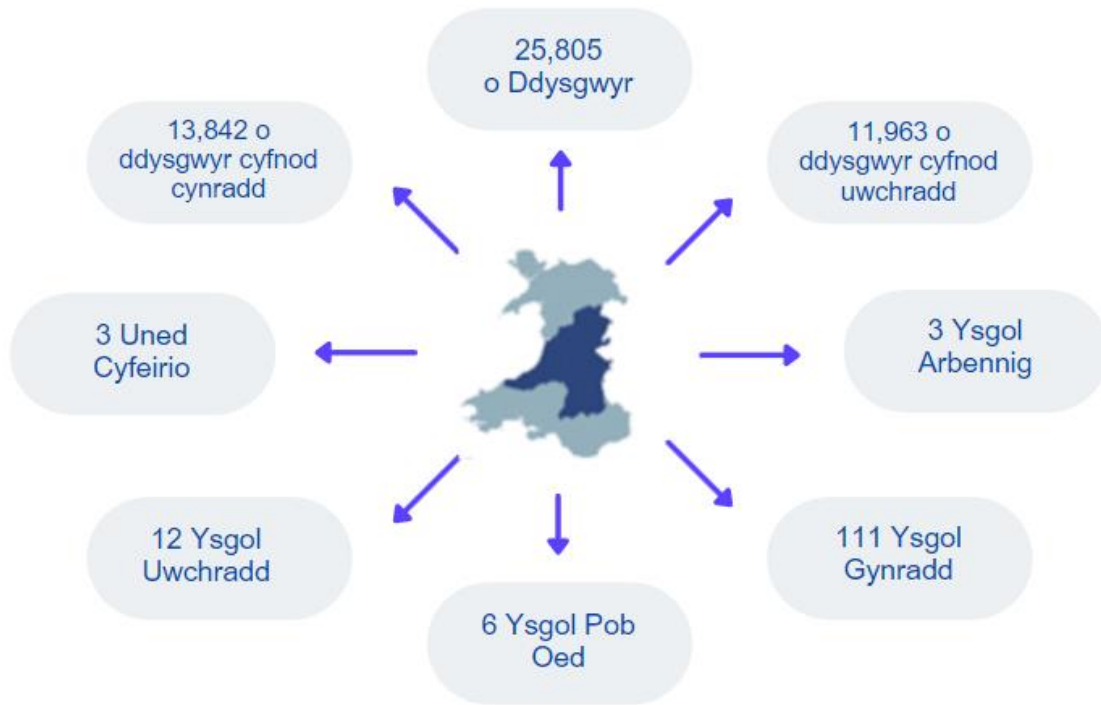
- Cefnogol a chydweithredol yn ein hymagwedd
- Creadigol, hyblyg a gonest yn ein ffyrdd o weithio
- Effeithiol ac effeithlon fel partneriaeth

Ein nodau:

Wrth ystyried gwaith PACC yn cefnogi ysgolion Canolbarth Cymru i gyflawni 'Cenhadaeth ein cenedl: Safonau a dyheadau uchel i bawb' a chydabod yr angen i leihau'r amrywiaeth rhwng ysgolion ac ardaloedd daearyddol, bydd PACC yn gweithio'n agos gyda'r Awdurdodau Lleol a'u timau Gwella Ysgolion i gyflawni'r nodau canlynol:

- cefnogi arweinwyr a'u datblygiad proffesiynol a datblygu amrywiaeth eang o arweinwyr effeithiol yn y dyfodol i ddiwallu anghenion Canolbarth Cymru
- cefnogi athrawon a chynorthwyrwyr addysgu gyda chynnig dysgu proffesiynol cynhwysfawr, pwrpasol, safonol ac effeithiol, sy'n hygyrch i aelodau staff, ac yn cyd-fynd â'u meysydd blaenoriaeth lleol
- cefnogi ysgolion wrth iddynt adfer yn dilyn y pandemig i gael effaith gadarnhaol ar lesiant staff a disgyblion
- cefnogi ysgolion i ddatblygu cynnig cwricwlwm sy'n sicrhau cynnydd, a'r pedwar diben sy'n greiddiol i hynny
- cefnogi ysgolion i wella ansawdd y dysgu a'r addysgu'n barhaus i gael effaith gadarnhaol ar gyfleoedd bywyd disgyblion
- sicrhau cefnogaeth, her ac ymyrraeth drylwyr o ansawdd uchel i ysgolion
- datblygu rhwydweithiau cefnogi pwrpasol ac effeithiol rhwng ysgolion a hwyluso system hunan-wella
- darparu cymorth pwrpasol i ysgolion yn unol â meysydd blaenoriaeth Datblygu Ysgolion
- datblygu cyd-ddealltwriaeth o amddifadedd gwledig a thegwch i sicrhau bod pob disgybl yn cael cyfleoedd i lwyddo, beth bynnag fo'i heriau cymdeithasol
- sicrhau bod Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru'n gweithio'n effeithlon ac yn ymdrechu i sicrhau gwerth am arian; a
- gweithio'n effeithiol ag amrywiaeth eang o bartneriaid priodol i ddarparu gwasanaeth sy'n ymateb i anghenion ein hysgolion, blaenoriaethau Llywodraeth Cymru ac Awdurdodau Lleol, ac sy'n cyd-fynd yn strategol â 'Tyfu Canolbarth Cymru' a Bwrdd y Bartneriaeth Dysgu a Sgiliau Rhanbarthol.

PARTNERIAID ADDYSG CANOLBARTH CYMRU MEWN CYD DESTUN

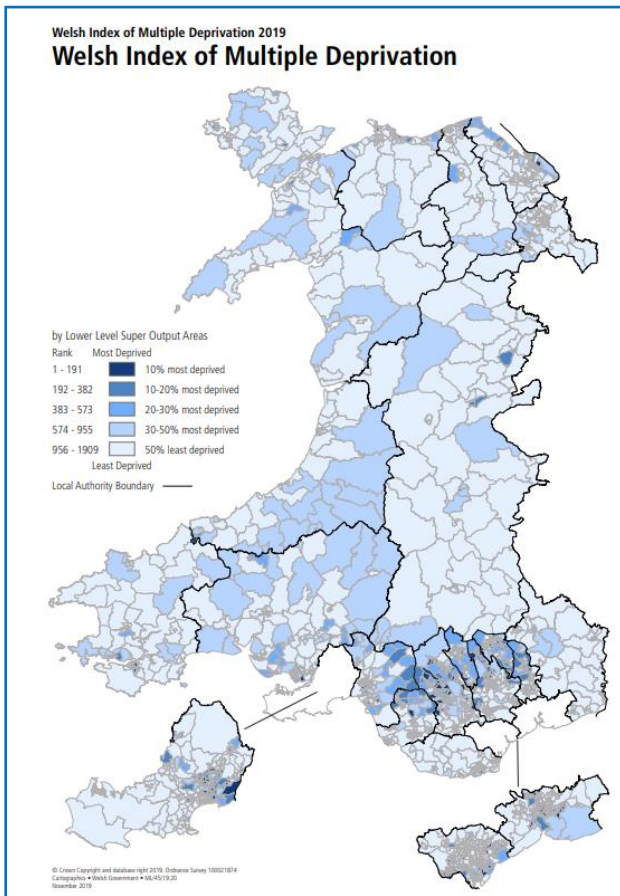

	Partneriaid Addysg Canol Cymru	Awdurdod Lleol Ceredigion	Awdurdod Lleol Powys
			
Ysgolion (Medi 2022)			
Cynradd	111	36	75
Pob oed	6	3	3
Uwchradd	12	4	8
Arbennig	3	0	3
Unedau Cyfeirio	3	1	2
Cyfanswm ar draws PACC	135	44	91
Dysgwyr (Ffynhonnell CYBLD 2022)			
Cyfnod Cynradd	13,842	4,847	8,995
Cyfnod Uwchradd	11,963	4,348	7,615
Cyfanswm dysgwyr PACC – Oedran Ysgol statudol	25,805	9,195	16,610

	Partneriaid Addysg Canol Cymru	Awdurdod Lleol Ceredigion	Awdurdod Lleol Powys
			
Dysgwyr (Ffynhonnell CYBLD 2022)			
Nifer PyDd	3,948	1,363	2,585
% PYDd	18.0	17.8	18.1
Nifer ADY - Cynradd	2,752	943	1,809
% ADY – Cynradd	23.2	23.2	23.3
Nifer ADY – Uwchradd	2,178	572	1,606
% ADY – Uwchradd	21.6	15.9	24.8
Nifer Saesneg fel Iaith Ychwanegol (SfIY)	135	44	91
% SfIY	0.6	0.6	0.6
Nifer yn dysgu'r Gymraeg fel iaith gyntaf	7,825	5,457	2,368
% yn dysgu'r Gymraeg fel iaith gyntaf	35.7	71.3	16.6
Staff (Ffynhonnell Staff ysgol (CYBLD) (llyw.cymru))			
Nifer o athrawon	1,730	620	1,110
Athrawon – Cyfwerth ag amser llawn	1,515	550	965
Nifer o staff cymorth	1,705	590	1,115
Staff cymorth – Cyfwerth ag amser llawn	1,385	515	870

Gweithgaredd economaidd (Blwyddyn yn gorffen 30 ^{ain} o Fedi 2022) Economic inactivity rates (including students) by Welsh local area and year (gov.wales)			
% o'r gweithlu (oedran 16 – 64) Sydd yn economaidd weithgar	Cymru: 24.1% Canolbarth Cymru: 22.0%	24.8%	20.2%

Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru (2019) Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru (llyw.cymru)			
<p>Pob 4 i 5 mlynedd, mae Llywodraeth Cymru yn mesur amddifadedd cymharol ar gyfer ardaloedd bach yng Nghymru, sef y Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru (MALIC). Fe'i gyhoeddwyd diwethaf yn 2019. Mae MALIC yn gosod yr holl ardaloedd bach yng Nghymru mewn safleoedd rhwng 1 (mwyaf difreintiedig) a 1,909 (lleiaf difreintiedig).</p>			
Nifer yr ardaloedd o fewn y 10% mwyaf difreintiedig yng Nghymru		1/46	1/79
Nifer yr ardaloedd o fewn y 20% mwyaf difreintiedig yng Nghymru		2/46	5/79

STRWYTHUR A LLYWODRAETHANT PACC

Mae Partneriaeth Addysg Canolbarth Cymru yn cael ei lywodraethu gan Femorandwm o Ddealltwriaeth a gytunwyd gan y ddau Awdurdod Lleol am y cyfnod 2023 – 2026, ac sy'n amlinellu rolau, cyfrifoldebau, atebolrwydd a dulliau llywodraethu y bartneriaeth.

Mae Cynllun Busnes 2023 – 2024 PACC yn cyfateb i Gynlluniau Busnes unigol Awdurdodau Lleol Powys a Cheredigion. Mae hyn yn sicrhau bod y blaenoriaethau a rennir yn gweddu gyda'i gilydd.

Mae Ceredigion a Phowys yn cynnal eu tîm craidd o staff gwella ysgolion eu hunain, megis Ymgynghorwyr Gwella / Cefnogi Ysgolion, arweinwyr pwnc, swyddogion gweinyddol a chyllid. Fe'i ariannir o gyllideb graidd yr Awdurdod Addysg Lleol. Mae pob grant, felly, yn ychwanegu capasiti i dargedu gweithgareddau maes blaenoriaeth penodol.

Cyfeiriad Strategol L1 (cyfarfodydd tymhorol) Prif Weithredwyr Prif Swyddogion Addysg Arweinydd Strategol PACC			<ul style="list-style-type: none"> • Cynllun Busnes Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru (PACC) • Cynllun Busnes Awdurdod Lleol a Bwrdd dal i gyfrif • Cyfarfodydd Aelodau Etholedig tymhorol • Grŵp cyfeirio penaethiaid tymhorol • Adroddiad blynyddol i bwyllgor craffu Ceredigion a Phowys 			Grŵp Cyfeirio Penaethiaid (cyfarfodydd tymhorol)
Cyfeiriad Strategol L2 (cyfarfodydd tymhorol) Prif Swyddogion Addysg Arweinydd Strategol PACC						
Grŵp Gweithredol (cyfarfodydd misol) Arweinydd Strategol PACC Rheolwyr Gwasanaeth Arweinwyr Gwella ysgolion						
Datblygiad y Cwricwlwm	Dysgu Proffesiynol ac Ymholiad	Ecwiti ac amddifadedd gwledig	Llwybrau arweinyddiaeth	Cefnogaeth ANG a Gyrrfa Cynnar	Llwybrau datblygiad cynorthwyr addysg	
Sally Llewellyn	Sally Llewellyn	Gareth Lewis	Sarah Perdue	Alwyn Ward	Alwyn Ward	
Aled Rumble	Chris Davies	Laurie Hughes	Dafydd Iolo Davies	Sarah Perdue	Sarah Perdue	
Chris Davies	Aled Rumble	Mary Strong				
Elen Davies	Elen Davies	Andy Farrell				
	Rhianydd James					
	Menna Jones					
	Kay Morris					
	Rob Walters					
	Gareth Lanagan					
Rhwydweithiau MDaPh Traws ranbarthol a PACC (cyfarfodydd tymhorol)						
Celfyddydau Mynegiannol	Iechyd a Lles	Y Dyniaethau	Ieithoedd, Llythrennedd a Chyfathrebu	Mathemateg a Rhifedd	Gwyddoniaeth a Thechnoleg	
Lynsey McCrohon	Laurie Hughes	Aled Rumble	Laura Evans	Liz Evans	Anthony Bebb	
Elen Davies	Mary Strong	Fiona Thomas	Menna Beaufort Jones	Rhian Arch Rees	Kay Morris	
Nia Vaughan	Andy Farrell	Eurig Towns	Rhianydd James	Liws Harries	Rob Walters	
Claire Bradford	Gareth Lewis	Bethan James	Sarah Perdue	Gwyn Williams	David Quick	
Ross Bennett	Chris Davies	Bethan Jones	Bethan Price	Rachel Jones	Kay Hughes	
Claire Pritchard	Hannah Davies	Leah Acreman	Delyth Jones	Lowri Morgan	Sarah Cuthbertson	
	Nicole Jenkins		Wendi Terry / Lorna Tuffin	Adrienne Davies	Faye Brodrick	
			Ashley Bennett			
			Keri Bosley			
Cynrychiolaeth ar holl gyfarfodydd traws ranbarthol gyda systemau cyfathrebu clir yn ôl i swyddogion PACC a'r Awdurdodau Lleol						

GWERTHUSIAD 2022 – 2023

Un o brif amcanion Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru yw i sicrhau bod ein gwaith yn cael effaith gadarnhaol ar les, arferion a chynnydd ein hysgolion, ymarferwyr a dysgwyr. Adlewyrchwyd hyn, yng nghyd ar blaenoriaethau cenedlaethol a lleol, yn y pum maes blaenoriaeth ar gyfer 2022 – 2023, er mwyn cefnogi ysgolion Canolbarth Cymru i adfer yn dilyn effaith y pandemig ac i gofleidio'r broses o ddiwygio'r cwricwlwm yn llwyddiannus. Roedd hyn yn cynnwys cryfhau'r gwaith o fewn clystyrau ac o ysgol i ysgol i gefnogi gwelliant parhaus yn ansawdd yr addysgu a'r dysgu a dylunio'r cwricwlwm ar gyfer y continwmm 3 – 16.

Blaenoriaethau 2022 – 2023:

1. Sicrhau bod ysgolion yn hyderus wrth roi'r Cwricwlwm i Gymru ar waith o Fedi 2022 ymlaen, a pharhau i ganolbwyntio ar wella'r dysgu ac addysgu
2. Cefnogi a datblygu gweithwyr addysg proffesiynol rhagorol
3. Datblygu a rhoi strategaeth degwch ar waith, a chefnogi lles ac anghenion emosiynol disgyblion ac ymarferwyr
4. Sicrhau bod trefniadau cynorthwyo a gwella ysgolion yn glir, ac arwain ysgolion i barhau i ddatblygu fel sefydliadau dysgu sy'n rhoi'r trefniadau gwella, gwerthuso ac atebolrwydd diwygiedig ar waith
5. Sicrhau trefniadau mewnol effeithlon, a chyfathrebu ac ymgysylltu effeithiol â rhanddeiliaid.

GWERTHUSIAD O 22/23: BLAENORIAETH 1

Sicrhau bod ysgolion yn hyderus wrth roi Cwricwlwm i Gymru ar waith o Fedi 2022 ymlaen, a pharhau i ganolbwyntio ar wella'r dysgu ac addysgu.

Mae bron pob ysgol ar draws PACC yn parhau i ymgysylltu'n gadarnhaol â rhaglen ddiwygio'r cwricwlwm i Gymru.

Ar gyfer yr ysgolion cynradd a'r ysgolion uwchradd, arbennig a lleoliadau hynny a fabwysiadwyd y cwricwlwm newydd o fis Medi 2022, mae bron pob un wedi cyhoeddi eu gweledigaeth a'u crynodeb o'r cwricwlwm. Mae'r rhan fwyaf o ysgolion yn parhau i ymgysylltu'n dda gyda'r cymorth cyffredinol sydd ar gael ar lefel cenedlaethol, rhanbarthol a / neu lleol yng nghyd â'r cymorth pwrpasol. Mae llawer yn cydnabod pwysigrwydd amser cynllunio ar gyfer cyfleoedd dysgu proffesiynol rheolaidd i staff barhau i ddatblygu dealltwriaeth ddyfnach o fframwaith y Cwricwlwm i Gymru. Mae llawer o ysgolion yn adrodd bod staff yn datblygu mwy o hyder a gwybodaeth am y cydrannau o fewn y fframwaith, gyda mwyafrif yr ymarferwyr yn cydweithio gyda'u cyfoedion i ddylunio a chynllunio eu cynnig i'r cwricwlwm.

Mae gweddill yr ysgolion uwchradd, arbennig a lleoliadau yn parhau i baratoi'n dda ar gyfer y Cwricwlwm i Gymru o fis Medi 2023. Mae bron pob un o'r ysgolion hyn yn ymgysylltu'n pwrpasol â'r cynnig cyffredinol and phwrpasol ar draws y bartneriaeth ac yn defnyddio disgwyliadau'r system o fewn 'Cwricwlwm i Gymru: y daith i 2022' i gefnogi eu cynllunio strategol.

Mae'r rhan fwyaf o ysgolion yn adolygu'r weledigaeth, gwerthoedd a'r ymddygiadau yn eu lleoliadau unigryw ac wedi ymgysylltu'n dda â staff i ddatblygu hyn ar draws eu hysgol a'u clwstr. Mae gan lawer o arweinwyr ysgol ddealltwriaeth gadarn o fframwaith y cwricwlwm a'r ymagweddau dylunio ac maent wedi nodi ystod o gyfleoedd dysgu proffesiynol i staff barhau i ddatblygu dealltwriaeth glir a rennir o addysgeg effeithiol, egwyddorion o ddilyniant ac asesu ffurfiannol a chrynodol.

Ar draws Partneriaeth Addysg Canolbarth Cymru, mae gan pob ysgol, ymarferydd a swyddogion y gwasanaethau ysgol mynediad i'r cynnig dysgu proffesiynol ac adnoddau cenedlaethol, rhanbarthol PACC ac Awdurdodau Lleol trwy Hwb. Ceir mynediad i'r cynnig dysgu proffesiynol naill ai yn fyw dros Teams, wyneb yn wyneb neu'n asynchroneg wedi ei recordio ar ôl y digwyddiad trwy wefan Consortia Addysg Cymru neu trwy SharePoint y ddau Awdurdod Lleol at Hwb.

Bu i'r cynnig dysgu proffesiynol rhanbarthol ac Awdurdodau Lleol cael ei rannu gydag ysgolion ymhell cyn y flwyddyn academaidd newydd er mwyn rhoi amser i ysgolion ymgorffori'r cynnig yn eu calendrau ysgol. Atgoffir ysgolion hefyd o'r cynnig dysgu proffesiynol drwy eu safleoedd SharePoint lleol a'r cylchlythyr Cwricwlwm i Gymru tymhorol. Lle mae ysgolion wedi llwyddo i ganfod yr amser a'r gofod ar gyfer dysgu proffesiynol, mae gan arweinwyr gynlluniau effeithiol ar waith ac yn gwneud defnydd da o'r grant dysgu proffesiynol. Fodd bynnag, cydnabyddir bod angen cymorth

ychwanegol ar ambell ysgol i alluogi arweinyddiaeth gref fel bod dysgu proffesiynol wedi'i gynllunio'n dda ac yn cymryd i ystyriaeth blaenoriaethau'r ysgol gyfan a'r Meysydd Dysgu.

Ar draws Canolbarth Cymru, mae swyddogion yn cymryd rôl weithgar a phwysig ar lefel genedlaethol drwy gyd-adeiladu a chymryd rhan lawn o fewn y rhaglenni cenedlaethol ar 'Cwricwlwm a dylunio asesu' a 'Dilyniant'. Anogir pob ysgol i fynychu'r digwyddiadau dysgu proffesiynol cenedlaethol, gyda chyfranogiad ysgolion Ceredigion a Phowys wedi'u hamlinellu yn y tabl isod. Dangosir ffigyrau ymgysylltu o'r cyfleoedd dysgu proffesiynol cenedlaethol bod ychydig o ysgolion PACC yn mynd ati i ymgysylltu gyda'r cynnig dysgu proffesiynol cenedlaethol. Mae ymgysylltu â'r cynnig cenedlaethol yn parhau'n flaenoriaeth ar gyfer 2023 – 2024.

Ffigurau ymgysylltu ar gyfer digwyddiadau dysgu proffesiynol cenedlaethol byw (efallai na fydd yn cynnwys ymgysylltu ag adnoddau asynronig) https://drive.google.com/file/d/1U4YJwM-G-y1z2FUCM9x9JYRmtgaNv49K/view				
Dyddiad yr hyfforddiant	Hyfforddiant	Cyfanswm nifer o ysgolion PACC a mynychwyd	Math o ysgol	Rôl o fewn yr ysgol (Er sylw: Bu i rai ysgolion cael mwy nag un yn mynychu)
20.09.2022	Trosolwg o asesu a chynnydd o fewn Cwricwlwm i Gymru	23	Cynradd - 21 Uwchradd - 0 Pob Oed - 2 Arbennig - 0 UG - 0	Athro – 3 Rheolwr canol - 1 Arweinyddiaeth – 5 Pennaeth – 14
04.10.2022	Datblygu gweledigaeth a rennir: Adolygu rhywfaint o'r theori sylfaenol, gydag enghreifftiau ysgolion a chyfleoedd i drafod dulliau	8	Cynradd - 7 Uwchradd - 0 Pob Oed - 1 Arbennig - 0 UG - 0	Athro – 0 Rheolwr canol - 0 Arweinyddiaeth – 4 Pennaeth – 4
07.12.2022	Cynllunio ar gyfer cynnydd ac asesu	8	Cynradd - 8 Uwchradd - 0 Pob Oed - 0 Arbennig - 0 UG - 0	Athro – 6 Rheolwr canol - 0 Arweinyddiaeth – 8 Pennaeth – 3
26.01.2023	Cynllunio gwahanol fodelau cwricwlwm: Enghreifftiau ymarferol o sut y mae ysgolion wedi mynd ati i ddatblygu modelau cwricwlwm a chyfleoedd i drafod dulliau	4	Cynradd - 3 Uwchradd - 0 Pob Oed - 0 Arbennig - 1 UG - 0	Athro – 0 Rheolwr canol - 0 Arweinyddiaeth – 4 Pennaeth – 0

08.02.2023	Cynllunio ar gyfer cydlyniad cwricwlaidd: Datblygu cynllunio ar gyfer cynnydd gydag enghreifftiau ymarferol i ysgolion	2	Cynradd - 2 Uwchradd - 0 Pob Oed - 0 Arbennig - 0 UG - 0	Athro – 1 Rheolwr canol - 0 Arweinyddiaeth – 1 Pennaeth – 0
07.03.2023	Rhwydwaith MDaPh Cenedlaethol Iechyd a Lles ac Ieithoedd, Llythrennedd a Chyfathrebu	20	Cynradd - 9 Uwchradd - 2 Pob Oed - 1 Arbennig - 1 UG – 0 Swyddog - 7	Athro – 3 Rheolwr canol - 4 Arweinyddiaeth – 2 Pennaeth – 3
08.03.2023	Rhwydwaith MDaPh Cenedlaethol Y Dyniaethau a Mathemateg a Rhifedd	12	Cynradd - 4 Uwchradd - 1 Pob Oed - 2 Arbennig - 0 UG – 0 Swyddog - 4	Athro – 2 Rheolwr canol - 2 Arweinyddiaeth – 4 Pennaeth – 0
09.03.2023	Rhwydwaith MDaPh Cenedlaethol Gwyddoniaeth a Thechnoleg ac Y Celfyddydau Mynegiannol	12	Cynradd - 8 Uwchradd - 01 Pob Oed - 1 Arbennig - 0 UG – 0 Swyddog - 2	Athro – 5 Rheolwr canol - 3 Arweinyddiaeth – 1 Pennaeth – 1

Ar lefel ranbarthol a lleol, mae ymgysylltiad ysgolion ac ymarferwyr yn gryfach gydag ysgolion yn cael y cynnig o gyfuniad o hyfforddiant cyffredinol a phwrpasol i'w cefnogi i gwireddu'r cwricwlwm newydd ac egwyddorion addysgol cryf. Er enghraifft, yn haf 2022, mynychodd 155 o ymarferwyr PACC y gweminar Asesu a Dilyniant a lansiad llwyddiannus y wefan asesu a gynhaliwyd ar gyfer pob ysgol ac ymarferydd. Yn defnyddio'r model gwerthusol Kirkpatrick, dangosodd yr adborth cychwynnol o'r gweminar hwn bod 97.6% o'r ymarferwyr yn cytuno bod y cyfle dysgu proffesiynol yn gwella eu gwybodaeth am y pwnc a sgoriwyd 4.07/5 am y potensial i gael effaith gadarnhaol ar ymarfer. Yn y gwerthusiad dilynol, nododd adborth yr ymarferwyr o ran effaith y dysgu ar ganlyniadau dysgwyr bod y dysgu proffesiynol a dderbyniwyd ar asesu a dilyniant wedi arwain at newid i'w gweithdrefnau asesu o ran canolbwyntio ar asesu ffurfiannol a chynnydd dysgwyr.

I gefnogi dulliau addysgu a dysgu ymhellach, sefydlwyd rhwydweithiau tymhorol ar gyfer pob un o'r chwe MDaPh. Mae dros 600 o ymarferwyr unigol o ysgolion PACC wedi cofrestru gyda'r rhwydweithiau ar lein gyda nod y rhwydweithiau i ganiatáu ymarferwyr o bob rhan o'r Canolbarth i ddod at ei gilydd i rannu arfer effeithiol ac adnoddau. Mae'r ymgysylltiad gyda'r rhwydweithiau MDaPh PACC yn gwella fel yr amlinellir yn y tabl trosodd, ac mae'n parhau'n flaenoriaeth ar gyfer 2023 – 2024. Mae adborth gan ymarferwyr yn nodi bod y rhwydweithiau MDaPh yn profi'n werthfawr i alluogi cydweithio, trafod arferion a rhannu arferion effeithiol. Mae'r holl sesiynau yn cael eu recordio ac adnoddau yn cael eu rhannu yn ardal y tîm ar Hwb. Mae gan bob

rhwydwaith sianeli unigol ar gyfer cydweithio cynradd, uwchradd, pontio a chyfrwng Cymraeg.

Rhwydwaith MDaPh						
	Celfyddydau Mynegiannol	Iechyd a Lles	Y Dyniaethau	Iaith, Llythrennedd a Chyfathrebu	Mathemateg a Rhifedd	Gwyddoniaeth a Thechnoleg
Nifer o ysgolion PACC wedi cofrestru gyda'r rhwydwaith	64	75	67	72	66	71
Haf 2022	27	18	14	18	19	15
	Cynradd - 17 Uwchradd - 6 Pob oed- 2 Arbennig - 1 UG - 1	Cynradd - 13 Uwchradd - 3 Pob oed- 1 Arbennig - 0 UG - 1	Cynradd - 8 Uwchradd - 2 Pob oed- 2 Arbennig - 1 UG - 1	Cynradd - 13 Uwchradd - 2 Pob oed- 2 Arbennig - 0 UG - 1	Cynradd - 14 Uwchradd - 3 Pob oed- 1 Arbennig - 0 UG - 1	Cynradd - 10 Uwchradd - 5 Pob oed- 0 Arbennig - 0 UG - 0
Hydref 2022	13	28	23	27	26	23
	Cynradd - 9 Uwchradd - 2 Pob oed- 1 Arbennig - 1 UG - 0	Cynradd - 20 Uwchradd - 3 Pob oed- 4 Arbennig - 1 UG - 0	Cynradd - 15 Uwchradd - 4 Pob oed- 3 Arbennig - 1 UG - 0	Cynradd - 18 Uwchradd - 5 Pob oed- 3 Arbennig - 1 UG - 0	Cynradd - 20 Uwchradd - 4 Pob oed- 1 Arbennig - 1 UG - 0	Cynradd - 15 Uwchradd - 6 Pob oed- 1 Arbennig - 1 UG - 0
Gwanwyn 2023	15	20	16	16	18	19
	Cynradd - 11 Uwchradd - 2 Pob oed- 0 Arbennig - 2 UG - 0	Cynradd - 16 Uwchradd - 2 Pob oed- 1 Arbennig - 1 UG - 0	Cynradd - 7 Uwchradd - 6 Pob oed- 2 Arbennig - 1 UG - 0	Cynradd - 11 Uwchradd - 4 Pob oed- 0 Arbennig - 1 UG - 0	Cynradd - 13 Uwchradd - 3 Pob oed- 2 Arbennig - 0 UG - 0	Cynradd - 13 Uwchradd - 6 Pob oed- 0 Arbennig - 0 UG - 0

Lle mae ymgysylltu â'r cynnig dysgu proffesiynol yn gryf, naill ai fel rhan o'r sesiynau byw neu asynronig, ceir tystiolaeth o adroddiadau ysgol diweddar gan Estyn ac adroddiadau Gwella Ysgolion yr Awdurdodau Lleol fod yr ysgolion hynny yn gwneud cynnydd gwerthfawr wrth gynllunio a gweithredu'r Cwricwlwm i Gymru. Yn ysgol Calon Cymru, nodwyd hyn gan yr arolygiaeth gan ddweud "*Caiff pob aelod o staff gyfleoedd buddiol i gymryd rhan mewn ystod eang o weithgorau sy'n eu galluogi i rannu a datblygu eu harferion ystafell ddosbarth a datblygu eu medrau arwain. Mae hyn yn dechrau cael effaith gadarnhaol ar ychydig o feysydd gwaith yr ysgol*" (Estyn, Hydref 2022). Fodd bynnag, mae'n rhy gynnar i werthuso'n llawn effaith y rhwydweithiau ar ddarpariaeth a chynnydd dysgwyr ar draws ysgolion Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru.

Mae cefnogaeth pwrpasol a chyfleoedd dysgu proffesiynol yn cael ei frocera drwy'r Ymgynghorwyr Gwella / Cefnogi Ysgolion, gyda'r blaenoriaethau ysgol unigol yn cael eu rhannu gyda swyddogion i lywio eu cynllun cefnogi. Yn 2022 – 2023 roedd 66 ysgol ar draws PACC wedi gosod y Cwricwlwm i Gymru fel blaenoriaeth ysgol gyfan a 37 asesiad a dilyniant. Ar gyfer yr ysgolion hyn, darparwyd cefnogaeth bwrpasol i

ganiatáu sgysiau unigol a gwneud cynnydd o ran cynllunio cwricwlwm, dilyniant ac asesu ysgol a chlwstwr cyfan.

Ym mis Medi 2022, ar draws PACC, fe fabwysiadodd yr holl ysgolion / cyfnodau cynradd a chwech ysgol / cyfnod uwchradd, pob oed ac arbennig (un yng Ngheredigion a phump ym Mhowys) y Cwricwlwm i Gymru. Yn unol â'r gofynion gorfodol, gyda chymorth a chanllawiau gan PACC, mae pob un o'r ysgolion sydd wedi mabwysiadu'r cwricwlwm wedi datblygu gweledigaeth ysgol bwrpasol. Mewn llawer o ysgolion PACC, datblygwyd y weledigaeth ar y cyd â rhanddeiliaid allweddol er mwyn ymgorffori'r cyfleodd gwerthfawr i ddysgwyr archwilio nodweddion hanesyddol, diwylliannol a chymdeithasol eu cynefin a Chymru yn llwyddiannus. Yn yr ysgolion mwyaf effeithiol, mae gweledigaeth yr ysgol hefyd wedi llwyddo i ymgorffori cyfleodd i ddysgu am amrywiaeth y gymdeithas yng Nghymru a'r byd ehangach. Er enghraifft, nodir gweledigaeth ysgolion fel Trefonnen ac Ysgol Penglais am eu cynwysoldeb gyda'i gweledigaethau wedi cael eu rhannu'n genedlaethol ac yn lleol ar draws y bartneriaeth, a'u hadroddiadau Estyn diweddar yn datgan, "*Mae'r paratoi ar gyfer y cwricwlwm newydd yn drylwyr a chynhwysol ac yn ystyried gweledigaeth a gwerthoedd yr ysgol.*" (Adroddiad Trefonnen, Gorffennaf 2022) ac "*Mae gan yr ysgol weledigaeth glir ar gyfer ei chwricwlwm sydd wedi'i seilio ar yr egwyddorion y mae'r ysgol wedi'u nodi ynghylch Cyfathrebu, Lles a Bod yn Gadarnhaol, Gwybodaeth, Diwylliant Creadigol a Chynwysoldeb*" (Adroddiad Ysgol Penglais, Mai 2022).

Mae ysgolion a lleoliadau heb eu cynnal sydd wedi mabwysiadu'r cwricwlwm newydd wedi ystyried a chyhoeddi crynodebau cwricwlwm pwrpasol a phriodol ac ar gael i'w gweld gan yr holl ran-ddeiliaid. Er enghraifft, crynodebau cwricwlwm Bontnewydd ar Gwy ac Ysgol Gynradd Aberteifi. Fodd bynnag, cydnabyddir bod angen cymorth pellach ar leiafrif o ysgolion i sicrhau bod crynodebau'r cwricwlwm yn cael eu rhannu'n bwrpasol â rhanddeiliaid.

Er mwyn cefnogi'r cydweithio yn natblygiad y continwmm 3 – 16 wrth ddylunio'r cwricwlwm, cynlluniau pontio cryf ac addysgeg effeithiol, mae gwaith ysgol i ysgol a chlwstwr wedi'i annog. Datblygwyd hyn drwy'r hyfforddiant clwstwr cyffredinol a'r gefnogaeth bwrpasol a ddarparwyd i ysgolion Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru gan swyddogion PACC. Mae'r gefnogaeth hon hefyd wedi ei ddarparu i lawer o leoliadau nas gynhelir. O ganlyniad, mae llawer o glystyrau wedi sefydlu a chyhoeddi gweledigaethau clwstwr clir ac o ganlyniad, gan ymarferwyr ddefnyddio'r weledigaeth i yrru eu cwricwlwm clwstwr. Mae cryfder y cydweithio ysgol i ysgol a chlwstwr wedi'i nodi yn Ysgol Calon Cymru, Ysgol Eglwys Llansantffraid ac Ysgol Penglais gan Estyn, yn ddiweddar, gyda'r arolygiaeth yn nodi "*Er bod hyn megis dechrau, mae arweinwyr wedi ffurfio egwyddorion cwricwlwm addas, sef 'Adduned y Cwricwlwm'. Roedd yr ymarfer hwn yn cynnwys ymgynghori â staff, disgyblion, ysgolion clwstwr, rhieni, llywodraethwyr ac aelodau o'r gymuned leol*" (Adroddiad Ysgol Calon Cymru, Hydref 2022). "*Leaders and staff have worked systematically on their journey to creating an exciting whole school curriculum. They have worked closely with pupils, parents and governors to develop a purposeful curriculum vision based on the school's core values*

‘Mesen ddyry Dderwen’ ‘Learning to grow, growing to learn’. Through this vision and working collaboratively with other local schools, they have trialled new ideas and evaluated the impact of any new approaches on pupils’ learning. As a result, their newly designed curriculum is relevant and meets the needs of all pupils well’ (Adroddiad Ysgol Eglwys yng Nghymru, Llansantffraid, Tachwedd 2022). *“Mae gan yr ysgol drefniadau buddiol ag ysgolion cynradd lleol i sicrhau bod y cwricwlwm ym Mlwyddyn 7 yn adeiladu’n dda ar brofiadau disgyblion yn ystod cyfnod allweddol 2. Megis dechrau y mae gwaith gyda’r ysgolion cynradd hyn i ddatblygu cynnydd dysgu yn y Cwricwlwm i Gymru”.* (Adroddiad Ysgol Penglais, Mai 2022).

Mae ysgolion Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru wedi cael eu nodi fel eu bod yn defnyddio’r dysgu proffesiynol sydd ar gael yn genedlaethol, yn rhanbarthol ac yn lleol i nid yn unig baratoi ar gyfer diwygio’r cwricwlwm, ond hefyd, wrth weithio tuag at ddulliau o wella addysgeg ymarferwyr. Er enghraifft, yn Ysgol Uwchradd Aberteifi, nodir gan Estyn *“Mae gwaith ar ddylunio’r cwricwlwm, ynghyd â ffocws ar wella addysgu, wedi arwain at weledigaeth gref a chlr ar gyfer y Cwricwlwm i Gymru”* (Adroddiad Estyn, Mawrth 2022).

O ganlyniad i’r gweithio clwstwr / rhanbarthol cryfach, mae bron pob un clwstwr wedi datblygu a mabwysiadu cynlluniau pontio yn llwyddiannus a fydd yn cefnogi cynnydd dysgwyr. Mae’r camau nesaf wedi’u nodi i gefnogi clystyrau i gyd-weithio ar ddatblygu continwmm cwricwlwm 3 – 16 ar gyfer pob MDaPh. Cydnabyddir bod lleiafrif o ysgolion ar draws Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru angen cymorth pwrpasol pellach i sicrhau bod eu datblygiad o’r cwricwlwm a’r gweithdrefnau asesu yn bwrpasol a bod cynlluniau pontio cryf yn eu lle. Mae’n bwysig hefyd bod pob swyddog cymorth a gwella ysgolion yn gyfarwydd a hyderus yng ngweithdrefnau dilyniant ac asesu’r cwricwlwm newydd.

GWERTHUSIAD O 22/23: BLAENORIAETH 2

Cefnogi a datblygu gweithwyr addysg proffesiynol rhagorol

Fel rhan o Bartneriaid Addysg Canolbarth Cymru, mae gan holl ysgolion ac ymarferwyr Canolbarth Cymru fynediad i'r llwybrau arwain cenedlaethol a rhanbarthol. Wedi'i hwyluso gan swyddogion rhanbarthol, mae ysgolion ac ymarferwyr yn parhau i ymgysylltu'n dda â'r llwybrau arweinyddiaeth cenedlaethol fel y dangosir yn y tabl isod.

Rhaglenni Arweinyddiaeth Cenedlaethol a ddilynr gan ymarferwyr PACC	2021 – 2022	2022 – 2023
Sefydlu ar gyfer Athrawon Newydd Gymhwyso (ANG)	91 Ceredigion: 37 Powys: 54	99 Ceredigion: 30 Powys: 69
Rhaglen Gyrfa Cynnar (Peilot newydd – Gwanwyn 2023)	N/A	18 Ceredigion: 9 Powys: 9
Llwybr Dysgu Cynorthwywyr Addysgu (LlwdCA)		
Sefydlu ar gyfer Cynorthwywyr Addysgu Newydd eu penodi	18	33
Rhaglen Cynorthwywyr Addysgu wrth eu gwaith	34	8
Darpar Gynorthwydd Addysgu Lefel Uwch (CALU)	35	16 (Cylch / Cohort 5 and 6)
Rhaglenni Datblygu Arweinyddiaeth Cenedlaethol		
Rhaglen Datblygu Arweinyddiaeth Ganol	25	21
Rhaglen Datblygu Uwch Arweinwyr	14	12
Rhaglen Datblygu Darpar Benaethiaid – paratoi ar gyfer CPCP	12	8
Asesiad CPCP	27 Ceredigion 9 Powys: 18 O'r rhain bu i 25 lwyddo Cynradd – 15 Uwchradd - 8 Arbennig – 2 UG - 0	15 Ceredigion: 1 Powys: 14 O'r rhain bu i 14 lwyddo Cynradd – 10 Uwchradd - 3 Arbennig – 1 UG - 0
Rhaglen Datblygu Penaethiaid Newydd a Phenaeithiaid mewn Gofal	Cohort 4: 8	Cohort 5: 11

Rhaglen Datblygu Penaethiaid Profiadol	1	2
Rhaglen cymell a mentora cenedlaethol	10	18
	Ceredigion: 2 Powys: 8	Ceredigion: 1 Powys: 17

Er ei bod hi'n anodd barnu effaith lawn y rhaglenni arweinyddiaeth ar arweinyddiaeth, darpariaeth ac yn y pen draw dysgu a chynnydd dysgwyr ar draws ysgolion PACC, mae arolygiadau diweddar Estyn wedi cyfeirio at gyfleoedd sydd ar gael i ymarferwyr ddatblygu eu hymarfer a'r effaith gadarnhaol y maent yn ei chael ar arfer arweinwyr. Er enghraifft, yn Ysgol Penglais "*rhoddir cyfleoedd buddiol i staff ennill cymwysterau ychwanegol i gefnogi eu gwybodaeth a'u datblygiad proffesiynol. Rhoddir amser i bob aelod o staff ddilyn eu diddordebau proffesiynol eu hunain. Mae'r ffocws parhaus ar wella arferion yn yr ysgol yn cael effaith nodedig ar ansawdd yr addysgu a'r dysgu*" (Adroddiad Estyn, Mai 2022). Ac yn Ysgol Calon Cymru, nodwyd gan Estyn "*Mae arweinwyr wedi creu ethos cadarnhaol sy'n hyrwyddo dysgu proffesiynol parhaus ar gyfer pob un o'r staff. Maent wedi datblygu 'Siarter Dysgu Proffesiynol' glir sy'n amlinellu ei uchelgais i fod yn sefydliad dysgu sy'n defnyddio'r safonau proffesiynol mewn addysgu i fyfyrion ar ei arfer a gwella. Caiff staff gyfle i elwa ar ystod o gyfleoedd datblygiad proffesiynol priodol sy'n diwallu eu hanghenion unigol a blaenoriaethau strategol yr ysgol, ar y cyfan. Mae'r rhain yn cynnwys diwrnodau datblygu yn yr ysgol bob tymor, sesiynau a ddarperir gan ddarparwyr allanol a chyrtsiau ar ddatblygu'r Cwricwlwm i Gymru.*" (Adroddiad Estyn, Hydref 2022).

O ganlyniad i'r rhaglen datblygu darpar benaethiaid, gan arwain at gymhwyster CPCP, mae'r rhan fwyaf o ysgolion sydd â swyddi penaethiaid dros dro wedi llwyddo i benodi penaethiaid parhaol rhwng mis Ebrill 2022 a Mawrth 2023. Fodd bynnag. Cydnabyddir fod hwn yn ddarlun sy'n newid yn barhaus ac mae angen ffocws parhaus ar sicrhau arweinyddiaeth gref a chynllunio olyniaeth ledled Canolbarth Cymru.

	Ysgol	Sefyllfa'r pennaeth ym mis Ebrill 2021 – Mawrth 2022	Sefyllfa'r pennaeth ym mis Ebrill 2022 – Mawrth 2023	Nodiadau
Powys	Ysgol Uwchradd Caereinion	Dros dro	Parhaol	Apwyntiad ar gyfer ysgol pob oed newydd –Ysgol Bro Caereinion o mis Medi 2022
	Ysgol Gynradd Llanfair Caereinion	Dros dro	Parhaol	
	Welshpool High School	Dros dro	Parhaol	Apwyntiad o Medi 2022
	Llanrhaeadr ym Mochnant	Parhaol	Dros dro	Wedi hysbysebu tair gwaith – dim ceisiadau hyd yma

	Ysgol Gynradd Crughywel	Dros dro	Dros dro	Ym mynd allan i hysbyseb, Gwanwyn 2023
	Ysgol Uwchradd Crughywel	Parhaol	Dros dro	
	Ysgol Uwchradd Gwernyfed	Parhaol	Pennaeth gweithredol dros dro	Pennaeth newydd wedi ei apwyntio o Ebrill 2023
	Ysgol Cradoc	Dros dro	Dros dro	Ysgol yn cau – Awst 2024. Bydd yn rhan o ysgol gynradd newydd yn Aberhonddu
	Ysgol Cefnlllys	Parhaol	Dros dro	Wedi hysbysebu – dim apwyntiad
Ceredigion	Ysgol Penparc	Dros dro	Parhaol	Apwyntiad o Fedi 2022
	Ysgol Rhos Helyg	Dros dro	Parhaol	Dim ceisiadau hyd yma
	Ceredigion PRU	Parhaol	Dros dro	Pennaeth ar secondiad dwy flynedd
	Ysgol Gynradd Aberaeron	Dros dro	Dros dro	Yn mynd allan i hysbyseb, Haf 2023
	Ysgol Ciliau Parc	Parhaol	Dros dro	Ysgol yn cau – am uno gydag ysgol ardal newydd (Dyffryn Aeron)
	Ysgol Penweddig	Parhaol	Pennaeth gweithredol dros dro	Hysbyseb allan (Gwanwyn 2023)
Crynodeb: Nifer o benodiadau pennaeth dros dro				
		8	9	

Er mwyn cefnogi'r rhaglenni a llwybrau arweinyddiaeth cenedlaethol, mae cefnogaeth bwrpasol hefyd wedi'i chynllunio a'i ddarparu ar draws PACC gydag effaith gadarnhaol. Mae'r rhain yn cynnwys cymorth mentora ychwanegol a rhaglen gymorth pwrpasol i benaethiaid newydd a phenaethiaid dros dro ar thema perthnasol megis cyllid, eiddo, gweithdrefnau cwynion, rheoli perfformiad a sesiynau diogelu. Mae presenoldeb yn y sesiynau hyn wedi bod yn gryf, gyda bron pob pennaeth newydd a dros dro yn defnyddio'r sesiynau cymorth. O ganlyniad, mae penaethiaid newydd a dros dro yn fwy hyderus o ran rheolaeth ac arweinyddiaeth eu hysgolion a dealltwriaeth o'u dyletswyddau statudol.

O'r deuddeg uwch arweinydd a gwblhaodd y rhaglen i uwch arweinwyr yn llwyddiannus, dywedodd pob un fod y rhaglen yn ddefnyddiol neu'n hynod ddefnyddiol, a gallai'r rhan fwyaf ddarparu enghreifftiau o sut roedd y sesiynau wedi cefnogi eu datblygiad arweinyddiaeth yn eu hysgol. Er enghraifft, tra'n arwain ar flaenoriaethau ysgol gyfan fel addysgu a dysgu a lles. Yn ystod y 6 mis ar ôl cwblhau'r rhaglen, cyfeiriodd chwarter y cyfranogwyr at y rhaglen fel un oedd wedi eu cefnogi i gael

dyrchafiad. Roedd lleiafrif o'r uwch arweinwyr yn gallu dangos effaith mwy hir dymor eu tasg profiad arweinyddiaeth.

Roedd bron pob un o'r ymarferwyr a mynychwyd y rhaglen datblygu arweinyddiaeth ganol yn graddio'r sesiynau fel rhai hynod ddefnyddiol neu ddefnyddiol iawn ac roedd mwyafrif yn gallu nodi sut y cafodd y sesiynau effaith gadarnhaol ar eu datblygiad arweinyddiaeth. Fodd bynnag, mewn lleiafrif o achosion, nid oedd yr arweinwyr canol yn gallu triongli gwybodaeth yn dda er mwyn dangos effaith eu tasg profiad arweinyddiaeth ar gynnydd dysgwyr.

Dywedodd bron pob un o'r ymarferwyr ar y rhaglen i gynorthwywyr addysgu y byddai'r dysgu proffesiynol yn effeithio'n gadarnhaol ar eu hymarfer, ond dywedodd lleiafrif y bydden nhw'n hoffi cael cefnogaeth bellach o amgylch y CiG.

Mae'r gefnogaeth i athrawon sydd newydd gymhwyso (ANG) yn gryf, trwy gyflwyno'r rhaglen sefydlu cenedlaethol a rhaglen dysgu proffesiynol ychwanegol a phwrpasol i ANG, mentoriaid ysgol ac allanol led led PACC. O ganlyniad i'r rhaglen genedlaethol sy'n cefnogi ac yn gosod disgwyliadau clir ar yr ANG a mentoriaid, mae bron pob un ANG yn llwyddo i gwblhau eu cyfnod sefydlu o fewn blwyddyn. Dywedodd llawer o ANG y byddai'r rhaglen sefydlu yn cael effaith gadarnhaol ar eu ymarfer dros y flwyddyn nesaf.

Mae'r rhaglenni dysgu proffesiynol pwrpasol ychwanegol fel yr hyfforddiant llythrennedd a rhifedd cynradd ac uwchradd, ADY ac asesu yn cefnogi'r ANG yn eu hymarfer addysgol ac mae hyn yn cael ei wella ymhellach gan y gefnogaeth a'r arsylwadau ymarfer rheolaidd a wneir gan y mentoriaid ysgol ac allanol. Dywed llawer o'r ANG fod y sesiynau dysgu proffesiynol wedi gwella eu gwybodaeth am y pwnc a'u bod yn briodol i'w hanghenion a'u lefel sgiliau. Nododd y rhan fwyaf o ANG y byddai'r dysgu proffesiynol yn effeithiol wrth gefnogi datblygiad eu hymarfer.

Er gwaethaf y gefnogaeth a llwyddiant y rhaglen sefydlu, mae swyddogion PACC wedi nodi bod athrawon cynnar yn eu gyrfa yn aml teimlo'n ynysig, yn rhannol o ganlyniad i'r pandemig, ond hefyd cyflymder frenetig bywyd ysgol sy'n gadael fawr ddim lle i gydweithio. Mae'r lle i fyfyrion yn hynod gyfyngedig ac mae dod o hyd i amser i adeiladu ar eu sgiliau ymholi a datblygu addysgeg yn heriol. Gall dod o hyd i'r amser a gofod yn y diwrnod ysgol i gysgodi cydweithwyr neu i ddarganfod mwy am rolau proffesiynol y tu allan i'r ystafell ddosbarth fod yn heriol i lawer o athrawon ar ddechrau eu gyrfa (blynyddoedd 2 – 5 o'u gyrfa addysgu). Felly, nodir mae dim ond ychydig o athrawon ar ddechrau eu gyrfa sy'n gallu mynegi sut y byddent yn datblygu a chyflawni eu nodau gyrfa ar gyfer y tymor canolig a hir dymor. Mae hyn yn bryder i gadw athrawon o fewn y proffesiwn a chefnogi datblygiad athrawon PACC. O ganlyniad i'r canfyddiadau hyn, gan ddechrau yn ystod tymor y gwanwyn 2023, mae'r PACC yn cynnal rhaglen beilot i gydnabod a datblygu sgiliau arwain ac ymholi athrawon sydd ym mlwyddyn 2 i 5 eu gyrfa addysgu. Y bwriad yw mai pont fydd y rhaglen rhwng y rhaglen sefydlu a'r rhaglen datblygu arweinwyr canol neu'r rhaglen MA mewn Addysg. Bydd hefyd yn

rhoi'r cyfle i'r rhai sydd wedi dod i'r proffesiwn ar ôl dilyn gyrfaoedd eraill addasu a datblygu eu sgiliau arwain ac ymholi. Bydd y rhaglen yn cefnogi'r recriwtio a chadw athrawon yng nghefn gwlad Cymru yn enwedig mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg ardal Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru.

Mae tair rhaglen datblygiad proffesiynol a gytunwyd yn genedlaethol ac yn lleol ar gyfer cynorthwyrwyr addysgu:

- i. Sefydlu ar gyfer Cynorthwyrwyr Addysgu Newydd eu penodi: Rhaglen ar-lein sy'n cynnwys pedair sesiwn ac i'w cwblhau o fewn un flwyddyn academaidd.
- ii. Rhaglen Cynorthwyrwyr Addysgu wrth eu gwaith: Rhaglen ar-lein o bedair sesiwn hanner diwrnod ar gyfer cynorthwyrwyr gydag o leiaf 2 flynedd o brofiad.
- iii. Darpar Gynorthwydd Addysgu Lefel Uwch (CALU): Rhaglen ar-lein o wyth sesiwn hanner diwrnod ar gyfer cynorthwyrwyr sy'n anelu at ennill statws CALU. Ar ddiwedd yr wyth sesiwn mae'r cynorthwydd yn cofrestru eu diddordeb mewn cael eu hasesu am statws CALU. Mae'r asesiad yn cynnwys casgliad o 10 myfyrdod ysgrifenedig yn seiliedig ar eu harfer sy'n gysylltiedig â'r disgrifiadau safonau ar gyfer cynorthwyrwyr addysgu. Rhaid i un fod yn adlewyrchiad o arwain y dysgu o ddsbarth cyfan ac yr ail ar ddefnyddio ymchwil i lywio ymarfer effaith. Mae'r cynorthwyrwyr, athro a'r pennaeth yn cael eu cyfweld fel rhan o'r broses asesu. Yn dilyn asesiad, mae proses drwyadl o gymedroli rhanbarthol a chenedlaethol. Cynhelir digwyddiad dathlu i longyfarch y rhai sydd wedi ennill statws CALU.

O ganlyniad i'r llwybrau dysgu ar gyfer cynorthwyrwyr addysgu, mae lleiafrif o'r CALU yn hyderus i ymgymryd â rolau arwain pellach yn y 2 fis yn dilyn y rhaglen. Er enghraifft, cymryd cyfrifoldeb am ddsbarthiadau cyfan yn eu lleoliad, ymgymryd â rôl hyrwyddwr llywodraethwyr, ymgymryd â hyfforddiant MeLSA neu ELSA, arwain darpariaeth feithrin neu ymgymryd â'r rhaglen hyfforddi a mentora genedlaethol.

GWERTHUSIAD O 22/23: BLAENORIAETH 3

Datblygu a rhoi strategaeth degwch ar waith, a chefnogi lles ac anghenion emosiynol disgyblion ac ymarferwyr.

Ar draws Partneriaeth Addysg Canolbarth Cymru, mae cyfleoedd dysgu proffesiynol wedi'u cyflwyno, megis hyfforddi emosiwn, dull ysgol gyfan a thîm o amgylch y clwstwr. Yn ogystal, mae adnoddau wedi'u rhannu gydag ysgolion i gefnogi ysgolion i wreiddio dull ysgol gyfan o les. Yn y mwyafrif o ysgolion mae hyn wedi'u gweithredu'n effeithiol gyda lles wrth wraidd eu holl gwaith. Yn 2022 – 2023, nododd 43 o ysgolion ar draws PACC fod lles yn flaenoriaeth ysgol gyfan, ac felly wedi llwyddo i gael mynediad at gefnogaeth bwrpasol ar lefel ysgol a / neu clwstwr. Er enghraifft, rhannodd ysgol Dafydd Llwyd eu hagwedd ysgol gyfan at les yn ystod cyfarfod y clwstwr gyda phwyslais arbennig ar ymatebion dosbarth cyfan ac ymatebion ar lefelau gwahanol wrth ymateb â lles dysgwyr a phwysigrwydd gwirio lles yn rheolaidd. O ganlyniad i'r gefnogaeth sydd ar gael, mae 35 o ymarferwyr wedi llwyddo i gwblhau'r hyfforddiant i fod yn Bencampwyr Hyfforddi Emosiwn ac yn gallu cefnogi ymarferwyr a dysgwyr yn llwyddiannus yn eu hysgolion eu hunain.

Mae pob ysgol / cyfnod uwchradd ledled Ceredigion a Phowys wedi llwyddo i gynnal arolwg ar-lein blynyddol SHRN ac wedi ymateb i'r canlyniadau gyda chefnogaeth swyddogion a thîm Ysgolion Iach. Er enghraifft, nodi a chefnogi meysydd iechyd a materion cymdeithasol a godwyd o'r arolwg SHRN a phryderon a godwyd ar gyfer grwpiau blwyddyn unigol fel cyfraddau cynyddol o wain (vaping) ymhlith oedolion ifanc.

Trwy gydol 2022 – 2023, mae swyddogion PACC wedi gweithio'n effeithiol gydag asiantaethau allanol i gryfhau'r ddealltwriaeth a'r ddarpariaeth o gymorth lles sy'n cael ei dderbyn gan ysgolion. Mae hyn wedi cynnwys asiantaethau allan sy'n cefnogi gyda hyfforddiant i ysgolion fel Ysgolion Gwybodus Trawma a Chymorth Cyntaf Iechyd Meddwl Ieuenctid. Mae wedi ei drefnu yn ystod y cyfarfodydd tîm o amgylch y clwstwr gyda gwell presenoldeb o'r ysgolion (o leiafrif yn ystod haf 2022 i lawer yn ystod cyfarfodydd gwanwyn 2023) ac asiantaethau allanol (gyda eu cynrychiolaeth wedi dyblu). O ganlyniad, mae ysgolion yn teimlo'n fwy hyderus yn eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth o'r gefnogaeth sydd ar gael. Er enghraifft, dywedodd ymarferydd "*mae wedi bod yn wych cael dealltwriaeth o'r gwasanaethau a'r bobl sydd allan yna i'n cefnogi ni. Fel ysgol fach mae wir yn helpu i weld a siarad â phobl ac yn eich helpu i sylweddoli nad ydych chi ar pen eich hun*".

Un maes blaenoriaeth allweddol fu gwaith y bartneriaeth wrth ddatblygu strategaeth ar gyfer cefnogi ysgolion sy'n profi amddifadedd gwledig ac yn eu gwaith yn mynd i'r afael â thlodi. O ganlyniad, mae Awdurdodau Lleol Ceredigion a Phowys wedi mabwysiadu strategaeth ecwiti sy'n gosod cyrhaeddiad dysgwyr bregus a difreintiedig wrth wraidd eu gwaith.

Mae gan bob ysgol PACC fynediad at adnoddau 'Addysg Heriol – Codi Cyrhaeddiad Pobl Ifanc Dan Anfantais (RADY) (Challenging Education – Raising the Attainment of

Disadvantaged Youngsters (RADY) a 'Meddwl yn Wahanol'. Mae RADY yn brosiect hir dymor sy'n canolbwyntio ar wireddu potensial pob person ifanc. Mae dull haenog o gefnogi, sy'n cyd-fynd ag anghenion ysgol, blaenoriaethau ysgolion ac argymhellion awdurdodau lleol.

Cyflwyno Cam 1 fesul Awdurdod Lleol (2022-23):

		Ceredigion	Powys
RADY ysgol – y lefel uchaf o gefnogaeth	Lefel uchaf o gefnogaeth ↓ Lefel isaf o gefnogaeth	2	2
RADY – cadw mewn cysylltiad		1	-
RADY – hyfforddiant a chymell o bell		4	4
RADY – cefnogaeth wedi ei recordio		10	22 (2 grwp)
Adnoddau RADY – y lefel isaf o gefnogaeth		26	20

Mae llawer o ysgolion sy'n ymgysylltu gyda'r RADY ysgol, hyfforddiant a chymell o bell a chefnogaeth wedi ei recordio yn ystyried pob agwedd o'r rhaglen yn ofalus ac yn dechrau gwireddu 'potensial di-ben-draw' pob ifanc difreintiedig. Mae gwaith cychwynol llwyddiannus yn ymwneud â chynrychiolaeth gyfrannol a chael llinyn aur drwy eu cynlluniau datblygu mewn perthynas â chefnogaeth academiaidd a bugeiliol effeithiol. Er enghraifft, mae Ysgol Gymunedol Plascrug wedi newid sut y pleidleisir dysgwyr i'r cyngor ysgol drwy symud o broses gwbl ddemocrataidd i gyfuniad o lais disgyblion a llais staff. Yn sgil hyn mae canran uwch o ddysgwyr ifanc difreintiedig yn cael rôl fwy egniol ym mywyd yr ysgol. Yn yr un modd, mae Ysgol Uwchradd Aberteifi yn defnyddio egwyddorion y 'codiad' i ailystyried dysgwyr MATH yn yr ysgol ac yn defnyddio cyllid GDD i sicrhau bod pob ifanc difreintiedig yn cael mynediad cyfartal at gyfleoedd fel ariannu taith i Rydychen i godi a chynnal dyheadau.

Nodwyd gwaith ysgolion i wella tegwch yn y ddarpariaeth ac i leihau effaith tlodi ac amddifadedd ar ddysgwyr yn adroddiadau arolygu Estyn diweddar. Er enghraifft yn Ysgol Calon Cymru (Hydref 2022) nododd yr arolygiaeth fod *“Mae arweinwyr wedi rhoi camau gweithredu ar waith yn llwyddiannus ar gyfer lleihau effaith tlodi ar gyrhaeddiad addysgol. Mae hyn yn bennaf trwy ddefnydd gofalus o'r grant amddifadedd disgyblion ar gyfer gofal bugeiliol, cyflenwi brechwast am ddim, ariannu ymweliadau addysgol, sicrhau bwrsariâu gan fusnes lleol a darparu gwisg ysgol”*. Yn Ysgol Uwchradd Aberteifi (Mawrth 2022) nodwyd gan Estyn, *“Ar ôl y cyfnodau clo, mae arweinwyr wedi canolbwyntio'n gryf ar wella'r ddarpariaeth. Yn ychwanegol, maent wedi blaenoriaethu cymorth ar gyfer disgyblion bregus i leihau effaith tlodi ar gyrhaeddiad addysgol”*, ac

yn Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Trallwng (Mawrth 2022) cydnabuwyd bod uwch arweinwyr wedi “..successfully led many improvements in the school, particularly to improve pupils' welfare. For example, the very good provision for pastoral care ensures that vulnerable pupils attend school regularly and that the school meets their emotional needs effectively”.

GWERTHUSIAD O 22/23: BLAENORIAETH 4

Sicrhau bod trefniadau cynorthwyo a gwella ysgolion yn glir, ac arwain ysgolion i barhau i ddatblygu fel sefydliadau dysgu sy'n rhoi'r trefniadau gwella, gwerthuso ac atebolrwydd diwygiedig ar waith.

Mae'r rhan fwyaf o ysgolion wedi addasu a mireinio eu prosesau hunan-werthuso i adlewyrchu'r cwricwlwm newydd ac i alluogi'r gwerthusiad o'r effaith cynnar ar ddysgu dysgwyr a'u cynnydd. Er enghraifft, trwy alluogi llais dysgwyr i fwydo i fewn i brosesau hunan-werthuso ysgol. Yn yr enghreifftiau gorau, mae'r cyfrifolaeth ddilys y mae'r cwricwlwm newydd yn ei gynnig wedi caniatáu i arweinyddiaeth yr ysgolion hynny wella ar y ddarpariaeth ar gyfer eu dysgwyr yn enwedig y rhai ag anghenion dysgu ychwanegol neu yr ystyrir eu bod yn agored i niwed.

Mae gan arweinwyr ysgolion ymwybyddiaeth gynyddol o'r 8 'ffactor cyfrannu' yn y Canllawiau Gwella Ysgolion a gyhoeddwyd yn 2022 a sut mae hyn yn cyd-fynd â gwireddu'r cwricwlwm newydd. Mae'r mwyafrif o ysgolion yn cymryd rhan weithredol mewn ystod o brosesau hunan-werthuso cadarn sy'n canolbwyntio ar fyfyrion ystyriaeth gofalus o'r cynnydd a wnaed gan bob dysgwr.

Mae Ceredigion a Phowys yn cynnal eu hymweliadau craidd gydag ysgolion yn annibynnol, fodd bynnag, ceir egwyddorion cyffredin y cedwir atynt ar draws y cydweithio, ac sy'n cyd-fynd â chanllawiau cenedlaethol gwella ysgolion: fframwaith ar gyfer gwerthuso, gwella ac atebolrwydd, sy'n awgrymu bod ysgolion yn defnyddio'r ddau gwestiwn canlynol fel man cychwyn ar gyfer gweithgareddau gwella:

1. Pa mor dda y mae dysgwyr yn gwneud cynnydd yn y ffyrdd a ddisgrifiwyd yn yr egwyddorion cynnydd, gan eu cefnogi i ddatblygu tuag at y pedwar diben?
2. A yw cyflymder cynnydd dysgwyr yn unol â disgwyliadau athrawon a'r cwricwlwm?

O ganlyniad, bu i Geredigion a Phowys sicrhau cysondeb ar yr elfennau canlynol o'u ymweliadau cymorth a her blynyddol:

- cynnydd dysgwyr
- gweithredu'r cwricwlwm newydd
- gweithredu'r bil ADY newydd
- ffocws ar y strategaeth amddifadedd, tegwch a lles
- pecynnau cymorth pwrpasol wedi'u cynllunio

Mae pob Cynllun Datblygu Ysgol (CDY) yn cael eu craffu fel rhan o'r ymweliad gefnogaeth craidd cyntaf yng nghyd â chynnydd yn erbyn y blaenoriaethau a chynllunio blaenoriaethau'r flwyddyn academiaidd nesaf yn cael eu trafod yn ystod ymweliad craidd dau. Mae blaenoriaethau ysgolion yn cael eu coladu er mwyn cynorthwyo'r cynllunio pwrpasol a'r cynnig dysgu proffesiynol.

Cafodd blaenoriaethau 2022 – 2023 pob ysgol ar draws Ceredigion a Phowys eu coladu a'u rhannu gyda swyddogion gwella / cefnogi ysgolion PACC er mwyn gallu

Tudalen 46

26

teilwra cefnogaeth wedi'i thargedu a phwrpasol ar gyfer anghenion unigol yr ysgolion. Lle'n bosibl hefyd, gwnaed ymdrech i annog cefnogaeth ysgol i ysgol le'r oedd ymarfer effeithiol wedi'i nodi.

Mae'r tabl isod yn amlinellu'r blaenoriaethau a nodwyd ar draws PACC ar gyfer 2022 – 2023:

2022 - 2023 Blaenoriaethau / Priorities	Ceredigion	Powys	PACC / MEWP	ALI / LAs	PACC / MWEF
Adborth / Feedback	4	7	11	✓	✓
ADY / ALN	30	11	41	✓	
Amddifadedd / Deprivation	4	2	6	✓	✓
Arall / Other	1	19	20	✓	
Arweinyddiaeth / Leadership	15	30	45	✓	✓
Asesu / Assessment	8	29	37	✓	✓
CiG / CfW	33	33	66	✓	✓
Cyllid / Finance	0	4	4	✓	
Cymreictod	5	24	29	✓	
Darllen / Reading	8	13	21	✓	
Digidol / Digital	1	6	7	✓	
Diogelu / Safeguarding	0	1	1	✓	
Dysgu ac Addysgu / T&L	11	26	37	✓	✓
Dysgu Sylfaen / Foundation Learning	2	1	3	✓	
Llywodraethwyr / Governors	1	10	11	✓	
Iechyd & Diogelwch / H&S	0	2	2	✓	
Llafaredd / Oracy	10	2	12	✓	
Lles / Well-being	20	23	43	✓	✓
Llythrennedd / Literacy	5	19	24	✓	
Medrau / Skills	4	11	15	✓	
Presenoldeb / Attendance	0	3	3	✓	
Rhifedd / Numeracy	8	36	44	✓	
RVE: Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg / Religion, Values and Ethics	0	4	4	✓	
Safonau / Standards	0	8	8	✓	
Sillafu / Spelling	1	1	2	✓	
Ysgrifennu / Writing	1	14	15	✓	

Mae'r ymweliad cefnogaeth dau yn canolbwyntio ar sicrhau ansawdd y ddarpariaeth sy'n rhoi cyfleoedd i werthuso effaith y dysgu proffesiynol a ddarperir a llywio'r cynllunio ar gyfer y gefnogaeth a'r blaenoriaethau i'r flwyddyn academiaidd olynol.

GWERTHUSIAD O 22/23: BLAENORIAETH 5

Sicrhau trefniadau mewnol effeithlon, a chyfathrebu ac ymgysylltu effeithiol â rhanddeiliaid.

Ar ôl ystyriaeth ar lefel Cabinet Awdurdod Lleol Ceredigion a Phowys, cytunwyd ar y Memorandwm o Ddealltwriaeth ar y 11^{eg} o Ionawr 2022 a 18^{fed} o Ionawr 2022 yn eu tro i sicrhau bod y ddau Gyngor yn gweithio ar y cyd ac â llais rhanbarthol a chenedlaethol cryf er budd ysgolion, ymarferwyr a dysgwyr Canolbarth Cymru. O ganlyniad, sicrhawyd llywodraethu a dealltwriaeth llwyddiannus o'r rolau a'r cyfrifoldebau gan y rhan fwyaf o swyddogion allweddol gyda chydweithio cryf o ran y llwybrau arweinyddiaeth, diwygio'r cwricwlwm a'r gefnogaeth i liniaru effaith tldi ac amddifadedd yn nodwedd gref. Fodd bynnag, mae'n cael ei gydnabod nad yw pob ysgol ar draws Ceredigion a Phowys yn deall gwaith y bartneriaeth yn llawn ar hyn o bryd.

Ar adegau priodol ar hyd y flwyddyn, mae prif swyddogion addysg wedi adrodd ar flaenoriaethau a chynnydd y gwaith cydweithredol i bwyllgorau craffu a Chabinet Ceredigion a Phowys. O ganlyniad, trwy gyfrwng y pwyllgorau craffu a'r Cabinet mae Awdurdodau Lleol Ceredigion a Phowys wedi herio'n llwyddiannus ar y cymorth i ddarperir i ysgolion o ran diwygio'r cwricwlwm, lefel yr ymgysylltu a'r effaith ar ysgolion, ymarferwyr a dysgwyr.

Mae gan PACC lais a pherthynas cryf gyda Llywodraeth Cymru a'r Rhanbarthau / Partneriaethau eraill ledled Cymru. O ganlyniad, profir cydweithio cadarnhaol i lywio datblygiadau ar bob lefel, gan gynnwys gweithgorau gweithio trawsranbarthol lle mae ymarfer effeithio o ysgolion PACC wedi'i rannu ar lwyfan cenedlaethol.

Er mwyn cefnogi gwaith PACC, penodwyd Arweinydd Strategol a dechreuodd yn ei rôl ym mis Ionawr 2023. Ers ei phenodiad, gwelwyd cydweithio llwyddiannus rhwng swyddogion Ceredigion a Phowys o ran sefydlu gwefan PACC ac wrth baratoi hunan werthusiad a chynllun busnes i sicrhau cydberchenogaeth ar y blaenoriaethau i sicrhau effaith gadarnhaol ar ysgolion, ymarferwyr a dysgwyr Canolbarth Cymru. Fodd bynnag, mae'n rhy gynnar i arfarnu'n llawn effaith y gwaith a a dim digon o amser i ddatblygu llais PACC yn llawn ar lwyfannau cyfryngau cymdeithasol ac wrth sefydlu grŵp cyfeirio penaethiaid.

TREFNIADAU DARPARIAETH

Yn unol â blaenoriaethau Llywodraeth Cymru fel a osodwyd o fewn 'Cenhadaeth ein cenedl: Safonau a dyheadau uchel i bawb'¹ (Mawrth 2023), mae'r cynllun busnes hwn wedi ei seilio y model cenedlaethol ar chwech amcan Addysg Genedlaethol a'r Iaith Gymraeg gyffredinol er mwyn cyflawni safonau a dyheadau uchel i bawb, gan fynd i'r afael ag effaith tlodi ar gyrhaeddiad ac uchelgais. Cefnogir pob dysgwr, beth bynnag eu cefndir, i fod yn ddinesydd iach, sy'n ymgysylltu, sy'n fentrus ac sy'n foesebol, yn barod i chwarae rhan lawn mewn bywyd a gwaith.

I gyflawni'r nod hwn, mae Llywodraeth Cymru wedi gosod allan chwe amcan lefel uchel a'u ymrwymiad i gyrraedd pob un.

Amcan	Yr hyn a wnawn
1. Dysgu am oes fel bod pawb yng Nghymru yn dysgu, ac yn parhau i ddysgu, gan ddatblygu eu gwybodaeth a'u sgiliau, a chymryd rhan mewn profiadau sy'n berthnasol i'w bywydau heddiw ac yn y dyfodol.	Sicrhau bod yr holl ddysgu'n cael ei arwain gan bedwar diben y cwricwlwm, drwy gydweithio ar draws darparwyr a chyda diwydiannau a chyflogwyr
2. Chwalu rhwystrau er mwyn sicrhau bod cyfleoedd a deilliannau addysg rhagorol yn gallu cael eu cyflawni gan bob dysgwr, o bob oed, mewn ystafelloedd dosbarth, ar-lein, ac yn y gwaith.	Drwy adnabod yn gynnar, drwy gymorth a thrwy gamau gweithredu wedi'u targedu, sicrhau bod pob dysgwr yn cael yr wybodaeth, y sgiliau a'r profiadau i fod yn ddinesydd gweithredol, gan gynnwys sgiliau trawsgwricwlaidd llythrennedd, rhifedd a chymhwysedd digidol.
3. Profiad addysg cadarnhaol i bawb , gyda dysgwyr a staff yn cael cefnogaeth gyda'u lles a'u gwydnwch, sy'n hanfodol ar gyfer gwella deilliannau addysg a chyfleoedd bywyd	Sicrhau bod dysgwyr yn cael eu cefnogi i fod yn unigolion iach a hyderus, yn barod i fyw bywydau llawn fel aelodau gwerthfawr o gymdeithas, mewn mannau dysgu sy'n gefnogol, sy'n ddiogel, sy'n gynhwysol ac sy'n rhydd o wahaniaethu a bwlio.
4. Addysgu ac arweinyddiaeth o ansawdd uchel , lle mae pawb yn cael budd o'r dysgu proffesiynol gorau fel y gallant gefnogi llwyddiant pob dysgwr, yn enwedig y rhai sydd dan anfantais yn economaidd-gymdeithasol	Dysgu a chymorth proffesiynol gwarantedig i'r holl staff gydol eu gyrfa, o'r hyfforddiant cychwynnol hyd at lefel arweinyddiaeth, sy'n canolbwyntio ar wireddu pedwar diben y cwricwlwm, a chapasiti a galluogrwydd i gefnogi llwyddiant pob dysgwr.
5. Dysgu yn y gymuned , gyda sefydliadau cryf yn ymgysylltu, yn integreiddio ac yn cael eu grymuso gan eu cymunedau	Grymuso pob dysgwr, teulu a chymuned i feithrin cydberthynas a phartneriaeth cryf â darparwyr addysg, er mwyn sicrhau ein bod yn mynd i'r afael ag anfantais ac yn darparu addysg o'r radd flaenaf yn lleol ac yn genedlaethol.

¹ [Cenhadaeth ein cenedl | LLYW.CYMRU](#)

<p>6. Mae'r Gymraeg yn perthyn i ni i gyd, gan roi'r cyfle i bob dysgwr gael mynediad cyfartal i'r iaith a'r cyfle i wireddu ei botensial</p>	<p>Annog pobl i ddefnyddio'r Gymraeg ar draws y system addysg, fel rhan annatod o Gwricwlwm i Gymru, ein huchelgeisiau Cymraeg 2050 ac ehangu'r ddarpariaeth sydd ar gael ôl-16 i astudio drwy'r Gymraeg a chyfleoedd i ddysgu'r iaith fel dinasyddion gweithredol a gweithgar.</p>
--	---

I gyflawni nod ac amcanion strategol lefel uchel Llywodraeth Cymru, derbynir amrywiaeth o grantiau. Mae gwaith Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru wedi ei ariannu gan y Grant Consortia Rhanbarthol (RCG – gweler tudalennau 50 - 51). Pwrpas y cyllid hwn yw cyflawni dyheadau a blaenoriaethau Cymru ar gyfer ysgolion ac addysg yn unol â 'Cenhadaeth ein cenedl: Safonau a dyheadau uchel i bawb'. Bwriad yr grant RCG yw:

1. Galluogi pob dysgwr, yn arbennig y rhai o gefndiroedd difreintiedig i wneud cynnydd ar hyd eu llwybr dysgu eu hunain a chodi eu dyheadau i gyflawni eu llawn botensial, sy'n gysylltiedig ag ystod o ddulliau asesu i ddeall a chefnogi'r cynnydd hwn.
2. Cyd-lunio cwricwlwm sy'n hyrwyddo ystod eang o wybodaeth, medrau a phrofiadau (gan gynnwys profiadau cymdeithasol a rhyngweithio) gyda dealltwriaeth glir o'r hyn sy'n bwysig - mae cymwysterau yn rhan allweddol o hyn.
3. Sicrhau bod amgylchedd yr ysgol yn cefnogi lles dysgwyr ac ymarferwyr.
4. Cefnogi dealltwriaeth ymarferwyr o'r hyn sy'n gweithio wrth ddylunio'r cwricwlwm drwy fuddsoddi yn sgiliau ymholiad ac addysgeg yr holl staff.
5. Galluogi dysgu proffesiynol uchelgeisiol ar gyfer yr holl ymarferwyr mewn ysgol sy'n ymroddedig i fod yn sefydliadau sy'n dysgu.
6. Ymgorffori myfyrio, hunan-werthuso a gwelliant o fewn ysgolion a phwysigrwydd arweinyddiaeth dda mewn ysgolion fel sail ar gyfer hynny.
7. Bod yn ganolog i'w cymunedau – rydym am feithrin gwell perthynas rhwng ysgolion a theuluoedd, cymunedau a chyflogwyr, i gefnogi a hyrwyddo cyflawniad addysgol a chyflogaeth ardderchog, y camau nesaf mewn addysg a hyfforddiant.
8. Gwranddo ar blant a phobl ifanc wrth iddynt ymgysylltu â'u dysgu a'u cefnogi i gyflawni eu dyheadau.

BLAENORIAETHAU 3 MLYNEDD: 2023 - 2026

Wrth bennu blaenoriaethau tair mlynedd a 23/24 Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru rhoddwyd ystyriaeth gofalus ar flaenoriaethau cenedlaethol Llywodraeth Cymru. Maent yn cynnwys:

Chwe Amcan Addysg Genedlaethol a'r Gymraeg yn perthyn i ni gyd:

1. **Dysgu am oes** fel bod pawb yng Nghymru yn dysgu, ac yn parhau i ddysgu, gan ddatblygu eu gwybodaeth a'u sgiliau, a chymryd rhan mewn profiadau sy'n berthnasol i'w bywydau heddiw ac yn y dyfodol.
2. **Chwalu rhwystrau** er mwyn sicrhau bod cyfleoedd a deilliannau addysg rhagorol yn gallu cael eu cyflawni gan bob dysgwr, o bob oed, mewn ystafelloedd dosbarth, ar-lein, ac yn y gwaith.
3. **Profiad addysg cadarnhaol i bawb**, gyda dysgwyr a staff yn cael cefnogaeth gyda'u lles a'u gwydnwch, sy'n hanfodol ar gyfer gwella deilliannau addysg a chyfleoedd bywyd
4. **Addysgu ac arweinyddiaeth o ansawdd uchel**, lle mae pawb yn cael budd o'r dysgu proffesiynol gorau fel y gallant gefnogi llwyddiant pob dysgwr, yn enwedig y rhai sydd dan anfantais yn economaidd-gymdeithasol
5. **Dysgu yn y gymuned**, gyda sefydliadau cryf yn ymgysylltu, yn integreiddio ac yn cael eu grymuso gan eu cymunedau
6. **Mae'r Gymraeg yn perthyn i ni i gyd**, gan roi'r cyfle i bob dysgwr gael mynediad cyfartal i'r iaith a'r cyfle i wireddu ei potensial

Wyth ffactor gyfrannol – fel a osodwyd yn rhan 1 o'r Grant Consortia Rhanbarthol ar gyfer 23/24:

1. Galluogi pob dysgwr, yn arbennig y rhai o gefndiroedd difreintiedig i wneud cynnydd ar hyd eu llwybr dysgu eu hunain a chodi eu dyheadau i gyflawni eu llawn potensial, sy'n gysylltiedig ag ystod o ddulliau asesu i ddeall a chefnogi'r cynnydd hwn.
2. Cyd-lunio cwricwlwm sy'n hyrwyddo ystod eang o wybodaeth, medrau a phrofiadau (gan gynnwys profiadau cymdeithasol a rhyngweithio) gyda dealltwriaeth glir o'r hyn sy'n bwysig - mae cymwysterau yn rhan allweddol o hyn.
3. Sicrhau bod amgylchedd yr ysgol yn cefnogi lles dysgwyr ac ymarferwyr.
4. Cefnogi dealltwriaeth ymarferwyr o'r hyn sy'n gweithio wrth ddylunio'r cwricwlwm drwy fuddsoddi yn sgiliau ymholiad ac addysgeg yr holl staff.
5. Galluogi dysgu proffesiynol uchelgeisiol ar gyfer yr holl ymarferwyr mewn ysgol sy'n ymroddedig i fod yn sefydliadau sy'n dysgu.
6. Ymgorffori myfyrio, hunan-werthuso a gwelliant o fewn ysgolion a phwysigwydd arweinyddiaeth dda mewn ysgolion fel sail ar gyfer hynny.
7. Bod yn ganolog i'w cymunedau – rydym am feithrin gwell perthynas rhwng ysgolion a theuluoedd, cymunedau a chyflogwyr, i gefnogi a hyrwyddo cyflawniad addysgol a chyflogaeth ardderchog, y camau nesaf mewn addysg a hyfforddiant.
8. Gwrando ar blant a phobl ifanc wrth iddynt ymgysylltu â'u dysgu a'u cefnogi i gyflawni eu dyheadau.

National Resource for Evaluation and Improvement (NR:EI)

School improvement guidance: framework for evaluation, improvement, and accountability

Journey to curriculum roll out and work of CAMAU.

Schools as learning organisations

O fewn PACC, mae swyddogion pob un o'r meysydd blaenoriaeth yn gweithio ar y cyd wrth gyflawni blaenoriaethau y cynllun hwn, sef:

- Diwygio'r cwricwlwm
- Llwybrau arweinyddiaeth
- Dysgu proffesiynol i gynorthwyr addysg
- Strategaeth ecwiti a thlodi gwledig

Mae Awdurdodau Lleol Ceredigion a Phowys yn parhau i gynnal tîm craidd o staff cymorth a fydd yn gweithio ar y cyd i:

- adnabod ein hysgolion yn dda, yn cydnabod eu cyd-destunau amrywiol ac yn parhau i ddatblygu arferion gwaith rhagorol;
- canolbwyntio ar sicrhau'r canlyniadau gorau i ddysgwyr bob amser, o fewn amgylchedd ysgol cynhwysol, tra'n sicrhau bod plant a phobl ifanc Ceredigion a Phowys yn ddysgwyr uchelgeisiol sy'n unigolion iach a hyderus, yn gyfranwyr mentrus ac yn ddinasyddion moesegol a gwybodus;
- cefnogi arweinwyr i nodi cryfderau a meysydd i'w gwella, sicrhau ansawdd a sicrhau bod gwelliannau yn cael eu cynllunio, eu gweithredu, eu gwreiddio a'u cynnal yn dda;
- hwyluso cynnig dysgu proffesiynol rhagorol drwy'r llwybr proffesiynol cyfan, a fydd yn canolbwyntio ar addysgu, dysgu ac arweinyddiaeth ar bob lefel;
- sicrhau arfer myfyriol, ac ymgysylltu ag ymchwil ac ymholi;
- gwreiddio diwylliant o gymell a mentora ar bob lefel mewn ysgolion;
- datblygu dull cydweithredol o wella a hwyluso cymunedau dysgu proffesiynol at ddibenion datblygu a chyd-adeiladu, gyda'r nod o weithio tuag at system hunan-wella; ac
- adnabod a dysgu gan y gorau ar draws Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru a'r gymuned addysg ehangach, a broceri partneriaethau penodol a pherthnasol ar gyfer ein hysgolion.

Bydd ysgolion yn cael eu cefnogi i gydweithio ar feysydd blaenoriaeth ar y cyd a datblygu egwyddorion Ysgolion fel Sefydliadau Dysgu, 'Camau ar gyfer y dyfodol' a 'Camau i'r dyfodol' drwy rwydweithiau a chadwyni a sefydlir i hwyluso dull cydweithredol o wella ysgolion.

Yn ogystal â bodloni blaenoriaethau cenedlaethol Llywodraeth Cymru, mae Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru yn cyd-weithio gydag Awdurdodau Lleol Ceredigion a Phowys ac felly bydd blaenoriaethau hefyd yn cyd-fynd â'u hamcanion lleol eu hunain. Mae'r amcanion hyn yn cael eu cofnodi o fewn y cynlluniau canlynol:

<p style="text-align: center;">Ceredigion</p> <p style="text-align: center;">Lefel 1: Strategaeth Gorfforaethol 2022 - 2027</p>	<p style="text-align: center;">Powys</p> <p style="text-align: center;">Cynllun Cydraddoldeb Corfforaethol a Strategol</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Hybu'r economi, cefnogi busnesau a galluogi cyflogaeth 2. Creu cymunedau gofalgarg ac iach 3. Darparu'r dechrau gorau mewn bywyd a galluogi pobl o bob oed i ddysgu 4. Creu cymunedau cynaliadwy a gwyrdd sydd wedi'u cysylltu'n dda â gilydd. 	<ol style="list-style-type: none"> 5. Byddwn yn gwella ymwybyddiaeth pobl o wasanaethau a sut i'w derbyn fel y gall pobl wneud dewisiadau gwybodus. 6. Byddwn yn cefnogi cyflogaeth dda, gynaliadwy o ansawdd da gan ddarparu cyfleoedd hyfforddiant a gweithio tuag at fod yn gyflogwr cyflog byw gwirioneddol achrededig. 7. Byddwn yn gweithio i ddelio â thlodi ac anghydraddoldeb i gefnogi lles pobl Powys.
<p style="text-align: center;">Lefel 2: Ysgolion a Diwylliant</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gwella ysgolion • Isadeiledd ac adnoddau • Atebolrwydd a chynnydd • ADY, ymddygiad a lles • Diwylliant <p>Amcan lles corfforaethol 2: Creu cymunedau gofalgarg ac iach.</p>	<p style="text-align: center;">Cynllun datblygu'r gwasanaeth addysg</p>
<p style="text-align: center;">Cynlluniau Lefel 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cwricwlwm • Arweinyddiaeth a Llywodraethant • Cefnogi ysgolion i wella • Llythrennedd, Rhifedd a TGCh • Sefydliadau nas-gynhelir • Ôl 16 • CSGA • Difreintedd • Lles 	<p style="text-align: center;">Cynlluniau tîm:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cwricwlwm a Dysgu Proffesiynol • Lles a chynhwysiad • Strategaeth gwella ysgolion uwchradd • Gwella ysgolion cynradd ac arbennig

Fel a nodwyd yn y cyflwyniad ar dudalen 3, mae'r Memorandwm o Ddealltwriaeth rhwng Ceredigion a Phowys wedi cytuno i gydweithio yn y meysydd canlynol:

1. Datblygiad y Cwricwlwm
2. Datblygiad Proffesiynol ac Ymholiad
3. Ecwiti ac amddifadedd gwledig
4. Llwybrau arweinyddiaeth
5. Cefnogaeth i athrawon newydd gymhwyso / sefydlu ac athrawon gyfa cynnar
6. Llwybrau datblygiad Cynorthwywyr Addysg

BLAENORIAETHAU PACC: 2023 – 2026

1. Darparu cymorth cryf i bob ysgol a'u cymunedau yn unol â'r canllawiau gwella ysgolion fel bod ysgolion yn rhoi'r profiadau a'r deilliannau dysgu gorau posibl i ddysgwyr, beth bynnag fo'u cefndir neu eu hamgylchiadau, er mwyn sicrhau **safonau ac uchelgeisiau uchel** i bawb.
2. Bod pob ysgol ar draws PACC wedi mabwysiadu **cynlluniau cwricwlwm** lefel ysgol a chlwtwr **effeithiol** a **gweithdrefnau asesu sy'n hyrwyddo ystod eang o wybodaeth, sgiliau a phrofiadau** fel y gall pob dysgwr gyflawni i'w llawn botensial.
3. Cefnogi **lles ac ymarfer pob ymarferydd** ar draws PACC drwy brofiadau **dysgu proffesiynol o ansawdd uchel** fel bod yr holl staff yn fyfyrion ac yn ymgysylltu'n llawn ag ymholiad i **gryfhau eu sgiliau addysgeg fel bod pob dysgwr yn gwneud y cynnydd disgwylidig**.
4. **Cefnogi arweinwyr** ar bob lefel i ddod yn arweinwyr system cryf sy'n arwain at ysgolion sy'n perfformio'n uchel ac yn fyfyrion lle mae pob ymarferydd a dysgwr yn ffynnu.
5. Sicrhau **llywodraethu ac atebolrwydd cryf** PACC fel bod y blaenoriaethau uchod yn cael eu cwrdd.

BLAENORIAETHAU PACC YN 2023 – 2024

Mae cefnogi ein hysgolion i sicrhau bod pob dysgwr yn y cyfleoedd gorau oll i ffynnu yn eu bywydau ac yn eu cymunedau lleol yn parhau i fod yn flaenoriaeth allweddol ar gyfer 2023 – 2024.

Deallwn y bydd adferiad o effaith y pandemig yn cymryd blynyddoedd lawer, ac felly mae cefnogi datblygiad proffesiynol ymarferwyr ar bob lefel yn parhau i fod yn flaenoriaeth allweddol. Byddwn yn cefnogi ein hysgolion i gynllunio'n effeithiol ar gyfer cyfleoedd dysgu proffesiynol buddiol i bob ymarferwr, beth bynnag fo'u cyfnod yn eu gyrfa i wella'r ddarpariaeth ar gyfer lles a chynnydd dysgwyr a sicrhau bod prosesau hunan-werthuso yn onest ac yn gywir wrth nodi'r cryfderau a'r meysydd i'w gwella.

O werthu ein gwaith o 2022 – 2023, ystyried y blaenoriaethau cenedlaethol a lleol a'r telerau ac amodau a nodir yn Atodiad 1 a 2 y Grant Consortia Rhanbarthol (RCG), bydd Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru yn canolbwyntio ar y blaenoriaethau canlynol ar gyfer 2023 – 2024:

TROSOLWG O FLAENORIAETHAU 2023 - 2024

1. Cefnogi holl ysgolion PACC i ddatblygu **dulliau dysgu ac addysgu effeithiol** er mwyn sicrhau bod **dysgwyr yn gwneud y cynnydd** disgwylidig.
2. Cefnogi holl ysgolion PACC i sicrhau bod **dylunio a gweithrediad y cwricwlwm o ansawdd uchel**, gan adeiladu arferion addysgeg, dilyniant ac asesu effeithiol gyda ffocws penodol ar fedrau llythrennedd, rhifedd a chymhwysedd digidol.
3. Datblygu cefnogaeth bellach i ysgolion i sefydlu ymagwedd ysgol gyfan wrth gefnogi **lles dysgwyr ac ymarferwyr a sicrhau ecwiti** o ran profiadau er mwyn **lleihau effaith tloedi ac amddifadedd ar gynnydd dysgwyr**.
4. Cefnogi ymarferwyr PACC i ddilyn **llwybrau arweinyddiaeth a datblygiad** cenedlaethol a lleol fel bod arferion pob ymarferydd PACC yn gryf ac effeithiol gan **ddylanwadu'n gadarnhaol ar les a chynnydd dysgwyr**.
5. Datblygu ymhellach **drefniadau** cyfathrebu, ymgysylltu â rhanddeiliaid a **llywodraethu cryf** PACC.

Mae'r 5 blaenoriaeth ar gyfer 23/24 yn cyd-fynd â'r meysydd canlynol yn atodiad 2 o'r RCG:

		datblygu dulliau dysgu ac addysgu effeithiol er mwyn sicrhau bod dysgwyr yn gwneud y cynnydd disgwylidig	dylunio a gweithrediad y cwricwlwm o ansawdd uchel	ymagwedd ysgol gyfan wrth gefnogi lles dysgwyr ac ymarferwyr a sicrhau ecwiti o ran profiadau er mwyn lleihau effaith tlodi ac amddifadedd ar gynnydd dysgwyr	Ilwybrau arweinyddiaeth a datblygiad cenedlaethol a lleol fel bod arferion pob ymarferydd PACC yn gryf ac effeithiol gan ddylanwadu'n gadarnhaol ar les a chynnydd dysgwyr	Datblygu ymhellach drefniadau cyfathrebu, ymgysylltu â rhanddeiliaid a llywodraethu cryf PACC.
A. Cymorth cwricwlwm ac asesu	Gwella gwybodaeth ac ymarfer wrth ddylunio, asesu a sicrhau dilyniant o fewn y cwricwlwm	✓	✓	✓		✓
	Hyrwyddo ymgysylltiad uniongyrchol ysgolion â thrafodaethau polisi ac ymarfer drwy'r Rhwydwaith Cenedlaethol	✓	✓			✓
	Gwella medrau llythrennedd, rhifedd a digidol yng Nghymru fel y nodir yn Sgiliau Traws Gwricwlwm	✓	✓			✓
	Ymateb yn adeiladol i flaenoriaethau presennol a datblygol y llywodraeth ar gyfer cefnogi'r cwricwlwm ysgol	✓	✓			✓
	Adeiladu capasiti yr haen ganol i gefnogi ysgolion ac Unedau Cyfeirio drwy ddiwygio'r cwricwlwm			✓		

		datblygu dulliau dysgu ac addysgu effeithiol er mwyn sicrhau bod dysgwyr yn gwneud y cynnydd disgwylidig	dylunio a gweithrediad y cwricwlwm o ansawdd uchel	ymagwedd ysgol gyfan wrth gefnogi lles dysgwyr ac ymarferwyr a sicrhau ecwiti o ran profiadau er mwyn lleihau effaith tloedi ac amddifadedd ar gynnydd dysgwyr	llywybrau arweinyddiaeth a datblygiad cenedlaethol a lleol fel bod arferion pob ymarferydd PACC yn gryf ac effeithiol gan ddylanwadu'n gadarnhaol ar les a chynnydd dysgwyr	Datblygu ymhellach drefniadau cyfathrebu, ymgysylltu â rhanddeiliaid a llywodraethu cryf PACC.
B. Addysgu ac arweinyddiaeth o ansawdd uchel	Galluogi dysgu proffesiynol uchelgeisiol i bob ymarferwyr mewn ysgol sy'n ymroddedig i fod yn sefydliad dysgu	Cyllid yn cael ei rannu yn uniongyrchol i ysgolion er mwyn ymgysylltu â dysgu proffesiynol				
	Cefnogi dealltwriaeth ymarferwyr o'r hyn sy'n gweithio ym maes cynllunio'r cwricwlwm drwy fuddsoddi yn medrau ymholi ac addysgeg yr holl staff (NPEP)		✓			✓
	Galluogi dysgu proffesiynol uchelgeisiol i bob ymarferydd mewn ysgol sy'n ymroddedig i fod yn sefydliad sy'n dysgu		✓			✓
	Cefnogi dealltwriaeth ymarferwyr o'r hyn sy'n gweithio ym maes cynllunio'r cwricwlwm drwy fuddsoddi yn medrau ymholiadau ac addysgeg yr holl staff	✓	✓			✓
	Galluogi dysgu proffesiynol uchelgeisiol ar gyfer yr holl ymarferwyr mewn ysgol sy'n ymroddedig i fod yn sefydliad sy'n dysgu. Llwybr Dysgu Cynorthwywyr Addysgu Lefel A ac WBQ Sefydlu / Cymorth Gyrfa Cynnar				✓	✓
	Ymgorffori myfyrdod, hunan-werthuso a gwella mewn ysgolion a phwysigrwydd arweinyddiaeth ysgol dda fel rhag-amod ar gyfer hynny				✓	✓
	Mae'r Gymraeg yn perthyn i ni i gyd	✓				✓
	Cefnogi dysgwyr sy'n agored i niwed	✓	✓	✓	✓	✓

<p>Maes Blaenoriaeth 1</p> <p>Priority Area 1</p>	<p>Cefnogi holl ysgolion PACC i ddatblygu dulliau dysgu ac addysgu effeithiol er mwyn sicrhau bod dysgwyr yn gwneud y cynnydd disgwylledig.</p>
<p>Blaenoriaethau Llywodraeth Cymru Welsh Government Priorities</p>	<p>RCG - Rhan o'r wyth ffactor gyfrannol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Galluogi pob dysgwr, yn arbennig y rhai o gefndiroedd difreintiedig i wneud cynnydd ar hyd eu llwybr dysgu eu hunain a chodi eu dyheadau i gyflawni eu llawn botensial, sy'n gysylltiedig ag ystod o ddulliau asesu i ddeall a chefnogi'r cynnydd hwn. • Sicrhau bod amgylchedd yr ysgol yn cefnogi lles dysgwyr ac ymarferwyr. • Cefnogi dealltwriaeth ymarferwyr o'r hyn sy'n gweithio wrth ddylunio'r cwricwlwm drwy fuddsoddi yn sgiliau ymholiad ac addysgeg yr holl staff. • Galluogi dysgu proffesiynol uchelgeisiol ar gyfer yr holl ymarferwyr mewn ysgol sy'n ymroddedig i fod yn sefydliadau sy'n dysgu. • Ymgorffori myfyrio, hunan-werthuso a gwelliant o fewn ysgolion a phwysigrwydd arweinyddiaeth dda mewn ysgolion fel sail ar gyfer hynny. • Gwrando ar blant a phobl ifanc wrth iddynt ymgysylltu â'u dysgu a'u cefnogi i gyflawni eu dyheadau.
<p>Prif Swyddog (ion) Lead Officer (s)</p>	<p>Chris Davies, Sally Llewellyn, Aled Rumble, Rhianydd James & Elen Gwenllian Davies</p>
<p>Rhesymeg Rationale</p>	<p>Ledled Ceredigion a Phowys nodir arferion addysgeg cryf, fodd bynnag, o fewn ac ar draws PACC ceir gormod o amrywiaeth o hyd o ran ansawdd y dysgu a'r addysgu.</p> <p>Mae dulliau addysgol cryf ac effeithiol yn ganolog i wella cynnydd a chanlyniadau dysgwyr, ac mae ymchwil wedi dangos sut y gall addysgu o ansawdd uchel wneud y gwahaniaeth mwyaf i ddysgu, ac yn y pen draw lleihau'r bwlch anfantais. Er mwyn cefnogi pob ysgol ac ymarferydd i ddarparu addysgu o ansawdd uchel, mae'n bwysig eu bod yn cael datblygiad proffesiynol effeithiol. Fel yr eglura gan Rauch a Coe gellid dadlau mai dyma'r peth pwysicaf y gall athrawon ac arweinwyr ysgol ganolbwyntio arno i wneud gwahaniaeth ym maes dysgu plant. Yn fwy na hynny, nid yw ansawdd yr</p>

	<p>addysgu yn sefydlog: gellir gwella athrawon, a gellir eu gwella drwy ddatblygiad proffesiynol effeithiol.²</p> <p>Mae cefnogi dysgwyr i symud ymlaen a chyflawni yn hanfodol ac un agwedd o addysgu effeithiol yw darparu adborth effeithiol.</p>
<p>Bwriad cyffredin</p> <p>Overarching intention</p>	<p>Darparu dysgu proffesiynol cyffredinol ac wedi'i dargedu ar gyfer ysgolion, lleoliadau nas gynhelir a chlystyrau, fel bod:</p> <ul style="list-style-type: none"> • yr holl dysgu proffesiynol a ddarperir o ansawdd uchel ac effeithiol gan arwain at allu addysgu gwell ymarferwyr • cefnogaeth i ysgolion i gynllunio a gwneud yr amser a'r lle ar gyfer dysgu proffesiynol yn effeithiol fel bod y grant dysgu proffesiynol yn cael ei ddefnyddio i'r perwyl gorau gyda diwylliant cadarnhaol o welliant parhaus ym mhob ysgol • y rhan fwyaf o ysgolion yn ymgysylltu ac yn hyderus yn y defnydd effeithiol o'r adnodd cenedlaethol "Cefnogi Dysgwyr Bregus trwy Addysgu a Dysgu effeithiol"³ fel bod dysgu proffesiynol ar gyfer pob ymarferydd wedi'i strwythuro a'i hwyluso i gynyddu eu gallu addysgu • gan ymarferwyr arferion effeithiol i gefnogi gwelliant mewn addysgu a dysgu gyda ffocws ar adborth effeithiol ac asesu ffurfiannol.
<p>Meini Prawf Llwyddiant</p> <p>Success Criteria</p>	<p><u>Tymor byr:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ymgysylltu cryf gan y rhan fwyaf o ysgolion PACC yn y rhaglen dysgu proffesiynol • Adborth cadarnhaol gan y grŵp cyfeirio penaethiaid ynglŷn â chynnig dysgu proffesiynol PACC. <p><u>Hir dymor:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gwell arferion addysgu a dysgu ar draws pob ysgol PACC • Mae triongli gydag adroddiadau YGY yn dangos cynnydd mewn arferion addysgu a dysgu ar draws ysgolion PACC

² [Effective Professional Development | EEF \(educationendowmentfoundation.org.uk\)](https://www.eef.org.uk/effective-professional-development)

³ [Supporting Vulnerable Learners](https://www.eef.org.uk/supporting-vulnerable-learners)

- Mae canlyniadau arolygiadau gan Estyn o ysgolion Ceredigion a Phowys yn dangos gostyngiad yn nifer yr ysgolion mewn categori statudol ac yn adnabod arfer da i'r rannu trwy astudiaethau achos. (Ym mis Ebrill 2023, roedd dwy ysgol PACC mewn categori statudol (Powys: 2 | Ceredigion: 0))
- Canlyniadau dysgwyr cryf – canlyniadau CAP9 ysgolion PACC.

<p>Maes Blaenoriaeth 2</p> <p>Priority Area 2</p>	<p>Cefnogi holl ysgolion PACC i sicrhau bod dylunio a gweithrediad y cwricwlwm o ansawdd uchel, gan adeiladu arferion addysgeg, dilyniant ac asesu effeithiol gyda ffocws penodol ar fedrau llythrennedd, rhifedd a chymhwysedd digidol.</p>
<p>Blaenoriaethau Llywodraeth Cymru Welsh Government Priorities</p>	<p>RCG - Rhan o'r wyth ffactor gyfrannol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Galluogi pob dysgwr, yn arbennig y rhai o gefndiroedd difreintiedig i wneud cynnydd ar hyd eu llwybr dysgu eu hunain a chodi eu dyheadau i gyflawni eu llawn botensial, sy'n gysylltiedig ag ystod o ddulliau asesu i ddeall a chefnogi'r cynnydd hwn. • Cyd-lunio cwricwlwm sy'n hyrwyddo ystod eang o wybodaeth, medrau a phrofiadau (gan gynnwys profiadau cymdeithasol a rhyngweithio) gyda dealltwriaeth glir o'r hyn sy'n bwysig - mae cymwysterau yn rhan allweddol o hyn. • Cefnogi dealltwriaeth ymarferwyr o'r hyn sy'n gweithio wrth ddylunio'r cwricwlwm drwy fuddsoddi yn sgiliau ymholiad ac addysgeg yr holl staff. • Galluogi dysgu proffesiynol uchelgeisiol ar gyfer yr holl ymarferwyr mewn ysgol sy'n ymroddedig i fod yn sefydliadau sy'n dysgu. • Ymgorffori myfyrio, hunan-werthuso a gwelliant o fewn ysgolion a phwysigrwydd arweinyddiaeth dda mewn ysgolion fel sail ar gyfer hynny.
<p>Prif Swyddog (ion)</p> <p>Lead Officer (s)</p>	<p>Sally Llewellyn, Aled Rumble, Rhianydd James, Elen Gwenllian Davies & Chris Davies,</p>
<p>Rhesymeg</p> <p>Rationale</p>	<p>Ym mis Medi 2022, ledled Ceredigion a Phowys, mabwysiadodd holl ysgolion / cyfnodau cynradd a chwech ysgol / cyfnod uwchradd, pob oed ac arbennig (un yng Ngheredigion a 5 ym Mhowys) y Cwricwlwm i Gymru. O fis Medi 2023 ymlaen bydd pob ysgol / cyfnod yn mabwysiadu'r cwricwlwm newydd yn llawn. Wrth baratoi ar gyfer mis medi 2022 paratodd Llywodraeth Cymru ganllaw i ysgolion 'Y daith i 2022'⁴ a'r newidiadau i ganllawiau'r</p>

⁴ [WG41302 Curriculum for Wales document english \(gov.wales\)](#)

	<p>Cwricwlwm i Gymru o fis Ionawr 2023⁵. Wrth i ysgolion gychwyn ar y ‘Daith tu hwnt i 2022’, mae’n bwysig bod PACC yn cefnogi ysgolion yn llawn wrth sicrhau eu bod yn gwerthuso eu cynlluniau a darpariaeth yn ofalus ac yn ymgymryd â mireinio eu cwricwlwm a’u cynlluniau asesu parhaus i sicrhau bod pob ysgol PACC yn rhoi’r profiadau a’r canlyniadau dysgu gorau posibl i ddysgwyr, beth bynnag fo’u cefndir neu eu hamgylchiadau, er mwyn sicrhau safonau a dyheadau uchel i bawb.</p>
<p>Bwriad cyffredin Overarching intention</p>	<p>Darparu dysgu proffesiynol a chymorth cyffredinol, pwrpasol ac wedi’i dargedu i ysgolion a lleoliadau, gan gynnwys trwy glystyrau, fel bod pob ysgol PACC yn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hyderus yn eu dyluniad o’r cwricwlwm wedi ei arwain gan y pedwar diben a’u prosesau sicrhau ansawdd • sicrhau bod y cwricwlwm ysgol a’r ddarpariaeth ar gyfer medrau yn hynod ddiddorol ac yn darparu profiadau dysgu eang a chytbwys yn y gwersi ac yn allgyrsiol, ac yn cefnogi pob dysgwr i wneud cynnydd uchel a chyson o ran eu dysgu a lles • gweithio’n dda gydag ysgolion clwstwr / bwydo, fel bod cynllunio a dealltwriaeth gref ar sut i adeiladu ar ddysgu blaenorol dysgwyr er mwyn sicrhau cynnydd parhaus • hyderus yn eu cynllunio, mapio ac adrodd am ddilyniant dysgwyr.
<p>Meini Prawf Llwyddiant Success Criteria</p>	<p><u>Tymor byr:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ymgysylltu cryf gan y rhan fwyaf o ysgolion PACC yn y rhaglen dysgu proffesiynol • Adborth cadarnhaol gan y grŵp cyfeirio penaethiaid ynglŷn â chynnig dysgu proffesiynol PACC. <p><u>Hir dymor:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Arferion effeithiol yn cael ei nodi gan ysgolion PACC ar gyfer ei rannu ar lefel leol, rhanbarthol a chenedlaethol

⁵ <https://hwb.gov.wales/cwricwlwm-i-gymru>

- Canlyniadau cadarnhaol ac astudiaethau achos yn cael eu adnabod gan arolygiadau Estyn
- Mae triongli gydag adroddiadau YGY yn dangos cynnydd cryf wrth gyflwyno'r cwricwlwm gydag effaith gadarnhaol ar ddysgwyr.

<p>Maes Blaenoriaeth 3</p> <p>Priority Area 3</p>	<p>Datblygu cefnogaeth bellach i ysgolion i sefydlu ymagwedd ysgol gyfan wrth gefnogi lles dysgwyr ac ymarferwyr a sicrhau ecwiti o ran profiadau er mwyn lleihau effaith tlodi ac amddifadedd ar gynnydd dysgwyr.</p>
<p>Blaenoriaethau Llywodraeth Cymru Welsh Government Priorities</p>	<p>WG2: Cymru gydnerth WG3: Cymru Iachach WG5: Cymru o gymunedau cydlynol</p> <p>RCG - Rhan o'r wyth ffactor gyfrannol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Galluogi pob dysgwr, yn arbennig y rhai o gefndiroedd difreintiedig i wneud cynnydd ar hyd eu llwybr dysgu eu hunain a chodi eu dyheadau i gyflawni eu llawn botensial, sy'n gysylltiedig ag ystod o ddulliau asesu i ddeall a chefnogi'r cynnydd hwn. • Cyd-lunio cwricwlwm sy'n hyrwyddo ystod eang o wybodaeth, medrau a phrofiadau (gan gynnwys profiadau cymdeithasol a rhyngweithio) gyda dealltwriaeth glir o'r hyn sy'n bwysig - mae cymwysterau yn rhan allweddol o hyn. • Sicrhau bod amgylchedd yr ysgol yn cefnogi lles dysgwyr ac ymarferwyr. • Bod yn ganolog i'w cymunedau – rydym am feithrin gwell perthynas rhwng ysgolion a theuluoedd, cymunedau a chyflogwyr, i gefnogi a hyrwyddo cyflawniad addysgol a chyflogaeth ardderchog, y camau nesaf mewn addysg a hyfforddiant. • Gwrando ar blant a phobl ifanc wrth iddynt ymgysylltu â'u dysgu a'u cefnogi i gyflawni eu dyheadau.
<p>Prif Swyddog (ion) Lead Officer (s)</p>	<p>Gareth Lewis</p>
<p>Rhesymeg Rationale</p>	<p>I wella lles a chynnydd pob dysgwr, waeth beth fo'u cefndir fel eu bod yn barod ar gyfer y camau nesaf yn eu bywyd, boed yn yr ysgol, addysg bellach, prentisiaethau neu'r byd gwaith.</p>

<p style="text-align: center;">Bwriad cyffredin</p> <p style="text-align: center;">Overarching intention</p>	<p>I gefnogi pob ysgol PACC i ganolbwyntio ar gefnogi pob dysgwr i ddatblygu agweddau cadarnhaol at ysgol, dysgu a lles a sicrhau bod gan bob dysgwr fynediad teg at addysg a chyfleoedd teg i'w cynnwys yn yr ysgol a gweithgareddau allgyrsiol.</p> <p>Cefnogi dysgwyr bregus a'u teuluoedd trwy gwella ymgysylltiad teuluoedd gyda'r ysgol a gwella'r gefnogaeth o fewn y gymuned a thrwy aml-asiantaethau.</p> <p>Cefnogi ysgolion wrth sefydlu a gwreiddio dull ysgol gyfan o les emosiynol a meddyliol yn eu hysgolion fel bod pob arweinydd ac ymarferydd yn ymgorffori ethos ysgol gyfan i sicrhau amgylchedd cefnogol lle mae pob dysgwr yn gallu cymryd rhan yn effeithiol yn eu dysgu.</p>
<p style="text-align: center;">Meini Prawf Llwyddiant</p> <p style="text-align: center;">Success Criteria</p>	<p><u>Tymor byr:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ymgysylltu cryf gan y rhan fwyaf o ysgolion PACC yn y rhaglen dysgu proffesiynol • Adborth cadarnhaol gan y grŵp cyfeirio penaethiaid ynglŷn â chynnig dysgu proffesiynol PACC. • Mae'r rhan fwyaf o ysgolion PACC yn ymgymryd ac yn ymateb yn gadarnhaol i ganlyniadau'r data SHRN. <p><u>Hir dymor:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Canlyniadau cadarnhaol ac astudiaethau achos yn cael eu adnabod gan arolygiadau Estyn • Mae triongli gydag adroddiadau YGY yn dangos bod ysgolion PACC wedi sefydlu diwylliant cyson, lle mae cynnydd a lles disgyblion yw'r brif flaenoriaeth • Ffigyrau presenoldeb gwell ar gyfer ysgolion PACC (data presenoldeb yn cael ei ail gasglu gan Llywodraeth yn dilyn cyfnod o oedi yn ysgol y pandemig) • Canlyniadau dysgwyr cryf – canlyniadau CAP9 ysgolion PACC.

<p>Maes Blaenoriaeth 4</p> <p>Priority Area 4</p>	<p>Cefnogi ymarferwyr PACC i ddilyn llwybrau arweinyddiaeth a datblygiad cenedlaethol a lleol fel bod arferion pob ymarferydd PACC yn gryf ac effeithiol gan ddylanwadu'n gadarnhaol ar les a chynnydd dysgwyr.</p>
<p>Blaenoriaethau Llywodraeth Cymru Welsh Government Priorities</p>	<p>RCG - Rhan o'r wyth ffactor gyfrannol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Galluogi dysgu proffesiynol uchelgeisiol ar gyfer yr holl ymarferwyr mewn ysgol sy'n ymroddedig i fod yn sefydliadau sy'n dysgu. • Ymgorffori myfyrio, hunan-werthuso a gwelliant o fewn ysgolion a phwysigrwydd arweinyddiaeth dda mewn ysgolion fel sail ar gyfer hynny.
<p>Prif Swyddog (ion)</p> <p>Lead Officer (s)</p>	<p>Sarah Perdue, Alwyn Ward & Dafydd Iolo Davies</p>
<p>Rhesymeg</p> <p>Rationale</p>	<p>Mae arweinyddiaeth gref ac effeithiol ar bob lefel yn hollbwysig ar gyfer sicrhau canlyniadau cadarnhaol i bob dysgwr. Ar draws PACC cydnabyddir mai ychydig iawn o symudiad sydd mewn staff ac felly mae adnabod a chefnogi arweinwyr ar bob lefel yn gynnar yn bwysig.</p>
<p>Bwriad cyffredin</p> <p>Overarching intention</p>	<p>I godi ymwybyddiaeth gan benaethiaid, uwch arweinwyr ac arweinwyr canol, a chyrrff llywodraethu o lwybrau arweinyddiaeth cenedlaethol a rhanbarthol sydd ar gael. Trwy ddysgu proffesiynol effeithiol, cymell a mentora, bydd gan arweinwyr ar bob lefel y sgiliau a'r wybodaeth i ddefnyddio amrywiaeth o arddulliau i gynnal safonau uchel ar draws pob agwedd ar eu gwaith. Bydd arweinwyr effeithiol yn grymuso pob aelod o staff i gymryd risgiau priodol a gwneud dewisiadau gwybodus yn seiliedig ar werthoedd, ymddygiad a gweledigaeth yr ysgol.</p>
<p>Meini Prawf Llwyddiant</p> <p>Success Criteria</p>	<p><u>Tymor byr:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ymgysylltu cryf a chadarnhaol gyda rhaglenni datblygu ac arweinyddiaeth ar bob lefel • Adnabod ymarferwyr cryf yn gynnar.

Hir dymor:

- Canlyniadau cadarnhaol ac astudiaethau achos yn cael eu adnabod gan arolygiadau Estyn
- Mae triongli gydag adroddiadau YGY yn dangos bod ysgolion PACC wedi sefydlu diwylliant cyson, lle mae cynnydd a lles disgyblion yw'r brif flaenoriaeth.

<p>Maes Blaenoriaeth 5</p> <p>Priority Area 5</p>	<p>Datblygu ymhellach drefniadau cyfathrebu, ymgysylltu â rhanddeiliaid a llywodraethu cryf PACC</p>
<p>Blaenoriaethau Llywodraeth Cymru</p> <p>Welsh Government Priorities</p>	<p>RCG - Rhan o'r wyth ffactor gyfrannol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Galluogi pob dysgwr, yn arbennig y rhai o gefndiroedd difreintiedig i wneud cynnydd ar hyd eu llwybr dysgu eu hunain a chodi eu dyheadau i gyflawni eu llawn botensial, sy'n gysylltiedig ag ystod o ddulliau asesu i ddeall a chefnogi'r cynnydd hwn. • Cyd-lunio cwricwlwm sy'n hyrwyddo ystod eang o wybodaeth, medrau a phrofiadau (gan gynnwys profiadau cymdeithasol a rhyngweithio) gyda dealltwriaeth glir o'r hyn sy'n bwysig - mae cymwysterau yn rhan allweddol o hyn. • Sicrhau bod amgylchedd yr ysgol yn cefnogi lles dysgwyr ac ymarferwyr. • Cefnogi dealltwriaeth ymarferwyr o'r hyn sy'n gweithio wrth ddylunio'r cwricwlwm drwy fuddsoddi yn sgiliau ymholiad ac addysgeg yr holl staff. • Galluogi dysgu proffesiynol uchelgeisiol ar gyfer yr holl ymarferwyr mewn ysgol sy'n ymroddedig i fod yn sefydliadau sy'n dysgu. • Ymgorffori myfyrio, hunan-werthuso a gwelliant o fewn ysgolion a phwysigrwydd arweinyddiaeth dda mewn ysgolion fel sail ar gyfer hynny. • Bod yn ganolog i'w cymunedau – rydym am feithrin gwell perthynas rhwng ysgolion a theuluoedd, cymunedau a chyflogwyr, i gefnogi a hyrwyddo cyflawniad addysgol a chyflogaeth ardderchog, y camau nesaf mewn addysg a hyfforddiant. • Gwrando ar blant a phobl ifanc wrth iddynt ymgysylltu â'u dysgu a'u cefnogi i gyflawni eu dyheadau.
<p>Prif Swyddog (ion)</p> <p>Lead Officer (s)</p>	<p>Anwen Orrells</p>
<p>Rhesymeg</p> <p>Rationale</p>	<p>Wedi sefydliad PACC ym mis Medi 2021, mae'r gwaith a'r ddealltwriaeth o'r cydweithio rhwng Ceredigion a Phowys yn parhau i gael eu datblygu. Nod blaenoriaethau 2023 – 2024 yw sicrhau gwell dealltwriaeth, gan bob parti, o waith, cefnogaeth ac effaith cefnogaeth a dysgu proffesiynol Partneriaid Addysg Canolbarth Cymru.</p>

<p>Bwriad cyffredin</p> <p>Overarching intention</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Adeiladu perthynas waith gref a chadarnhaol gyda'r holl rhanddeiliaid, gan gynnwys penaethiaid ledled Ceredigion a Phowys fel bod gwaith PACC yn parhau i gael effaith gadarnhaol ar ysgolion, ymarferwyr a dysgwyr. • Datblygu sianeli cyfathrebu effeithiol ar gyfer ysgolion ac ymarferwyr PACC fel bod pob ysgol yn deall y gwaith, y dysgu proffesiynol a'r cymorth sydd ar gael drwy PACC. • Sicrhau bod prosesau cynllunio gwerthusol a datblygu cadarn ar waith fel bod cydweithio a gwaith PACC yn cefnogi anghenion gwasanaethau ac ysgolion Ceredigion a Phowys yn effeithiol.
<p>Meini Prawf Llwyddiant</p> <p>Success Criteria</p>	<p><u>Tymor byr:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dealltwriaeth gref o rôl a gwaith PACC gan yr holl rhanddeiliaid • Ymgysylltu cryf gan rhanddeiliaid mewn gwefan PACC, llwyfannau cyfryngau cymdeithasol a'r cylchlythyr • Mesurau cynllunio, gwerthuso ac atebolrwydd cadarn ar waith. <p><u>Hir dymor:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae gwaith PACC yn rhoi cefnogaeth gref i holl ysgolion Ceredigion a Phowys • Dim ysgolion yng nghategori swyddogol Estyn.

CYLLID RCG PACC - 2023 – 2024

Disgrifiad o'r gyllideb	Cymru	Powys £1,092,272	Ceredigion £706,038
A. Cymorth cwricwlwm ac asesu			
Cymorth rhanbarthol ar gyfer diwygio'r cwricwlwm ac asesu (CYBLD)	£3,400,000	£137,276	£69,591
Datblygiad y cwricwlwm ac asesu i ysgolion, gan gynnwys rhwydweithiau cenedlaethol a dilyniant dysgu (CYBLD)	£9,346,000	£377,347	£191,294
Cefnogaeth ranbarthol ar gyfer ieithoedd modern (Global Futures) (Dosbarthiad cyfartal)	£462,000	£19,250	£19,250
Ieithoedd Tramor Modern – meithrin gallu ar gyfer ieithoedd modern yn y sector cynradd (CYBLD)	£271,000	£10,942	£5,547
Grant llythrennedd a rhifedd / cymorth ar gyfer gwella'r cwricwlwm (Dosbarthiad cyfartal)	£500,000	£20,833	£20,833
Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd cynradd – Cynllun llafaredd i Gymru (CYBLD)	£400,000	£16,150	£8,187
Fframwaith Cymhwysedd Digidol (Dosbarthiad cyfartal)	£100,000	£4,167	£4,167
Codio a medrau digidol (CYBLD)	£300,000	£12,113	£6,140
B. Addysgu ac arweinyddiaeth o ansawdd uchel			
Cyllid dysgu proffesiynol i ysgolion (Fformiwla / FTE athrawon a staff cynorthwyol. Wedi ei ddosbarthu gan yr ALL yn syth i ysgolion).	£12,000,000	(£489,251) Dosbarthwyd trwy'r ALL yn uniongyrchol i ysgolion	(£263,384) Dosbarthwyd trwy'r ALL yn uniongyrchol i ysgolion
Dysgu, ymholiadau ac ymchwil proffesiynol dan arweiniad yr ysgol i wireddu'r cwricwlwm (CYBLD)	£3,000,000	£121,126	£61,404
Rhaglen dysgu proffesiynol i ddiwygio'r cwricwlwm (Dosbarthiad cyfartal)	£2,700,000	£112,500	£112,500

Dysgu proffesiynol ar gyfer datblygu ymarfer a myfyrio (Dosbarthiad cyfartal)	£900,000	£37,500	£37,500
Llwybr dysgu i gynorthwyyr addysgu (Dosbarthiad cyfartal)	£950,000	£39,583	£39,583
Dysgu proffesiynol lefel A a'r Fagloriaeth Cymru (Seiliedig ar y nifer o ddysgwyr 6ed dosbarth)	£650,000	£35,880	£13,455
Sefydlu / Cymorth gyrfa cynnar (Dosbarthiad cyfartal)	£250,000	£10,417	£10,417
Rhaglen arweinyddiaeth y dyfodol (cymorth i ddarpar arweinwyr, arweinwyr canol, cymell a mentora) (Dosbarthiad cyfartal)	£850,000	£35,417	£35,417
Cymhwyster cenedlaethol ar gyfer prifathrawon (CPCP)	£550,000	Yn seiliedig ar nifer y cyfranogwyr	
Cymraeg – datblygiad proffesiynol (CYBLD)	£2,500,000	£100,938	£51,170
Grant cynhwysedd Cymraeg (Dyraniadau)	£226,000	(£11,667) Dosbarthwyd trwy'r ALI yn uniongyrchol i ysgolion	(£17,917) Dosbarthwyd trwy'r ALI yn uniongyrchol i ysgolion
Cefnogi Dysgwyr sy'n agored i niwed	£75,000		£18,750
C. Arall			
Grant Gwella Addysg i Ysgolion (EIG) (wedi'i bwysoli yn ôl mis a CYBLD – Dosbarthwyd trwy'r ALI yn uniongyrchol i ysgolion)		(£4,724,930) Dosbarthwyd trwy'r ALI yn uniongyrchol i ysgolion	(£2,495,706) Dosbarthwyd trwy'r ALI yn uniongyrchol i ysgolion
Gwobrau Addysgu Proffesiynol Cymru (Dosbarthiad cyfartal)	£20,000	£833	£833
		£6,318,120 O hyn bydd £5,225,848 yn cael ei ddosbarthu yn uniongyrchol i'r ysgolion gan yr ALI. Cyfanswm yn weddill ar gyfer gwaith PACC: £1,092,272.00	£3,483,045 O hyn bydd £2,777,007 yn cael ei ddosbarthu yn uniongyrchol i'r ysgolion gan yr ALI. Cyfanswm yn weddill ar gyfer gwaith PACC: £706,038.00

Maer' dudalen yn wag yn fwriadol

Cyngor Sir CEREDIGION County Council

ADRODDIAD I'R: Pwyllgor Craffu Cymunedau sy'n dysgu

DYDDIAD: 8fed o Fehefin, 2023

LLEOLIAD: Hybrid

TEITL: Arolygiadau Estyn , tymor yr Hydref 2022 a thymor y gwanwyn, 2023

PWRPAS YR ADRODDIAD: Er gwybodaeth

**RHESWM PAM BOD Y
PWYLLGOR WEDI GOFYN Er gwybodaeth
AM Y WYBODAETH:**

CEFNDIR:

Ers Medi, 2022 mae Estyn wedi arolygu 6 ysgol yng Ngheredigion a 3 sefydliad nas cynhelir. Mi gofiwch fod y Fframwaith Arolygu wedi'i diwygio a bellach ni roddir barnau megis Anfoddhaol, Boddhaol, Da a Rhagorol am wahanol elfennau o'r Fframwaith. Yn hytrach, mae naratif arfarnol yn nodi cryfderau a meysydd gwella ysgolion ar gyfer agweddau penodol o'u gwaith. Mae argymhellion gan Estyn yn parhau, ac fe ddaw Estyn i farn os ydy'r ysgol angen gwelliannau sylweddol ac angen ail ymweliad Estyn oddi fewn i gyfnod penodol.

Arolygwyd yr ysgolion a ganlyn yn nhymor yr Hydref, 2022:

Ysgolion Penllwyn a Phenrhyn-coch – arolwg ar y cyd gan fod y ddwy ysgol wedi ei ffederaleiddio'n ffurfiol ond darparwyd dau adroddiad ar wahân

https://www.estyn.llyw.cymru/system/files/2022-11/Adroddiad%20arolygiad%20Ysgol%20Penrhyncoch%202022_0.pdf

<https://www.estyn.llyw.cymru/system/files/2022-11/Adroddiad%20arolygiad%20Ysgol%20Penllwyn%202022.pdf>

Mae'r ysgol wedi llunio cynllun gweithredu i fynd i'r afael â'r argymhellion o'r arolygiad.

Arolygwyd yr ysgolion a ganlyn yn nhymor y Gwanwyn, 2023:

*Ysgol Uwchradd Aberaeron

https://www.estyn.llyw.cymru/system/files/2023-05/Adroddiad%20arolygiad%20Ysgol%20Gyfun%20Aberaeron%202023_1.pdf

Tudalen 74

*Ysgol Y Dderi

https://www.estyn.llyw.cymru/system/files/2023-05/Adroddiad%20arolygiad%20Ysgol%20Y%20Dderi%202023_0.pdf

*Ysgol Gynradd Penparc

<https://www.estyn.llyw.cymru/system/files/2023-05/Adroddiad%20arolygiad%20Ysgol%20Gynradd%20Penparc%202023.pdf>

*Ysgol Gynradd Gatholig Padarn Sant

*Ysgol Gynradd Pontrhydfendigaid

*Hyd yma nid yw'r adroddiadau wedi eu cyhoeddi

Arolygwyd y sefydliadau nas gynhelir a ganlyn yn nhymor yr Hydref, 2022:

Llangwryfon

<https://www.estyn.llyw.cymru/system/files/2022-11/Adroddiad%20arolygiad%20Cylch%20Meithrin%20Llangwryfon%202022.pdf>

Pontrhydfendigaid

<https://www.estyn.llyw.cymru/system/files/2023-02/Adroddiad%20arolygiad%20Cylch%20Meithrin%20Pontrhydfendigaid%202023.pdf>

Talybont

<https://www.estyn.llyw.cymru/system/files/2023-02/Adroddiad%20arolygiad%20-%20Cylch%20Meithrin%20Talybont%202023.pdf>

Ni arolygwyd yr un sefydliad nas gynhelir yng Ngheredigion yn ystod tymor y gwanwyn, 2023.

Y SEFYLLFA AR HYN O BRYD:

Mae Estyn wedi cyhoeddi y byddant yn arolygu pob ysgol nad sydd wedi cael eu harolygu ers dechrau Medi 2017 cyn Medi 2024.

**LLESIANT
CENEDLAETHAU'R
DYFODOL:**

**Oes Aseiad Effaith Integredig
wedi ei gwblhau? Os na,
esboniwch pam**

Crynodeb:

Hirdymor:

Cydweithio:

Cynnwys:

Atal:

Integreiddio:

ARGYMHELLION:

Er gwybodaeth

RHESWM DROS YR ARGYMHELLION:

Enw Cyswllt:

Mary Davies

Swydd:

Rheolwr Corfforaethol Gwella Ysgolion

Dyddiad yr Adroddiad:

12/05/23

Acronymau:

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol

Cyngor Sir CEREDIGION**ADRODDIAD I'R:** Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Sy'n Dysgu**DYDDIAD:** 8 Mehefin 2023**LLEOLIAD:** Hybrid**TEITL:** Canllawiau Pontio ar gyfer ysgolion a lleoliadau- model cymorth cynhwysol**PWRPAS YR ADRODDIAD:** Darparu gwybodaeth ac arweiniad ar gyfer ysgolion, lleoliadau a cholegau ar drefniadau pontio a chymorth cynhwysol effeithiol. Bydd y canllaw yn rhannu arferion da gan ddarparu arweiniad effeithiol, er mwyn cefnogi pob plentyn a pherson ifanc i ffynnu, byw bywydau llawn ac ystyrlon, a dod yn aelodau a chyfranwyr gwerthfawr yn eu cymuned leol.**RHESWM Y MAE'R
PWYLLGOR CRAFFU WEDI
GOFYN AM Y WYBODAETH
HON:** Er mwyn diweddarar'r Pwyllgor Craffu am y canllawiau pontio cynhwysol diweddar.**CEFNDIR:**

Mae Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (2018) Cymru yn rhan o'r rhaglen diwygio addysg ehangach yng Nghymru ac yn sicrhau darpariaeth o 0-25. Mae Ceredigion wedi ymrwmo i greu amgylchedd addysgol sy'n gynhwysol, yn meithrin gwytnwch ac yn hybu annibyniaeth, gan alluogi pob plentyn a pherson ifanc i ffynnu, byw bywydau llawn ac ystyrlon, a dod yn aelodau a chyfranwyr gwerthfawr yn eu cymuned leol. Bydd pontio'n llyfn trwy gydol eu gyrfa addysgol ac i fyd oedolion yn galluogi plant a phobl ifanc i gyrraedd eu potensial.

Mae hyn yn golygu y bydd plant a phobl ifanc:

- yn cael eu hanghenion holistig wedi'u nodi yn gynnar;
- yn cael cydnabyddiaeth i'w hannibyniaeth a'u bod yn gallu gwneud dewisiadau am benderfyniadau sy'n effeithio ar eu bywydau;
- lle bo'n briodol, yn cael cymorth aml-asiantaeth mewn da bryd a'r cymorth hwnnw yn effeithiol wrth hyrwyddo eu hanghenion addysgol yn ogystal â'u lles personol; ac
- yn gallu manteisio i'r eithaf ar gyfleoedd addysg a hyfforddiant.

Mae'r ddogfen hon yn rhoi arweiniad yn sgil y ddeddf trawsnewid ADY gan roi ffocws ar arferion effeithiol o bontio yn ystod y tri cyfnod allweddol o bontio ar gyfer ein plant a'n pobl ifanc.

Tudalen 78

Cyfnod 1: Pontio yn y Blynyddoedd Cynnar
Cyfnod 2: Pontio o'r Cynradd i'r Uwchradd
Cyfnod 3: Pontio cynhwysol ôl 16

Mae'n darparu arweiniad ac yn rhannu arferion da o ran y gwahanol lefelau o gymorth fydd angen eu cynllunio yn unol ag anghenion dysgu yr unigolyn.

Yn unol a gweledigaeth gynhwysol Ceredigion, mi fydd anghenion y rhan fwyaf o blant a phobl ifanc yn cael eu diwallu ar y lefel pontio cynhwysol. Pan fo cymhlethdod yr anghenion yn cynyddu, bydd y trefniadau ychwanegol ar bob lefel yn ymgorffori trefniadau'r lefel flaenorol. Bydd hyn yn sicrhau bod y plentyn a'r person ifanc yn trosglwyddo'n llyfn i ddiwallu lefel eu hangen unigol hwy.

Pan fo plentyn neu berson ifanc sydd ag ADY yn symud yn annisgwyl i ysgol/lleoliad, dylai'r ysgol sy'n eu derbyn gynnal adolygiad cyn gynted â phosibl i sicrhau cynllunio darpariaeth sy'n diwallu'r anghenion a nodwyd. Dylai'r ddarpariaeth ddysgu ychwanegol briodol fod wedi'i hadlewyrchu yng Nghynllun Datblygu Unigol (CDU) y plentyn/person ifanc.

Lefelau'r cymorth o bontio

Pontio cynhwysol:

Trefniadau pontio cynhwysol sydd ar gael i bob plentyn a pherson ifanc yn ôl trefniadau lleoliad/ysgol.

Pontio wedi'i dargedu:

Cymorth wedi'i dargedu ar gyfer plant a phobl ifanc y nodwyd bod ganddynt angen sy'n dod i'r amlwg/angen dynodedig (wedi'i fonitro o fewn trefniadau presennol cyfan y lleoliad/ysgol).

Pontio wedi'i adolygu:

Cymorth wedi'i dargedu wrth adolygu'r pontio ar gyfer plant a phobl ifanc sydd â CDU.

Pontio dwysach:

Cymorth dwysach i blant a phobl ifanc y nodwyd bod ganddynt lefelau anghenion difrifol, cymhleth, cyson a pharhaus.

Nid oes un ffordd unigol o gynllunio pontio. Bydd pob lleoliad a phob ysgol wedi datblygu dulliau pontio sy'n cyd-fynd â'u hethos, eu cyd-destun a'u diwylliant nhw eu hunain.

Y SEFYLLFA BRESENNOL:

Mae'r ddogfen wedi'i datblygu gan nifer o gyfranwyr e.e. yr ysgolion, staff cynhwysiant Ceredigion gan gynnwys swyddogion ym maes Anghenion Dysgu Ychwanegol. Mae'r ddogfen hon yn rhoi arweiniad ar gyfer ysgolion ac yn adlewyrchu'r ffordd o weithio yn unol thrawsnewid ADY. Bydd hyn yn sicrhau cysondeb gweithredu ar draws y Sir.

Canllawiau Pontio Ceredigion Transition
Ceredigion 2023.doc: Guidance 2023.docx

A gwblhawyd Asesiad Effaith Integredig? Os naddo, nodwch pam:

**LLESIANT
CENEDLAETHAU'R
DYFODOL:**

**Crynodeb:
Hirdymor:
Integreiddio:
Cydweithio:
Cynnwys:
Atal:**

ARGYMHELLIAD / ARGYMHELLION:

- i) Cytuno i fabwysiadu cynnwys y canllaw pontio ar gyfer ysgolion a lleoliadau Ceredigion.
- ii) Datblygu cysondeb gweithredu a phontio llyfn ar gyfer plant a phobl ifanc trwy gydol eu gyrfa addysgol ac i fyd oedolion, gan eu galluogi i gyrraedd eu potensial.

RHESWM DROS YR ARGYMHELLIAD / ARGYMHELLION:

Er mwyn cydymffurfio â gofynion Trawsnewid ADY. Bydd y ddogfen yn sicrhau bod trefniadau pontio ar draws Ceredigion yn gyson gynhwysol ac o'r safon uchaf.

Enw Cyswllt: Gillian Evans
Swydd: Rheolwr Corfforaethol ADY, cynhwysiant a lles
Dyddiad yr adroddiad: Mehefin 8fed

Gwasanaethau Ysgolion Ceredigion

**Canllawiau Pontio ar gyfer
ysgolion a lleoliadau:
'model' cymorth
cynhwysol**

Cynnwys

1.	Cyflwyniad a datganiad gweledigaeth	t. 2
2.	Canllawiau ar gyfer pontio <i>holl</i> blant a phobl ifanc Ceredigion	t. 4
3.	Lefelau cymorth pontio	t. 5
4.	Arferion da wrth Bontio – y Blynyddoedd Cynnar	t. 6
	O'r Cartref i leoliad Cyn-Ysgol y Blynyddoedd Cynnar	t. 7
	Lleoliad Blynyddoedd Cynnar i Ysgol Gynradd	t. 9
5.	Arferion da wrth Bontio – Cynradd i Uwchradd	t.13
6.	Arferion da wrth Bontio – Ôl-16	t.17

Atgoffir ysgolion Ceredigion bod yn rhaid cadw at reoliadau GDPR wrth rannu unrhyw wybodaeth fel rhan o'r pontio.

1. Cyflwyniad

Mae Ceredigion wedi ymrwymo i greu amgylchedd addysgol sy'n gynhwysol, yn meithrin gwytnwch ac yn hybu annibyniaeth, gan alluogi pob plentyn a pherson ifanc i ffynnu, byw bywydau llawn ac ystyrlon, a dod yn aelodau a chyfranwyr gwerthfawr yn eu cymuned leol.

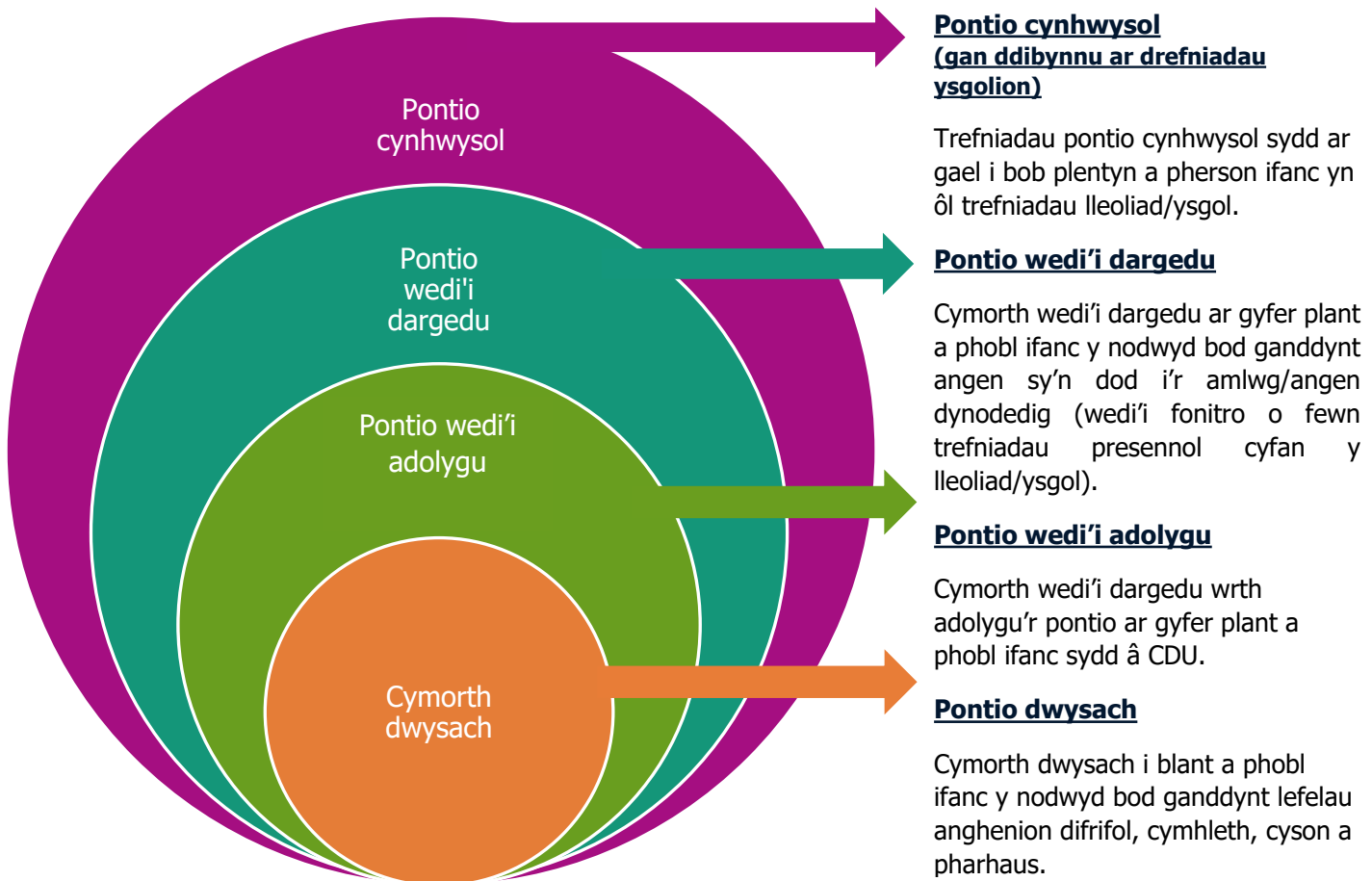
Bydd pontio'n llyfn trwy gydol eu gyrfa addysgol ac i fyd oedolion yn galluogi plant a phobl ifanc i gyrraedd eu potensial.

Mae hyn yn golygu y bydd plant a phobl ifanc:

- yn cael eu hanghenion holistig wedi'u nodi yn gynnar;
- yn cael cydnabyddiaeth i'w hannibyniaeth a'u bod yn gallu gwneud dewisiadau am benderfyniadau sy'n effeithio ar eu bywydau;
- lle bo'n briodol, yn cael cymorth aml-asiantaeth mewn da bryd a'r cymorth hwnnw yn effeithiol wrth hyrwyddo eu hanghenion addysgol yn ogystal â'u lles personol; ac
- yn gallu manteisio i'r eithaf ar gyfleoedd addysg a hyfforddiant.

2. Canllawiau ar gyfer pontio holl blant a phobl ifanc Ceredigion.

Mae'r model pontio a ddangosir isod yn ceisio nodi lefel y cymorth sydd ei angen yn ystod y cyfnod pontio.

O'r llun uchod, mae'n amlwg y bydd anghenion y rhan fwyaf o blant a phobl ifanc yn cael eu diwallu ar y lefel pontio cynhwysol (cylch porffor). Pan fo cymhlethdod yr anghenion yn cynyddu, bydd y trefniadau **ychwanegol** ar bob lefel yn ymgorffori trefniadau'r lefel flaenorol. Bydd hyn yn sicrhau bod y plentyn a'r person ifanc yn trosglwyddo llyfn i ddiwallu lefel eu hangen unigol hwy.

Pan fo plentyn neu berson ifanc sydd ag ADY yn symud yn annisgwyl i ysgol/lleoliad, dylai'r ysgol sy'n eu derbyn gynnal adolygiad cyn gynted â phosibl i sicrhau cael darpariaeth sy'n diwallu'r anghenion a nodwyd. Dylai'r ddarpariaeth ddysgu ychwanegol briodol nawr fod wedi'i hadlewyrchu yng Nghynllun Datblygu Unigol (CDU) y plentyn/person ifanc.

3. Lefelau'r cymorth pontio

Nid oes un ffordd unigol o gynllunio pontio. Bydd pob lleoliad a phob ysgol wedi datblygu dulliau pontio sy'n cyd-fynd â'u hethos, eu cyd-destun a'u diwylliant nhw eu hunain. Mae'r tabl isod yn cynnig arweiniad o ran yr hyn y gallai pob lefel o gymorth pontio ei gynnwys:

Pontio cynhwysol	Pontio wedi'i dargedu	Pontio wedi'i adolygu	Pontio dwysach
<p>Mae pob lleoliad ac ysgol yn dilyn eu prosesau a'u gweithdrefnau pontio eu hunain y cytunwyd arnynt eisoes ac sy'n berthnasol i'r cyfnod pontio priodol yn unol â threfniadau'r ysgol.</p> <p>Bydd pontio cynhwysol yn cael ei wneud o fewn amserlenni penodol pan fydd plant a phobl ifanc yn symud i leoliad neu ysgol newydd.</p> <p>Mae'r pontio hyn nid yn unig yn cynnwys o ysgol i ysgol ond hefyd o flwyddyn i flwyddyn, e.e. o flwyddyn 1 i flwyddyn 2.</p>	<p>Mae lefel hon y cymorth yn canolbwyntio ar yr angen sy'n codi/a nodwyd ar adeg y pontio. Er enghraifft, gallai hyn gynnwys plentyn/person ifanc:</p> <ul style="list-style-type: none"> - y gwyddys ei fod yn mynd yn bryderus mewn sefyllfaoedd cymdeithasol. - sydd wedi dioddef gofid diweddar yn eu bywydau. - sydd ag anghenion meddygol tymor byr, er enghraifft, salwch. <p>Mae cymorth pontio ar y lefel hon yn gofyn bod yn fwy gwylidwrus o fewn trefniadau presennol y lleoliad/ysgol gyfan, yn unol â'r prosesau pontio cynhwysol y cytunwyd arnynt. Bydd pennu dull i drafod a chynllunio yn ddefnyddiol ar gyfer y lleoliad/ysgol ill dau wrth gynllunio ar gyfer pontio ar y lefel hon a gallai hyn fod trwy ddilyniant cymorth sy'n seiliedig ar ddeilliannau.</p>	<p>Mae lefel hon y cymorth pontio yn canolbwyntio ar y gefnogaeth sydd ar gael i bob disgybl ag ADY. Gallai hyn gynnwys plentyn/person ifanc:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sydd angen cymorth ADY ac mae ganddo CDU. - sydd dan ofal yr Awdurdod. - sydd ag anghenion meddygol hirdymor. - sydd yn hynod sensitif i newid a gall ddangos eu trallod ar draws ystod o ymddygiadau ar adeg y pontio. <p>Bydd angen cyfleoedd cynllunio a chymorth pontio ychwanegol ar y plentyn/person ifanc. Y Cydlynnydd ADY neu'r gweithwyr proffesiynol sy'n arwain y pontio fyddai'r cyswllt dynodedig fel arfer a byddent yn cydlynu, monitro a rhaeadru gwybodaeth i eraill yn dilyn y cyfarfod adolygu'r pontio.</p> <p>Mae'r broses o gynllunio pontio yn ystyried a oes angen darpariaeth ddysgu ychwanegol yn y lleoliad newydd. Ni waeth a yw'r angen am ddarpariaeth ddysgu ychwanegol yn parhau ai peidio, mae'n bwysig dewis lefel gywir y pontio i ddiwallu anghenion holistig y plentyn/person ifanc.</p>	<p>Mae cymorth ar y lefel hon yn canolbwyntio ar blant/pobl ifanc sydd â lefelau anghenion cymhleth, difrifol a pharhaus. Gallai hyn gynnwys plentyn/person ifanc:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sydd ag ADY llai cyffredin /cymhlethod uchel. - sydd ag anghenion meddygol hirdymor, cymhleth - anawsterau dysgu dwys a lluosog. - yn sensitif iawn i newid a gall ddangos eu trallod ar draws ystod o ymddygiadau ar adeg y pontio. <p>Cefnogir y plentyn/person ifanc gan wasanaethau cymorth arbenigol ac/neu wedi'u targedu ac mae'n debygol y bydd amryw o asiantaethau yn rhan. Efallai y bydd angen cyfarfod fim aml-ddisgyblaethol ychwanegol, cyd-gynllunio a chymorth integredig, ynghyd â chyswllt a monitro agos ar gyfer y cyfnod pontio. Y Cydlynnydd ADY (sef fel arfer y gweithiwr proffesiynol dynodedig) fydd y pwynt cyswllt a bydd yn cydlynu, monitro a rhaeadru gwybodaeth i eraill. Bydd yna gynllun yn seiliedig ar ganlyniadau i gefnogi'r plentyn/person ifanc a'i deulu.</p> <p>Mae'n bwysig nodi – er na fydd angen pontio dwysach ar bob plentyn/person ifanc sydd ag ADY, dylid enwi'r rheiny sy'n annhebygol o bontio'n llwyddiannus heb gynllun pontio erbyn hanner tymor mis Hydref eu blwyddyn olaf.</p>

Mae'r adrannau canlynol yn canolbwyntio'n fanylach ar y mathau o drefniadau a gweithgareddau pontio y gellid eu cynnwys ar bob lefel o gymorth pontio ar y gwahanol gamau.

4. Arferion da wrth Bontio– y Blynyddoedd Cynnar

Gall pontio achosi straen i blant a theuluoedd yn y Blynyddoedd Cynnar. Mae trefn reolaidd a chysondeb yn bwysig iawn ym mlynyddoedd cynnar plentyn ond mae newid yn anochel wrth iddynt symud o'r cartref i leoliad addysg/gofal ac o'r lleoliad hwnnw i'r ysgol. Gall plant ag ADY fod yn arbennig o fregus ar adegau o newid. Bydd angen cymorth ychwanegol, hyblyg ar blant ag ADY.

Mae cysylltiad rhwng pontio gwael a chanlyniadau llai llwyddiannus e.e. presenoldeb gwael ac ymddieithrio. Fodd bynnag, os yw plant a rhieni yn fwy gwybodus ac yn cael eu cefnogi yn ystod cyfnodau pontio, mae'n bosibl iawn y bydd y plentyn yn mwynhau profiadau newydd ac yn teimlo'n fwy aeddfed. Drwy reoli'r pontio'n ofalus, gallwn gynorthwyo â'r broses o newid. Yr allwedd i lwyddiant yw paratoi a chynllunio ymlaen llaw a chymorth i setlo yn y lleoliad newydd wedyn.

Mae pontio yn broses barhaus ac nid yn un digwyddiad sy'n digwydd unwaith. Dyma'r hyn sydd gan Cod Anghenion Dysgu Ychwanegol Cymru 2021 ei ddweud:

27.14 Trwy gynllunio prosesau pontio yn gynnar ac mewn modd cydgysylltiedig, gellir cynorthwyo plant a phobl ifanc ag ADY i gael profiad pontio cadarnhaol. Mae'n arfer da gweld cynlluniau pontio fel proses barhaus yn hytrach nag yn un digwyddiad, a theilwra'r broses honno yn ôl anghenion unigol y plentyn neu'r person ifanc.

Pontio cynhwysol: o'r Cartref i lleoliad Cyn-Ysgol y Blynyddoedd Cynnar

Sail a sylfaen **pob** cynllunio da ar bontio:

Gweinyddol:

- Sefydlu cyfathrebu da a meithrin perthynas o ymddiried yn ei gilydd.
- Gwerthfawrogi a pharchu'r berthynas gyda rhieni/gofalwyr, gan gynnwys tadau.
- Casglu gwybodaeth: hoff a chas bethau'r plentyn, iaith a diwylliant, cymuned a diddordebau.
- Trafod sut y bydd y plentyn yn ymateb i rŵtin, gweithgareddau, teganau, pethau y bydd yn eu mwynhau, pethau y gall eu cael yn anodd.
- Datblygu Proffil Un Dudalen gyda'r rhieni yn cyfrannu ato.
- Darparu amrywiaeth o wybodaeth hygyrch i deuluoedd e.e. diwrnodau agored, digwyddiadau gwybodaeth, cyfarfodydd rhieni, cylchlythyrau.

Personol, Cymdeithasol ac Emosiynol:

- Parhad yn y profiad rhwng y cartref a'r lleoliad: llyfrau cyfarwydd, eitemau neu wrthrychau sy'n rhoi cysur.
- Ymweliadau pontio: yn raddol, cynyddu faint o amser y mae'r plentyn yn ei dreulio yn y lleoliad, yn dibynnu ar faint o bryder a straen.
- Ffotograffau o'r teulu yn y lleoliad a hefyd ffotograffau o'r lleoliad/staff yn y cartref.
- Rhoi digon o amser i blentyn arsylwi ar yr amgylchedd.

y Cwricwlwm:

- Esbonio dull gweithio Dysgu Sylfaen: Cynllunio ar y pryd, Dysgu drwy chwarae, Dilyn arweiniad y plentyn, Dysgu drwy brofiad.

Addysgeg:

Rhaid i weithiwr allweddol y plentyn:

- Adeiladu perthynas waith agos gyda'r teulu.
- Rhoi cefnogaeth i'r plentyn a'r teulu trwy'r cyfnod pontio.
- Rhoi sicrwydd emosiynol.
- Bod yn effro i ymateb emosiynol plentyn.
- Rhoi cysur ac arweiniad.
- Gwneud sylwadau am gynnydd y plentyn.
- Meithrin hyder.

Rheoli'r dysgu/Diwallu anghenion

- Egluro'r ymagwedd at gynhwysiant, polisi ADY, ymrwymiad i gyfle cyfartal.
- Deunydd gweledol: defnyddio symbolau i labelu'r amgylchedd.
- Cardiau Nawr a Nesaf/Amserlen Weledol.
- Laniard: symbolau allweddol ar laniard.

Pontio dwysach: o'r Cartref i lleoliad Cyn-Ysgol y Blynyddoedd Cynnar

Gweinyddol:

- Yr Awdurdod Lleol yn cydweithio â'r cartref, y lleoliad ac asiantaethau.
- Sawl asiantaeth wedi'u cynnwys.
- Gwybodaeth fanwl wedi'i rhannu a gwybodaeth wedi'i rhoi gan y cartref/asiantaethau/Awdurdod Lleol.
- Cyfarfod Cynllunio sy'n Canolbwyntio ar yr Unigolyn wedi'i drefnu. Cytuno yn y cyfarfod ar Ganlyniadau, Dilyniant Cefnogaeth a Chynllun Gweithredu.
- CDU wedi'i gwblhau a'i gyhoeddi gan yr ALI.
- Ystyried yr angen am asesiadau risg.

Personol, Cymdeithasol ac Emosiynol:

- Ymuno'n raddol â'r lleoliad newydd.
- Nodi unrhyw addasiadau rhesymol y gall fod angen eu gwneud cyn i'r plentyn gyrraedd y lleoliad.
- Cael gwared ar yr holl rwystrau a all atal plentyn rhag dysgu neu ymuno â'r plant eraill cyn iddynt gyrraedd. Mae hon yn ddyletswydd gyfreithiol.
- Swyddog Sefydlu i gynnal Archwiliadau Amgylcheddol (ar gyfer plant sydd â nam ar y golwg) yn ystod y cyfnod pontio cynnar.
- Ymweliadau ymglyfarwyddo a hyfforddiant symudedd pwrpasol mewn ysgolion/lleoliadau (disgyblion â nam ar y golwg).

y Cwricwlwm:

- Cyfleoedd i arsylwi.
- Dilyn diddordebau penodol y plentyn.

Addysgeg:

- Cael profiad/ymarfer defnyddio offer.
- Hyfforddi staff – defnyddio deunyddiau ac adnoddau pwrpasol.

Rheoli'r dysgu/Diwallu anghenion

- Cymorth yn cael ei gynnig drwy'r Cynllun Atgyfeirio.
- Dull Cyfathrebu Cyflawn: defnyddio ystumiau, lluniau, tŵn y llais ac iaith syml i gefnogi dealltwriaeth y plentyn.
- Cefnogaeth weledol – cardiau Nawr a Nesaf, cardiau cyfathrebu ar laniard.
- Dilyn unrhyw argymhellion gan wasanaethau asiantaethau.

- **Adolygiad ar ôl y pontio:** Yr Awdurdod Lleol yn adolygu cynnydd a CDU plentyn gyda chefnogaeth y lleoliad, rhieni ac aml-asiantaeth.

Pontio cynhwysol: Lleoliad Blynyddoedd Cynnar i Ysgol Gynradd

Sail a sylfaen **pob** cynllunio da ar bontio:

Gweinyddol:

Po fwyaf y bydd lleoliadau ac ysgolion yn cydweithio, y mwyaf cadarnhaol fydd y broses bontio. Gellir gwneud hyn yn y ffyrdd canlynol:

- Amserlen pontio flynyddol i gynllunio cyfleoedd i'r ysgol a'r lleoliad gydweithio h.y. teithiau, cyngherddau, diwrnodau mabolgampau, sesiynau stori a chanu.
- Gwahodd athro/athrawes neu aelod o staff yr ysgol yn rheolaidd i ddarllen stori neu arwain sesiwn ganu yn y lleoliad Blynyddoedd Cynnar.
- Nodi ac egluro rolau a chyfrifoldebau yn ystod y cyfnod pontio er mwyn sicrhau pontio llyfn.
- Rhannu gwybodaeth berthnasol gyda chaniatâd y rhieni.
- Trefnu a chynnal ymweliadau a chyfarfodydd.
- Rheolaeth gyffredinol ar nosweithiau cael blas ar yr ysgol gynradd ar gyfer darpar ddisgyblion a rhieni/gwarcheidwaid.

Personol, Cymdeithasol ac Emosiynol:

- Rhannu Proffil Un Dudalen diweddar.
- Cyfleoedd i ymweld â'r ysgol ar adegau gwahanol y diwrnod: bore, prynhawn, amser cinio a'r diwrnod cyfan.
- Cyfleoedd i dreulio amser yn yr ystafell ddosbarth newydd a'r holl lefydd pwysig yn yr ysgol.
- Cyfleoedd cymdeithasol.
- Trefnu system 'cyfaiil' (cydweithio ag ysgolion/lleoliadau eraill os oes plentyn yn pontio ar eu pen eu hunain)
- Fideos ar gyfer y pontio - teithiau rhithwir o gwmpas yr ysgol/lleoliad newydd.
- Gadael i'r plentyn/teulu dynnu ffotograffau o'r amgylchedd newydd.
- Edrych ar wefan yr ysgol.
- Profiadau/canllawiau ar y trefniadau cludiant.
- Creu llyfr o ffotograffau a gwybodaeth i helpu i baratoi at symud.
- Gwybod ble/at bwy i fynd i gael cefnogaeth.
- Trafod emosiynau trwy gydol y broses bontio.
- Datblygu sgiliau hunanofal annibynnol plant.
- Creu blwch neu lyfr 'Amdanaf i'.
- Troi'r ardal chwarae rolau yn amgylchedd ysgol.

y Cwricwlwm:

- Nosweithiau agored a chyfleoedd i edrych o gwmpas yr amgylchedd.
- Yr ysgol a'r lleoliad i rannu'r un amcanion, dibenion ac athroniaeth o ran addysg.
- Parhad mewn ymarfer da o'r lleoliad i'r ysgol – patrymau iaith, amser tocyn, gweddi.
- Nosweithiau rhieni i rannu gwybodaeth ynghylch disgwyliadau/newidiadau.
- Polisi 'drws agored' – cyfleoedd i ofyn cwestiynau.
- Cwrdd â'r athro/athrawes/staff.

Addysgeg:

- Cysondeb yn yr iaith a ddefnyddir i sicrhau cysondeb i'r plentyn (er enghraifft, rheolau ysgol, enwau athrawon a therminoleg newydd).

Rheoli'r dysgu/Diwallu anghenion

- Profiadau amser cinio/amser egwyl (llai o oruchwyliaeth a gwneud dewisiadau).

Pontio wedi'i dargedu: Lleoliad Blynyddoedd Cynnar i Ysgol Gynradd

Mae anghenion plentyn yn cael eu diwallu drwy CDU, fodd bynnag, mae angen mynd ati mewn ffordd sy'n canolbwyntio ar y person i sicrhau parhau i gefnogi'r anghenion hynny heb yr angen am ddarpariaeth ddysgu ychwanegol yn ystod y pontio.

Gweinyddol:

- Asiantaeth ychwanegol o bosibl wedi'i chynnwys.
- Yr Awdurdod Lleol o bosibl wedi'i gynnwys. Cyfarfod pontio wedi'i drefnu â'r cartref ac asiantaethau.
- Y Cydlynedd ADY o bosibl wedi'i gynnwys.
- Rhannu gwybodaeth allweddol – e.e. Proffil Un Dudalen, asesiadau Wellcomm, cynlluniau Chwarae Unigol, cynlluniau gofal iechyd, cymorth y Cynllun Atgyfeirio.

Personol, Cymdeithasol ac Emosiynol:

- Ymweliadau ychwanegol wedi'u trefnu.
- Ymweliadau mewn grwpiau bychain wedi'u trefnu.
- Fideo 'cerdded o gwmpas' pwrpasol sy'n benodol i anghenion y plentyn.
- Dull cyffyrddiad ysgafn – cerdded o gwmpas yr ysgol ar ôl amser ysgol.

y Cwricwlwm:

- Cyfleoedd i arsylwi.
- Gweithgareddau pontio mewn grwpiau bychain.

Addysgeg:

- Staff i ymweld â'r plentyn yn y lleoliad i arsylwi/dod i adnabod y staff, yr amgylchedd.

Rheoli'r dysgu/Diwallu anghenion

- Cyfathrebu â'r rhieni/cartref – llyfrau cyswllt.
- Pecynnau croeso i rieni newydd.

- **Posibilrwydd ar gyfer adolygiad ar ôl y pontio:** Adolygu cynnydd y plentyn gyda'r ysgol, rhieni a chefnogaeth aml-asiantaethau yn ystod y tymor.

Pontio wedi'i adolygu: Lleoliad Blynnyddoedd Cynnar i Ysgol Gynradd

Mae gan y plentyn ADY ac yn ystod y broses adolygu CDU rhaid ystyried a chynllunio ar gyfer pontio.

Rhaid cofnodi'r wybodaeth hon yn adran 3C y CDU.

Gweinyddol:

- Yr Awdurdod Lleol wedi'i gynnwys: Adolygiad pontio wedi'i gynnal wrth adolygu CDU (ac ystyried a fydd yr angen am ddarpariaeth ddysgu ychwanegol yn parhau yn y lleoliad newydd).
- Asiantaeth arall wedi'i gynnwys.
- Y Cydlynnydd ADY wedi'i gynnwys.
- A fydd angen darpariaeth ddysgu ychwanegol yn y lleoliad newydd? Ystyried diwedd/trosglwyddo CDU.
- Rhannu gwybodaeth allweddol – cyflwyniad Cynllunio sy'n Canolbwyntio ar yr Unigolyn, CDU, Proffil Un Dudalen wedi'i ddiweddarau.
- Adran 3C i'w llenwi yn y CDU.
- Adolygu unrhyw asesiadau risg sy'n bodoli eisoes/ ystyried yr angen am rai.

Personol, Cymdeithasol ac Emosiynol:

- Ymweliadau ychwanegol wedi'u trefnu.
- Ymweliadau mewn grwpiau bychain wedi'u trefnu.
- Fideo 'cerdded o gwmpas' pwrpasol sy'n benodol i anghenion y plentyn.
- Dull cyffyrddiad ysgafn – cerdded o gwmpas yr ysgol ar ôl amser ysgol.
- Archwiliadau Amgylcheddol o'r lleoliad newydd os oes angen.
- Nodi unrhyw addasiadau rhesymol y gall fod angen eu gwneud cyn i'r plentyn gyrraedd y lleoliad.
- Cael gwared ar yr holl rwystrau a all atal plentyn rhag dysgu neu ymuno â'r plant eraill cyn iddynt gyrraedd. Mae hon yn ddyletswydd gyfreithiol.

y Cwricwlwm:

- Cyfleoedd i arsylwi.
- Gweithgareddau pontio mewn grwpiau bychain.

Addysgeg:

- Staff i ymweld â'r plentyn yn y lleoliad i arsylwi/dod i adnabod y staff, yr amgylchedd.

Rheoli'r dysgu/Diwallu anghenion

- Cyfathrebu â'r rhieni/cartref – llyfrau cyswllt.

- Adolygiad yr ALI ar ôl y pontio: Adolygu cynnydd y plentyn gyda'r Awdurdod Lleol, yr ysgol, rhieni ac aml-asiantaeth cyn diwedd y tymor. Trafod trosglwyddo'r CDU.

Pontio dwysach: Lleoliad Blynnyddoedd Cynnar i Ysgol Gynradd

Gweinyddol:

- Sawl asiantaeth wedi'u cynnwys.
- Yr Awdurdod Lleol wedi'i gynnwys
- Cyfarfod Cynllunio sy'n Canolbwyntio ar yr Unigolyn wedi'i drefnu. Cytuno yn y cyfarfod ar Ganlyniadau, Dilyniant Cefnogaeth a Chynllun Gweithredu.
- CDU wedi'i gwblhau a'i gyhoeddi gan yr ALI. Trosglwyddo cyfrifoldeb i'r ysgol.
- Y Cydlynnydd ADY wedi'i gynnwys.
- A fydd angen darpariaeth ddysgu ychwanegol yn y lleoliad newydd? Ystyried diweddu/trosglwyddo CDU.
- Gwybodaeth fanwl wedi'i rhannu a'i rhoi gan y lleoliad/ysgol ill dau.
- Trefnu sgwrs gyda'r rheini a'r plentyn i holi a ydi popeth yn iawn.
- Creu amserlen strwythuredig o ddigwyddiadau ar gyfer profiadau pontio.

Personol, Cymdeithasol ac Emosiynol:

- Ymuno'n raddol â'r lleoliad newydd os oes angen.
- Lle bo modd, darparu profiadau ymarferol penodol i'r plentyn – yn unol â'i anghenion.
- Swyddog Sefydlu i gynnal Archwiliadau Amgylcheddol (ar gyfer plant sydd â nam ar y golwg) yn ystod y cyfnod pontio cynnar.
- Ymweliadau ymglyfarwyddo a hyfforddiant symudedd pwrpasol mewn ysgolion/lleoliadau (disgyblion â nam ar y golwg).
- Nodi unrhyw addasiadau rhesymol y gall fod angen eu gwneud cyn i'r plentyn gyrraedd y lleoliad.
- Cael gwared ar yr holl rwystrau a all atal plentyn rhag dysgu neu ymuno â'r plant eraill cyn iddynt gyrraedd. Mae hon yn ddyletswydd gyfreithiol.

y Cwricwlwm:

- Cyfleoedd i arsylwi.
- Gweithdai pontio mewn grwpiau bychain.
- Dilyn diddordebau penodol y plentyn.

Addysgeg:

- Cael profiad/ymarfer defnyddio offer.
- Hyfforddi staff – defnyddio deunyddiau ac adnoddau pwrpasol.

Rheoli'r dysgu/Diwallu anghenion

- Staff yr ysgol i weithio yn y lleoliad gyda'r plentyn yn ystod tymor olaf y pontio.
- Dull Cyfathrebu Cyflawn: defnyddio ystumiau, lluniau, tŵn y llais ac iaith syml i gefnogi dealltwriaeth y plentyn.
- Cefnogaeth weledol – amserlen weledol, cardiau Nawr a Nesaf, cardiau cyfathrebu ar laniard.
- Dilyn unrhyw argymhellion gan wasanaethau asiantaethau.

Adolygiad ar ôl y pontio: y Cydlynnydd ADY yr ysgol i arwain yr adolygiad ar ddiwedd y tymor cyntaf ar ôl y pontio.

5. Arferion da wrth Bontio – Cynradd i Uwchradd

Pontio cynhwysol: Cynradd i Uwchradd

Sail a sylfaen **pob** cynllunio da ar bontio:

Gweinyddol:

Archwilio'r prosesau a gweithdrefnau pontio yn y lleoliad/ysgol gan asesu cyfraniadau'r prif egwyddorion pontio at les cyffredinol y plentyn. Dylid rhoi clod i'r hyn sy'n gweithio, ynghyd â:

- Nodi ac egluro rolau a chyfrifoldebau yn ystod y cyfnod pontio er mwyn sicrhau pontio llyfn.
- Rhannu gwybodaeth berthnasol.
- Trefnu a chynnal ymweliadau a chyfarfodydd.
- Sicrhau rheolaeth gyffredinol ar nosweithiau blasu Blwyddyn 5 a 6 i'r ysgolion uwchradd ar gyfer darpar ddisgyblion a rhieni/gwarcheidwaid
- Sicrhau cynllunio cyffredinol a threfnu ymweliadau yn unol â threfniadau ysgol gyfan.

Personol, Cymdeithasol ac Emosiynol:

- Sesiynau pontio ar yr amserlen (ABCh/Iechyd a lles) gyda ffocws ar Arferion sy'n Canolbwyntio ar yr Unigolyn; dyheadau/nodau/cyraeddiadau/cryfderau/ hobiau a diddordebau/camau nesaf/cynlluniau ar gyfer y dyfodol.
- Rhannu Proffil Un Dudalen wedi'i ddiweddarau.
- Cyfleoedd cymdeithasol.
- Trefnu system 'cyfaiil' (cydweithio ag ysgolion/lleoliadau eraill os oes plentyn yn pontio ar eu pen eu hunain)
- Fideos ar gyfer y pontio - teithiau rhithwir o gwmpas yr ysgol/lleoliad newydd.
- Gadael i'r plentyn/teulu dynnu ffotograffau o'r amgylchedd newydd.
- Edrych ar wefan yr ysgol.
- Profiadau/arweiniad ar y trefniadau cludiant.
- Sesiynau cefnogi cyfoedion – gwrando ar ei gilydd, rhannu enghreifftiau o waith a chyfleoedd i ddathlu llwyddiant.
- Creu llyfr o ffotograffau a gwybodaeth i helpu i baratoi at symud.
- Gwybod ble/at bwy i fynd i gael cefnogaeth.
- Cefnogaeth a chynghor ar y glasoed a chyfeillgarwch.
- Ymwybyddiaeth o fwlio.
- Ymwybyddiaeth ofalgar, gwydnwch, a chymorth iechyd meddwl.

y Cwricwlwm:

- Nosweithiau agored a chyfleoedd i archwilio meysydd pwnc/yr amgylchedd.
- Nosweithiau rhieni i rannu gwybodaeth ynghylch disgwyliadau/newidiadau i'r cwricwlwm.
- Polisi 'drws agored' – cyfleoedd i ofyn cwestiynau.
- Cwrdd â'r athro/athrawes/staff.
- Rheoli amserlen a chael cyfle i ymgyswrtio â chynnwys pwnc newydd.
- Archwilio defnyddio offer, llyfrau, deunyddiau newydd ar gyfer pynciau penodol.

Addysgeg:

- Profiadau gwersi.
- Cysondeb yn yr iaith a ddefnyddir i sicrhau cysondeb i'r plentyn (er enghraifft, rheolau ysgol, enwau athrawon a therminoleg newydd).

Rheoli'r dysgu/Diwallu anghenion

- Mynediad i'r amserlen.
- Llythrennedd ariannol (sgiliau trin arian).
- Profiadau amser cinio/amser egwyl (llai o oruchwyliaeth a gwneud dewisiadau).

Pontio wedi'i dargedu: **Cynradd i Uwchradd**

Caiff anghenion y plentyn eu diwallu drwy CDU, fodd bynnag, mae angen mynd ati mewn ffordd sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn i sicrhau parhau i gefnogi'r anghenion hynny heb yr angen am ddarpariaeth ddysgu ychwanegol yn ystod y pontio.

Gweinyddol:

- Trefnu cyfarfod sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn (os oes angen).
- Asiantaeth ychwanegol o bosibl wedi'i chynnwys.
- Yr Awdurdod Lleol o bosibl wedi'i gynnwys.
- Rhannu gwybodaeth allweddol – e.e. Proffil Un Dudalen.
- Adolygu unrhyw asesiadau risg sy'n bodoli eisoes / ystyried yr angen am asesiadau o'r fath.

Personol, Cymdeithasol ac Emosiynol:

- Ymweliadau ychwanegol wedi'u trefnu.
- Ymweliadau mewn grwpiau bychain wedi'u trefnu.
- Defnyddio offer Cynllunio sy'n Canolbwyntio ar yr Unigolyn mewn sesiynau pontio wedi'u hamserlennu gan fod â ffocws ar ddyheadau.
- Cyfleoedd sgiliau bywyd ar yr amserlen (er enghraifft, paratoi pecyn bwyd/beth i'w gynnwys mewn bag ar gyfer yr ysgol, defnyddio drama/straeon cymdeithasol/chwarae rôl).
- Fideo 'cerdded o gwmpas' pwrpasol sy'n benodol i anghenion y plentyn.
- Dull cyffyrddiad ysgafn – cerdded o gwmpas yr ysgol ar ôl amser ysgol.

y Cwricwlwm:

- Cyfleoedd i arsylwi.
- Gweithdai pontio mewn grwpiau bychain.

Addysgeg:

- Staff i ymweld â'r plentyn yn y lleoliad/ysgol i arsylwi/dod i adnabod staff, yr amgylchedd.

Rheoli'r dysgu/Diwallu anghenion

- Cyfleoedd hyfforddiant yn ymwneud â chludiant ysgol.
- Cyfleoedd sgiliau trin arian.
- Cyfathrebu â'r rhieni/cartref – llyfrau ysgol.

Pontio wedi'i adolygu: **Cynradd i Uwchradd**

Mae gan y plentyn ADY ac yn ystod y broses adolygu CDU rhaid ystyried a chynllunio ar gyfer pontio. Rhaid cofnodi'r wybodaeth hon yn adran 3C y CDU.

Gweinyddol:

- Adolygiad pontio wedi'i gynnal wrth adolygu CDU (ac ystyried a fydd yr angen am ddarpariaeth ddysgu ychwanegol yn parhau yn y lleoliad newydd). Ystyried diweddu/trosglwyddo CDU.
- Adran 3C i'w llenwi yn y CDU.
- Asiantaeth ychwanegol o bosibl wedi'i chynnwys.
- Yr Awdurdod Lleol o bosibl wedi'i gynnwys.
- Rhannu gwybodaeth allweddol – trefniadau mynediad, Proffil Un Dudalen.

Personol, Cymdeithasol ac Emosiynol:

- Ymweliadau ychwanegol wedi'u trefnu.
- Ymweliadau mewn grwpiau bychain wedi'u trefnu.
- Defnyddio offer Cynllunio sy'n Canolbwyntio ar yr Unigolyn mewn sesiynau pontio wedi'u hamserlennu gan fod â ffocws ar ddyheadau.
- Cyfleoedd sgiliau bywyd ar yr amserlen (er enghraifft, paratoi pecyn bwyd/beth i'w gynnwys mewn bag ar gyfer yr ysgol, defnyddio drama/straeon cymdeithasol/chwarae rôl).
- Fideo 'cerdded o gwmpas' pwrpasol sy'n benodol i anghenion y plentyn.
- Dull cyffyrddiad ysgafn – cerdded o gwmpas yr ysgol ar ôl amser ysgol.

y Cwricwlwm:

- Cyfleoedd i arsylwi.
- Gwaith 'prosiect' pontio – adeiladu portffolio/pasbort pontio ar gryfderau/ymchwil i gyrchfan a ffefrir/tebygol.
- Gweithdai pontio mewn grwpiau bychain.

Addysgeg:

- Staff i ymweld â'r plentyn/person ifanc yn y lleoliad/ysgol i arsylwi/dod i adnabod staff, yr amgylchedd.

Rheoli'r dysgu/Diwallu anghenion

- Cyfleoedd hyfforddiant yn ymwneud â chludiant ysgol.
- Cyfleoedd sgiliau trin arian.

Adolygiad ar ôl y pontio: Dylai Cydlynnydd ADY yr ysgol uwchradd gynnal yr adolygiad ar ddiwedd y tymor cyntaf ar ôl pontio.

Pontio dwysach: Cynradd i Uwchradd

Gweinyddol:

- Sawl asiantaeth wedi'u cynnwys.
- Yr Awdurdod Lleol wedi'i gynnwys.
- Gwybodaeth fanwl wedi'i rhannu a'i rhoi gan y lleoliad/ysgol ill dau.
- Trefnu sgwrs gyda'r rheini a'r plentyn i holi a ydi popeth yn iawn.
- Creu amserlen strwythuredig o ddigwyddiadau ar gyfer profiadau pontio.
- A fydd angen darpariaeth ddysgu ychwanegol yn y lleoliad newydd? Ystyried diweddu/trosglwyddo CDU.

Personol, Cymdeithasol ac Emosiynol:

- Ymuno'n raddol â'r lleoliad newydd.
- Lle bo modd, darparu profiadau ymarferol penodol i'r plentyn – yn unol â'i anghenion.
- Swyddog Sefydlu i gynnal Archwiliadau Amgylcheddol (ar gyfer plant sydd â nam ar y golwg) yn ystod y cyfnod pontio cynnar.
- Ymweliadau ymglyfarwyddo a hyfforddiant symudedd pwrpasol mewn ysgolion/lleoliadau (disgyblion â nam ar y golwg).

y Cwricwlwm:

- Cyfleoedd i arsylwi.
- Gweithdai pontio mewn grwpiau bychain.

Addysgeg:

- Cael profiad/ymarfer defnyddio offer.
- Hyfforddi staff – defnyddio deunyddiau ac adnoddau pwrpasol.

Rheoli'r dysgu/Diwallu anghenion

- Staff uwchradd i weithio yn yr ysgol gyda'r plentyn yn ystod y cyfnod pontio.

Adolygiad ar ôl y pontio: Dylai Cydlynnydd ADY yr ysgol uwchradd gynnal yr adolygiad ar ddiwedd y tymor cyntaf ar ôl pontio.

6. Arferion da wrth Bontio – Ôl-16

Mae'r egwyddorion uchod ar gyfer pontio yn dal yn berthnasol i'r grŵp oedran hwn, ond mae rhai ystyriaethau unigryw sy'n berthnasol i ddysgwyr dros 16 oed.

Gwneud eu penderfyniadau eu hunain

Wrth i blant ddod yn bobl ifanc (yn 16 oed) mae ganddyn nhw'r hawl i wneud eu penderfyniadau eu hunain ar faterion sy'n effeithio ar eu dyfodol. Mae'n hollbwysig parchu eu barn, eu dymuniadau a'u teimladau. Mae angen i ysgolion sicrhau bod pobl ifanc yn cael y wybodaeth a'r cymorth angenrheidiol i'w galluogi i fod yn rhan o'r penderfyniadau. Mae'n bwysig bod y person ifanc yn gwybod y gall newid ei feddwl ar unrhyw adeg a dylai roi gwybod i'r lleoliad newydd os yw'n gwneud hynny.

Cyn Blwyddyn 11, mae angen i ysgolion sefydlu gallu person ifanc i wneud penderfyniadau penodol ac mae angen iddynt sicrhau y caiff deunyddiau a gwybodaeth eu cyflwyno iddynt mewn fformat sy'n galluogi'r person ifanc hwnnw i ddefnyddio'u dealltwriaeth a'u galluogi i benderfynu drostynt eu hunain. Rhaid cofnodi'r gweithgareddau hyn a phenderfyniad y person ifanc i roi/peidio â rhoi caniatâd. Os oes amheuaeth ynghylch gallu person ifanc i wneud penderfyniadau penodol yn dilyn y gweithgareddau uchod, rhaid sicrhau asesiad galluedd meddyliol a, lle bo angen, penodi cynrychiolwyr i wneud penderfyniadau ar ran y person ifanc.

Dewisiadau Ôl-16

Yn y cyfnod Ôl-16, efallai y bydd dysgwyr yn gwneud cynlluniau i aros yn yr ysgol, symud i leoliad addysg bellach/hyfforddiant newydd neu'n gwneud cynlluniau i adael addysg yn gyfan gwbl. Mae angen i ddisgyblion fod yn ymwybodol o'u dewisiadau trwy'r Cynnig Lleol (h.y. beth yw'r ddarpariaeth yn lleol – boed hynny'n addysg/hyfforddiant, cyflogaeth neu gefnogaeth y gwasanaethau cymdeithasol i gymryd rhan mewn gweithgareddau cymunedol). Mae'n hollbwysig sefydlu ar y cam hwn a oes angen rhesymol am addysg bellach/hyfforddiant er mwyn bodloni dyheadau'r person ifanc, neu a yw llwybr arall i fyd oedolion yn fwy priodol.

Bydd ysgolion yn cynorthwyo gyda'r pontio, beth bynnag fo'r cyrchfan a ddewisir ac yn cynnig cyngor a chymorth ynghylch yr hyn sy'n digwydd pan ddaw eu CDU i ben, er mwyn galluogi'r person ifanc i gyrraedd ei botensial a byw bywyd annibynnol, bodlon.

POST 16

Pontio cynhwysol: Ôl-16 Sail a sylfaen pob cynllunio da ar bontio

Gweinyddol:

Archwilio prosesau a gweithdrefnau pontio'r lleoliad/ysgol gan asesu cyfraniadau'r prif egwyddorion pontio at les cyffredinol y person ifanc. Rhoi clod i'r hyn sy'n gweithio a sicrhau'r canlynol:

- Bod y person ifanc yn cydsynio i'r gweithgareddau canlynol er mwyn hwyluso pontio llyfn. Dylid cofnodi'r caniatâd a roddwyd.
- Bod eglurhad ar y rolau a'r cyfrifoldebau yn y cyfnod pontio er mwyn sicrhau pontio llyfn.
- Caniatâd y person ifanc i rannu gwybodaeth berthnasol.
- Trefnu a chynnal ymweliadau a chyfarfodydd.
- Rheolaeth gyffredinol ar nosweithiau blasu i'r lleoliad ar gyfer darpar ddisgyblion a rhieni/gwarcheidwaid.
- Cynllunio cyffredinol a threfnu ymweliadau yn unol â threfniadau'r ysgol/lleoliad newydd.

Personol, Cymdeithasol ac Emosiynol:

- Sesiynau pontio ar yr amserlen (ABCh/Iechyd a lles) gyda ffocws ar Arferion sy'n Canolbwyntio ar yr Unigolyn; dyheadau/nodau/cyraeddiadau/cryfderau/ hobiau a diddordebau/camau nesaf/cynlluniau ar gyfer y dyfodol/ archwilio'r cynnig lleol.
- Rhannu Proffil Un Dudalen wedi'i diweddarau.
- Cyfleoedd cymdeithasol.
- Trefnu system 'cyfail' (cydweithio ag ysgolion/lleoliadau eraill os oes plentyn yn pontio ar eu pen eu hunain)
- Fideos ar gyfer y pontio - teithiau rhithwir o gwmpas yr ysgol/lleoliad newydd.
- Gadael i'r person ifanc/teulu dynnu lluniau o'r amgylchedd newydd.
- Archwilio gwefan yr ysgol/sefydliad AB.
- Profiad/arweiniad ar y trefniadau cludiant.
- Sesiynau cefnogi cyfoedion – gwrando ar ei gilydd, rhannu enghreifftiau o waith a chyfleoedd i ddathlu llwyddiant.
- Creu llyfr o ffotograffau a gwybodaeth i helpu i baratoi at symud.
- Gwybod ble/at bwy i fynd am gefnogaeth.
- Cefnogaeth a chynngor iechyd rhywiol/cael perthynas a chyfeillgarwch.
- Ymwybyddiaeth o fwlio.
- Ymwybyddiaeth ofalgar, gwydnwch, a chymorth iechyd meddwl.

y Cwricwlwm:

- Nosweithiau agored a chyfleoedd i archwilio meysydd pwnc/amgylchedd.
- Nosweithiau rhieni i rannu gwybodaeth ynghylch disgwyliadau/newidiadau i'r cwricwlwm.
- Polisi 'drws agored' – cyfleoedd i ofyn cwestiynau.
- Cwrdd â'r athrawes/athro/tiwtor/staff.
- Rheoli amserlen a chael cyfle i ymgyfarwyddo â chynnwys pwnc newydd.
- Archwilio defnyddio offer, llyfrau, deunyddiau newydd ar gyfer pynciau penodol.

Addysgeg:

- Profiadau gwersi.
- Cysondeb yn yr iaith a ddefnyddir i sicrhau cysondeb i'r person ifanc (er enghraifft, rheolau'r lleoliadau, enwau athrawon/tiwtoriaid a staff cymorth a therminoleg newydd).

Rheoli'r dysgu/Diwallu anghenion

- Mynediad i'r amserlen.
- Llythrennedd ariannol (sgiliau trin arian).
- Profiadau amser cinio/amser egwyl (llai o oruchwyliaeth a gwneud dewisiadau).
- Cynngor ar yrfa/llwybr/beth sydd ar gael yn lleol.
- Cyfleoedd profiad gwaith/ ffug gyfweiliadau.
- Ystyried gwneud cais am fuddion consesiynau (e.e. tocyn bws/grantiau dysgu)

POST 16

Pontio wedi'i dargedu: ÔI-16

Caiff anghenion y person ifanc eu diwallu drwy CDU, fodd bynnag, mae angen mynd ati mewn ffordd sy'n canolbwyntio ar y person i sicrhau parhau i gefnogi'r anghenion hynny heb yr angen am ddarpariaeth ddysgu ychwanegol yn ystod y pontio.

Gweinyddol:

- Gofyn am ganiatâd y person ifanc i wneud y gweithgareddau canlynol i hwyluso pontio llyfn. Rhaid cofnodi'r caniatâd a roddwyd.
- Trefnu cyfarfod sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn (os oes angen).
- Asiantaeth ychwanegol o bosibl wedi'i chynnwys.
- Yr Awdurdod Lleol o bosibl wedi'i gynnwys.
- Rhannu gwybodaeth allweddol – e.e. Proffil Un Dudalen.
- Adolygu unrhyw asesiadau risg sy'n bodoli'n barod/ ystyried yr angen amdanynt

Personol, Cymdeithasol ac Emosiynol:

- Ymweliadau ychwanegol wedi'u trefnu.
- Ymweliadau mewn grwpiau bychain wedi'u trefnu.
- Defnyddio offer Cynllunio sy'n Canolbwyntio ar yr Unigolyn mewn sesiynau pontio wedi'u hamserlennu gan fod â ffocws ar ddyheadau.
- Cyfleoedd sgiliau bywyd ar yr amserlen (er enghraifft, paratoi pecyn bwyd/sut i archebu a thalu am ginio yn y cantîn / beth i'w gynnwys mewn bag ar gyfer yr ysgol/ coleg, defnyddio drama/straeon cymdeithasol/chwarae rôl).
- Fideo 'cerdded o gwmpas' pwrpasol sy'n benodol i anghenion y person ifanc.
- Dull cyffyrddiad ysgafn –ymweliadau â'r darpar leoliad newydd pan fo hi'n dawel yno.

y Cwricwlwm:

- Cyfleoedd i arsylwi.
- Gweithdai pontio mewn grwpiau bychain.
- Gwaith 'prosiect' pontio – adeiladu portffolio/pasbort pontio ar gryfderau/ymchwil i gyrchfan a ffefrir neu un tebygol

Addysgeg:

- Staff i ymweld â'r person ifanc yn y lleoliad/ysgol i arsylwi/dod i adnabod staff, yr amgylchedd.

Rheoli'r dysgu/Diwallu anghenion

- Cyfleoedd hyfforddiant teithio.
- Cyfleoedd sgiliau trin arian.

POST 16

Pontio wedi'i adolygu: Ôl-16

Mae gan y person ifanc ADY ac yn ystod y broses adolygu CDU rhaid ystyried a chynllunio ar gyfer pontio. Rhaid cofnodi'r wybodaeth hon yn adran 3C y CDU.

Gweinyddol:

- Sicrhau bod gan y person ifanc y gallu i ddeall a gwneud penderfyniadau sy'n ymwneud ag ef/hi ei hun. Dylid cofnodi sut y cynhaliwyd yr asesiad hwn.
- Sicrhau y gofynnwyd am ganiatâd y person ifanc i gadw/diweddu/trosglwyddo'r CDU, bod y caniatâd wedi'i roi ac wedi'i gofnodi.
- Cofnodi caniatâd y person ifanc i rannu ei wybodaeth ag eraill.
- Adolygiad pontio wedi'i gynnal wrth adolygu CDU.
- Trafodaeth wedi'i chofnodi ynghylch a oes angen rhesymol am hyfforddiant ac addysg bellach yn seiliedig ar ddyheadau a chanlyniadau'r person ifanc.
- A fydd angen darpariaeth ddysgu ychwanegol yn y lleoliad newydd? Ystyried diweddu/trosglwyddo CDU.
- Adran 3C i'w llenwi yn y CDU.
- Asiantaeth ychwanegol o bosibl wedi'i chynnwys.
- Yr Awdurdod Lleol o bosibl wedi'i gynnwys.
- Rhannu gwybodaeth allweddol – trefniadau mynediad, Proffil Un Dudalen.

Personol, Cymdeithasol ac Emosiynol:

- Ymweliadau ychwanegol wedi'u trefnu.
- Ymweliadau mewn grwpiau bychain wedi'u trefnu.
- Defnyddio offer Cynllunio sy'n Canolbwyntio ar yr Unigolyn mewn sesiynau pontio wedi'u hamserlennu gan fod â ffocws ar ddyheadau.
- Cyfleoedd sgiliau bywyd ar yr amserlen (er enghraifft, paratoi pecyn bwyd/sut i archebu a thalu am ginio yn y cantîn / beth i'w gynnwys mewn bag ar gyfer yr ysgol/coleg, defnyddio drama/straeon cymdeithasol/chwarae rôl).
- Fideo 'cerdded o gwmpas' pwrpasol sy'n benodol i anghenion y person ifanc.
- Dull cyffyrddiad ysgafn – ymweliadau â'r darpar leoliad newydd pan fo hi'n dawel yno.

y Cwricwlwm:

- Cyfleoedd i arsylwi.
- Gwaith 'prosiect' pontio – adeiladu portffolio/pasbort pontio ar gryfderau/ymchwil cyrchfan a ffefrir/tebygol.
- Gweithdai pontio mewn grwpiau bychain.

Addysgeg:

- Staff i ymweld â'r plentyn/person ifanc yn y lleoliad/ysgol i arsylwi/dod i adnabod staff, yr amgylchedd.
- Hyfforddi staff i ddefnyddio deunyddiau ac adnoddau pwrpasol i sicrhau y gall y person ifanc ddeall a chydysynio i'r penderfyniadau a wneir.
- Hyfforddi staff i fod yn ymwybodol o alluedd meddyliol.
- Sicrhau bod staff yn deall hawl y person ifanc i wrthod rhannu gwybodaeth a allai hwyluso'r pontio.

Rheoli'r dysgu/Diwallu anghenion

- Cyfleoedd hyfforddiant teithio.
- Cyfleoedd sgiliau trin arian.

Adolygiad ar ôl y pontio: I'w gwblhau gan y Cydlynnydd ADY yn y ddarpariaeth sy'n derbyn erbyn diwedd y tymor cyntaf yn dilyn y cyfnod pontio.

POST 16

Pontio dwysach: Ôl-16

Gweinyddol:

- Sicrhau bod gan y person ifanc y gallu i ddeall a gwneud penderfyniadau sy'n ymwneud ag ef/hi ei hun. Cofnodwch sut y cynhaliwyd yr asesiad hwn. Os oes amheuaeth ynghylch galluedd, gofynnwch i'r gweithiwr cymdeithasol gynnal asesiad galluedd meddyliol a chael cynrychiolydd priodol.
- Pan fo gallu'r person ifanc i benderfynu wedi'i gadarnhau, rhaid sicrhau y gofynnwyd am ganiatâd y person ifanc i gadw/diweddu/trosglwyddo'r CDU, bod y caniatâd wedi'i roi ac wedi'i gofnodi.
- Os yw gallu'r person ifanc i benderfynu wedi'i gadarnhau, cofnodwch gydsyniad y person ifanc i rannu ei wybodaeth ag eraill.
- Trafodaeth wedi'i chofnodi ynghylch a oes angen rhesymol am hyfforddiant ac addysg bellach yn seiliedig ar ddyheadau a chanlyniadau'r person ifanc.
- A fydd angen darpariaeth ddysgu ychwanegol yn y lleoliad newydd? Ystyried diweddu / trosglwyddo CDU.
- Sawl asiantaeth wedi'u cynnwys.
- Yr Awdurdod Lleol wedi'i gynnwys.
- Gwybodaeth fanwl wedi'i rhannu a'i rhoi gan y lleoliad/ysgol ill dau.
- Trefnu sgwrs gyda'r bobl ifanc, rheini/cynrychiolwyr i holi a ydi popeth yn iawn.
- Creu amserlen strwythuredig o ddiwyddiadau ar gyfer profiadau pontio.

Personol, Cymdeithasol ac Emosiynol:

- Pontio dwysach i'r lleoliad newydd.
- Lle bo'n bosibl, profiadau ymarferol penodol yn cael eu cynnig i'r person ifanc – yn ôl eu hanghenion.
- Archwiliadau Amgylcheddol o'r lleoliad newydd os oes angen.

y Cwricwlwm:

- Cyfleoedd i arsylwi.
- Gweithdai pontio mewn grwpiau bychain.

Addysgeg:

- Cael profiad/ymarfer defnyddio offer.

Rheoli'r dysgu/Diwallu anghenion

- Staff yn y lleoliad newydd i weithio yn yr ysgol gyda'r person ifanc yn ystod blwyddyn olaf y pontio.
- Cynghorydd Gyrfa Arbenigol / Cyngor ar Lwybrau / Cynnig Lleol
- Cyfleoedd profiad gwaith/cyfweliadau ffug lle bo'n briodol.
- Ystyried a oes angen cofrestru gyda'r gwasanaethau brys fel oedolyn bregus.

Adolygiad ar ôl y pontio: I'w gwblhau gan y Cydlynnydd ADY yn y ddarpariaeth sy'n derbyn erbyn diwedd y tymor cyntaf yn dilyn y cyfnod pontio.

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol

Cyngor Sir CEREDIGION County Council

ADRODDIAD I'R:	Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu
DYDDIAD:	8fed Mehefin 2023
LLEOLIAD:	Ar-lein / Siambr, Penmorfa
TEITL:	Cofnodion Cyfarfod Cyngor Ieuenctid Ceredigion (17.03.23)
PWRPAS YR ADRODDIAD: RHESWM PAM BOD Y PWYLLGOR WEDI GOFYN AM Y WYBODAETH:	Er gwybodaeth Ddim yn berthnasol
CEFNDIR:	

Un o'r dyletswyddau a roddwyd i Awdurdodau Lleol o fewn Llywodraeth Cymru – Rhannu Pwrpas: Rhannu Dyfodol: Canllawiau Statudol i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 - yw Atodiad B - y **Canllawiau Statudol ar Gyfranogiad Plant a Phobl Ifanc**.

Annex B Welsh.docx

Er mwyn cwrdd ag un o ofynion y ddeddfwriaeth, mae disgwyl i Awdurdodau Lleol weithio gyda phartneriaid perthnasol i:

- *Gefnogi Fforwm / Cyngor Ieuenctid y Sir fel corff cynrychioliadol o bobl ifanc i weithredu fel sianel ar gyfer barn pobl ifanc ar draws eu hawdurdod lleol a chynrychioli'r safbwyntiau hynny i gyrff gwneud penderfyniadau lleol a chenedlaethol.*
- *Dylent anelu at fod mor gynhwysol â phosibl o ran lledaeniad daearyddol, oedran, rhyw ac i gynrychioli anghenion arbenigol a phobl ifanc mwy ymylol.*
- *Er mwyn i Fforymau / Cyngorau Ieuenctid y Sir weithredu'n effeithiol, bydd angen iddynt gael eu cefnogi'n ddigonol gan Awdurdodau Lleol a ddylai ystyried pa gymorth sydd ei angen i wneud hyn.*
- *Dylent gael eu hysbysu a'u cysylltu â'u strwythurau democrataidd lleol.*
- *Bydd angen iddynt hefyd gael eu cysylltu'n effeithiol â strwythurau cyfranogi cenedlaethol fel Young Wales, Comisiynydd Plant Cymru a Chynulliad Cenedlaethol Cymru.*

*Mae gan blant a phobl ifanc yr hawl ddynol i gael barn ac i'r safbwyntiau hyn fod o bwys. Mae'n dweud y dylid ystyried barn plant a phobl ifanc pan fydd pobl yn gwneud penderfyniadau am bethau sy'n eu cynnwys, ac ni ddylid eu diswyddo allan o law ar sail oedran. Mae hefyd yn dweud y dylid rhoi'r wybodaeth sydd ei hangen ar blant a phobl ifanc i wneud penderfyniadau da. **Erthygl 12 (Parch at farn y plentyn - Confensiwn y Cenedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn (CCUHP)***

Y SEFYLLFA AR HYN O BRYD:

Gwasanaeth Gwaith Ieuenctid ac Ymgysylltu Ceredigion s'yn gyfrifol am gydlynw a rheoli Cyngor Ieuenctid Ceredigion ers iddo gael ei sefydlu gyntaf yn Hydref 2015. Maent yn cwrdd pedair gwaith y flwyddyn (unwaith bob tymor) ac mae'r Cyngor yn cynnal digwyddiad ar ddiwedd eu blwyddyn 'yn y rôl'. Mae cyfarfodydd y Cyngor Ieuenctid bellach yn cael eu cynnal nol yn y Siambr ym Mhenmorfa.

Oes Aseiad Effaith Integredig wedi ei gwblhau? Os na, esboniwch pam

Crynodeb:

**LLESIANT
CENEDLAETHAU'R
DYFODOL:**

Hirdymor: Cydbwysu angen tymor byr â chynllunio tymor hir ar gyfer y dyfodol

Cydweithio: Ystyried sut y gall llesiant pobl ifanc effeithio ar bob un o'r nodau llesiant

Cynnwys: Gweithio gydag eraill i greu cyfleoedd i bobl ifanc

Atal: Cynnwys pobl ifanc a cheisio eu barn

Integreiddio: Darparu ymyrraeth gynnar i leihau problemau rhag datblygu

ARGYMHELLION:

Cyflwyno cofnodion cyfarfod diwethaf Cyngor Ieuenctid Ceredigion i Bwyllgor Trosolwg a Craffu Cymunedau Dysgu a Cabinet, er gwybodaeth.

RHESWM DROS YR ARGYMHELLION:

Bodloni gofynion y ddeddfwriaeth fel y nodir yn Atodiad B Llywodraeth Cymru - Rhannu Pwrpas: Rhannu Dyfodol: Canllawiau Statudol i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 - yw Atodiad B - y Canllawiau Statudol ar Gyfranogiad Plant a Phobl Ifanc.

Enw Cyswllt:

Lowri Evans

Swydd:

Rheolwraig Tim – Gwasanaeth Gwaith Ieuenctid ac Ymgysylltu

Dyddiad yr Adroddiad:

10fed Mai 2023

Acronymau:

Dim

Cofnodion Cyfarfod
Cyngor Ieuenctid Ceredigion
Siambwr y Cyngor, Penmorfa
Dydd Gwener 17 Mawrth 2023

(10:00 – 13.45)

Yn bresennol:

Ysgol Gyfun Aberaeron
 Ysgol Gyfun Aberaeron ac ASI SIDU
 Ysgol Bro Pedr
 Ysgol Bro Pedr
 Ysgol Bro Pedr a Chadeirydd y Cyngor Ieuenctid
 Ysgol Gyfun Penweddig
 Ysgol Gyfun Penweddig
 Ysgol Gyfun Penweddig
 Ysgol Penglais
 Ysgol Penglais
 Ysgol Henry Richard
 Ysgol Henry Richard
 Coleg Ceredigion a Chenhadon Cymunedol Aberystwyth
 Coleg Ceredigion a Chenhadon Cymunedol Aberystwyth

Yn Bresennol hefyd: Gwion Bowen (Swyddog Cyfranogiad Plant a Phobl Ifanc, Gwasanaeth Gwaith Ieuenctid ac Ymgysylltu), Lowri Evans (Rheolwr Tîm, Gwasanaeth Gwaith Ieuenctid ac Ymgysylltu – Cyngor Sir Ceredigion), y Cyngorydd Wyn Thomas (Aelod Cabinet dros Ysgolion, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau) a Chyngorydd Alun Williams (Dirprwy Arweinydd y Cyngor ac Aelod Cabinet dros Wasanaethau Gydol Oes a Lles)

Siaradwyr: Timothy Bray (Swyddog Partneriaeth Diogelwch Cymunedol ac Argyfyngau Sifil Posibl – Cyngor Sir Ceredigion) a Richard Timms (WELV Consulting Ltd.)

Ymddiheuriadau: Lloyd Warburton (ASI - Senedd Cymru), Elen James (Swyddog Arweiniol Corfforaethol, Porth Cymorth Cynnar – Cyngor Sir Ceredigion), Gethin Jones (Rheolwr Corfforaethol, Gwasanaeth Cymorth ac Atal – Cyngor Sir Ceredigion), (Ysgol Uwchradd Aberteifi), (Ysgol Uwchradd Aberteifi), (Ysgol Penglais), (Ysgol Gyfun Aberaeron), (Ysgol Bro Pedr), (Ysgol Gyfun Penweddig), (Ysgol Bro Teifi), (Ysgol Bro Teifi), (Ysgol Bro Teifi) a (Ysgol Bro Teifi)

Agenda y Cyfarfod:

Agenda Cyngor
 Ieuenctid 17.03.23.doc

COFNODION	
1	Croeso, Ymddiheuriadau a Chyflwyniadau
	<p>Agorodd Ifan Meredith y cyfarfod trwy estyn croeso i'r Cyngor Ieuenctid i'r Siambwr.</p> <p>Nodwyd yr ymddiheuriadau.</p>

	<p>Hysbyswyd y Cyngor leuenctid o'r trefniadau ymarferol gan IM.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Siaradwyr • Dyfeisiau cyfieithu • Allanfeydd Tân • Toiledau • Cinio a lluniaeth <p>Esboniodd IM y bydd cofrestr yn mynd o gwmpas yn ystod y cyfarfod er mwyn i'r aelodau ei llenwi.</p>
2	<p>Ymgynghoriad a Holiadur Asesiad Strategol Trosedd ac Anrhefn Ceredigion</p> <p>Estynnodd y Cadeirydd groeso i Timothy Bray, Swyddog Partneriaeth Diogelwch Cymunedol ac Argyfyngau Sifil Posibl Cyngor Sir Ceredigion i'r cyfarfod.</p> <p>Rhoddodd Timothy gyflwyniad i'w rôl a'i gefndir o ran gyrfa, a rhannodd wybodaeth am waith y Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol, sy'n eistedd o fewn Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Ceredigion.</p> <p>Ar hyn o bryd, mae Timothy a'i dîm yn hwyluso'r 'Asesiad Strategol Trosedd ac Anrhefn', sy'n cynnwys holiadur cyhoeddus sydd wedi bod yn fyw am bron i 3 wythnos. Mae fersiwn o'r holiadur ar gael ar gyfer pobl ifanc, ac maent yn awyddus i gasglu safbwyntiau pobl ifanc yng Ngheredigion i fod yn rhan o'r ymateb i'r arolwg.</p> <p>Rhannodd Timothy gyflwyniad ar y sgrin a rhoddodd gopiâu papur o'r holiadur i'r aelodau i'w llenwi.</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p style="text-align: center;"> YP Crime and Disorder Questionnai Youth Council SA Presentation.pptx </p>
3	<p>Pobl Ifanc ac Iechyd Meddwl: Trafodaeth Grŵp</p>
	<p>Estynnodd y Cadeirydd groeso i Gynghorydd Wyn Thomas, Aelod Cabinet dros Ysgolion, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau. Bu'r Cynghorydd Thomas yn hwyluso trafodaeth ynghylch Iechyd Meddwl a Lles a bu pobl ifanc yn rhannu eu safbwyntiau am y cymorth presennol sydd ar gael a'r bylchau yn y ddarpariaeth. Nododd y bobl ifanc bod rhestr aros er mwyn cael eich gweld gan y Gwasanaeth Cwnsela mewn Ysgolion.</p>
4	<p>Adborth am Brif Ganfyddiadau Prosiect Adolygu Ymgysylltu Cymunedol Gwledig Cymorth ac Atal</p>
	<p>Estynnodd y Cadeirydd groeso i Richard Timms, Ymgynghorydd gyda WELV Consulting i'r cyfarfod, a oedd wedi mynychu'r Cyngor leuenctid dan drefniant rhith ar 21/20/22 yn y lle cyntaf, i gynnal sesiwn ymgysylltu gyda phobl ifanc am eu hadolygiad ymgysylltu cymunedol gwledig.</p>

Mae Richard wedi dychwelyd er mwyn cynnig diweddariad a rhannu adborth am brif ganfyddiadau'r adroddiad.

youth council March
2023.pptx

Soniodd Richard am y canfyddiadau, gan gynnig trosolwg lefel uchel o'r prif ganfyddiadau.

Holodd Richard a fyddai modd rhannu'r adroddiad (ar ôl iddo gael ei gymeradwyo) gydag aelodau'r Cyngor Ieuenctid. Cytunodd LE a GB y caiff ei rannu ar Sianel MS Teams y Cyngor Ieuenctid, a thrwy'r cofnodion.

Ceredigion County
Council amended Mar

5 Adborth gan Is-grwpiau yr Amgylchedd ac Urddas Mislif

Rhoddodd LE a GB ddiweddariad i'r holl aelodau ar ran y ddau is-grŵp.

Is-grŵp yr Amgylchedd

Cyflwynodd GB gylch gorchwyl drafft is-grŵp yr amgylchedd i holl aelodau'r Cyngor Ieuenctid, yr oedd yr aelodau wedi dylanwadu arno a helpu i'w gynllunio yn ystod cyfarfodydd blaenorol yr is-grŵp. Fel grŵp newydd, roedd yr aelodau wedi sicrhau bod diben a strwythur is-grŵp yr amgylchedd yn cael ei amlygu yn glir, a nodwyd sawl blaenoriaeth er mwyn sicrhau bod yr is-grŵp yn gallu cymryd camau bychain tuag at ei brif nod yn ystod ei flwyddyn gyntaf.

“Nod Is-Grŵp yr Amgylchedd Cyngor Ieuenctid Ceredigion:

Yn unol ag Erthygl 12 Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn (CCUHP), bydd is-grŵp yr Amgylchedd Cyngor Ieuenctid Ceredigion yn canolbwyntio ar faterion amgylcheddol ac sy'n ymwneud â newid hinsawdd sy'n effeithio ar Bobl Ifanc sy'n byw yn Sir Ceredigion a thu hwnt.”

Caiff y cylch gorchwyl ei gynnwys hefyd fel rhaglen arfaethedig ar gyfer yr is-grŵp ar gyfer 2023.

Cytunwyd ar a mabwysiadwyd cylch gorchwyl Is-grŵp yr Amgylchedd gan y Cyngor Ieuenctid cyfan yn ystod y cyfarfod.

Environment
Sub-group Terms of F

Is-Grŵp Urddas Mislif

Cydnabu LE bod sawl aelod o'r Cyngor leuenctid wedi ffurfio'r Is-grŵp Urddas Mislif a'u bod wedi cyflawni rôl allweddol wrth siapio gwaith y grŵp, a mynegodd ei diolch i'r aelodau hynny am rannu eu hystyriaethau, eu syniadau a'u profiadau mewn perthynas ag Urddas Mislif. Bu hyn o gymorth mawr wrth sicrhau bod yr ymgyrch Urddas Mislif yn ystyried ac yn gweithredu ar sail llais pobl ifanc. Mae'r Is-Grŵp wedi cyfrannu cryn dipyn at y broses o wario Grant Urddas Mislif yr Awdurdod Lleol (a gafwyd gan Lywodraeth Cymru), er mwyn sicrhau ei fod yn bodloni anghenion pobl ifanc a chymunedau.

O ganlyniad i waith yr is-grŵp, mae hyn wedi ein galluogi i adolygu elfennau o'n dull gweithredu tuag at Urddas Mislif a Thlodi Mislif yng Ngheredigion, a'r hyn y gall y Cyngor leuenctid a'i is-grŵp ddylanwadu arno mewn ysgolion a chymuendau, yn enwedig ar gyfer pobl ifanc. Lluniwyd cynllun gwaith y llynedd, a rhoddodd JD ac AL gyflwyniad i fforwm y Penaethiaid. Er na fu popeth yn y cynllun gwaith o fewn cyrraedd eleni, mae'r wybodaeth ynddo ac a rannwyd gan aelodau'r is-grŵp wedi ein galluogi i ddeall yr hyn sy'n bwysig i bobl ifanc mewn perthynas ag Urddas Mislif.

Diweddariad o'r hyn a gyflawnwyd / yr hyn sy'n mynd rhagddo o ganlyniad i Is-Grŵp Urddas Mislif y Cyngor leuenctid:

- **Hyfforddiant Staff:** mae hwn yn rhywbeth a drafodwyd gan y grŵp ac roeddent yn teimlo y byddai'n cynorthwyo disgyblion mewn Addysg Gynradd, Uwchradd ac AB. Felly, trefnwyd hyfforddiant i staff am y glasoed ac urddas mislif ym mis Ebrill 2023, ac fe'i ddarparir gan elusen SRE, sef Brook. Nod yr hyfforddiant yw meithrin dealltwriaeth a chynyddu ymwybyddiaeth, gwybodaeth a hyder ymhlith gweithwyr proffesiynol, fel y gallant gynorthwyo disgyblion mewn perthynas â'r mislif, fel y gellir addysgu disgyblion am urddas mislif, a fel eu bod yn teimlo y gallant gael sgysiau agored gyda gweithwyr proffesiynol mewn lleoliadau amrywiol. Cynigir yr hyfforddiant i'r holl leoliadau cynradd, uwchradd ac AB, yn ogystal ag asiantaethau eraill sy'n gweithio gyda phobl ifanc, megis Gweithwyr leuenctid a Nyrsys Ysgol. Yn ogystal, estynnir gwahoddiad i aelodau'r Is-Grŵp sy'n dymuno mynychu'r hyfforddiant i staff efallai, er mwyn dysgu am yr hyn y mae'r hyfforddiant yn ei gynnig.

Gweithredu: LE i ganfod a oes unrhyw rai o aelodau'r Is-Grŵp yn dymuno mynychu'r hyfforddiant, a threfnu caniatâd gan eu hysgolion priodol, a chludiant yn ôl y gofyn.

Taflen Hyfforddiant
Urddas Mislif Staff 20

- **Hyfforddiant i Rieni / Gofalwyr:** Trefnwyd 2 webinar, gyda Brook unwaith eto. Mae'r rhain ar gyfer Rhieni a Gofalwyr plant a phobl ifanc yng Ngheredigion, er mwyn meithrin dealltwriaeth, ymwybyddiaeth a ffyrdd o gynorthwyo plant a phobl ifanc gyda'r mislif.

Taflen Gweminar
Urddas Mislif Rhieni~

- Cynhyrchion: Trafododd yr Is-Grŵp amrediad ac amrywiaeth y cynhyrchion sydd ar gael i bobl ifanc, a'r angen i gael dewis o gynhyrchion di-blastig, y mae modd eu hailddefnyddio neu ecogyfeillgar, yn ogystal â'r dewisiadau 'safonol'. Yn aml, gall y cynhyrchion hyn fod yn ddrud iawn, felly mae'n annhebygol y bydd pobl ifanc yn gallu fforddio prynu gwahanol eitemau er mwyn darganfod y rhai sydd fwyaf addas iddyn nhw, oherwydd eu pris. Felly, prynwyd cyflenwad mawr o gynhyrchion, ac ar ôl iddynt gyrraedd, cânt eu dosbarthu i Ysgolion Uwchradd a Cholegau a byddant ar gael i Ysgolion Cynradd hefyd. Dosbarthir cynhyrchion i sefydliadau a grwpiau cymunedol o hyd hefyd.
- Mynediad i gynhyrchion mewn ysgolion: Bu aelodau'r Is-Grŵp yn trafod ac yn cydnabod bod hyn yn amrywio o ysgol i ysgol, a bod cyfle i ddatblygu'r gwaith da a wnaethpwyd eisoes ar draws Ysgolion Uwchradd y Sir. Mae cynhyrchion ar gael yn nerbynfa neu gyfleuster hafan rhai ysgolion, ac mae cynhyrchion mewn ystafelloedd ymolchi neu ystafelloedd newid ysgolion eraill. Mae dull o sicrhau bod cynhyrchion ar gael i ddisgyblion, heb iddynt orfod gofyn amdanynt, mewn man canolog, sy'n lleihau'r stigma o fod angen cynhyrchion, yn bwysig. Gan ymateb i hyn, paratowyd taflenni a phosteri ar gyfer ysgolion, yn ogystal â 'stondinau' a gynigir i bob ysgol uwchradd, i'w lleoli mewn man addas yn eu barn nhw, fel y gall pobl ifanc gasglu amrywiaeth o gynhyrchion pryd bynnag y bydd angen iddynt wneud hynny.

2. Pick and Mix
Leaflets CYM.pdf

- Mynediad i gynhyrchion mewn cymunedau: mae sefydliadau a grwpiau cymunedol, megis llyfrgelloedd, banciau bwyd, canolfannau hamdden, canolfannau teuluoedd ac ati, yn cael stoc rheolaidd o gynhyrchion mislif i'w dosbarthu i bobl yn eu cymunedau, yn rhad ac am ddim. Roedd yr is-grŵp yn teimlo y byddai'n ddefnyddiol i bobl gael rhestr o'r manau hyn, fel eu bod yn gwybod ble y gallant gasglu cynhyrchion. O ganlyniad, lluniwyd cyfeiriadur o'r rhai sy'n eu cadw, ac mae ar gael ar wefan Cyngor Sir Ceredigion: [Urddas Mislif yng Ngheredigion – Cyngor Sir Ceredigion](#)

1. Community
Leaflets CYM.pdf

- Dillad sbâr mewn ysgolion. Trafododd yr is-grŵp cael dillad sbâr (trowsus, teits, a dillad isaf) ar gael mewn ysgolion uwchradd ar gyfer urddas mislif. Roeddent yn teimlo y gallai hyn leihau'r stigma sy'n gysylltiedig â'r mislif. Felly, o ganlyniad, prynwyd stoc o

	<p>deits, trowsus a dillad isaf mewn amrywiaeth o feintiau ar gyfer pob ysgol uwchradd, fel eu bod ar gael os bydd eu hangen ar ddisgyblion.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Addysg ar gyfer disgyblion: Teimlir y bydd cyfleu addysg a negeseuon cyson ynghylch y mislif ar draws holl ysgolion Ceredigion, yn rhai cynradd ac uwchradd, yn mynd i'r afael â rhywfaint o'r stigma sy'n ymwneud â'r mislif, gan gynnig addysg oes i blant a phobl ifanc. Bu'r is-grŵp yn trafod rhai o'r sialensiau sy'n gysylltiedig ag addysg am y glasoed mewn ysgolion cynradd, a'i fod wedi cael ei rannu yn ôl rhyw yn flaenorol, neu ar brydiau, nad yw'n cynnig yr addysg i bawb. O ganlyniad, bydd y Grant Urddas Mislif yn 2023-24 yn ariannu cyfres o sesiynau a ddarparir gan y sefydliad arbenigol, Brook, a chynigir y rhain i'r holl ysgolion ar gyfer disgyblion blwyddyn 7, 8 a 9 (yn yr uwchradd) ac i bob disgybl blwyddyn 5 a 6 (yn y cynradd). Cyflwynir y sesiynau hyn a chyfeirir atynt fel 'sioe deithiol gwybodaeth' rhwng mis Medi 2023 a mis Ionawr 2024. Rhennir gwybodaeth gydag ysgolion am y cynnig maes o law. <p>Unwaith eto, diolchodd LE i'r grŵp am eu mewnbwn yn ystod y flwyddyn, a'r gobaith yw y byddant yn gweld effaith eu gwaith cyn iddynt orffen ym Mlwyddyn 13. Wrth i'w cyfnod yn y swydd ddod i ben, dywedodd LE y byddai croeso i'r aelodau barhau fel rhan o'r is-grŵp ym mis Medi pe baent yn dymuno gwneud hynny.</p>
<p>6</p>	<p>Diweddariad gan Aelod SIDU Ceredigion yn Senedd leuenctid y Deyrnas Unedig (SIDU)</p>
	<p>Rhoddodd GB ddiweddariad byr ynghylch cyhoeddiad a wnaethpwyd gan Senedd y DU yn ddiweddar, a oedd yn cadarnhau y bydd Cyngor leuenctid Prydain yn parhau i arwain at Raglen SIDU ar gyfer 2023 – 2025.</p> <p>Yn ystod y tymor nesaf, bydd SIDU yn canolbwyntio ar yr argyfwng costau byw ac yn arbennig, prydau ysgol am ddim i <u>bob</u> disgybl yn ein hysgolion. Bydd SIDU yn lansio 'ymgyrch bwyd ar gyfer dysgu' a fydd yn ceisio sicrhau cefnogaeth yr AS lleol dros brydau ysgol am ddim i bob disgybl ysgol ar draws y DU.</p> <p>Fel rhan o raglen SIDU, cadarnhaodd AL ei fod yn edrych ymlaen i gyfarfod ASlau eraill o Gymru yn ystod cyfarfodydd misol (a gynhelir gan Blant yng Nghymru) a gweithio tuag at ddigwyddiad diwedd tymor SIDU, sef 'y ddadl fawr', a gynhelir yn Nhŷ'r Cyffredin, Llundain ym mis Tachwedd 2023.</p>
<p>7</p>	<p>Canlyniadau Ymgyrch Leol 'Rhoi dy Farn 2023' y Cyngor leuenctid</p>
	<p>Cyflwynodd GB ganlyniadau ymgyrch 'Rhoi dy Farn 2023'. Dywedodd GB bod 2184 o bobl ifanc wedi pleidleisio yn y bleidlais eleni, sef tua 37% o'r boblogaeth, o'i gymharu â'r sefyllfa y llynedd, lle'r oedd 2160 o bobl ifanc wedi pleidleisio ym mhleidlais Gwneud eich Marc Cyngor leuenctid Prydain.</p> <div style="text-align: center;"> <p>Canlyniadau Rhoi Dy Farn.pptx</p> </div>

Esboniodd GB bod y 7 ysgol uwchradd wedi cymryd rhan, yn ogystal â Choleg Ceredigion (Aberystwyth ac Aberteifi), Hyfforddiant Ceredigion Training (HCT), Cenhadon Aberystwyth a Grŵp Ysbrydoli Ôl-16.

Canlyniadau Rhoi Dy
Farn Results 2023.pdf

Treuliodd yr aelodau ychydig amser yn pori trwy'r canlyniadau ac yn eu dadansoddi. Roedd yr aelodau yn cydnabod bod y canlyniadau yn cynrychioli'r prif faterion y mae pobl ifanc yn eu hwynebu ar hyn o bryd.

Soniodd IM y gallai nifer y pleidleisiau dros hyrwyddo'r iaith Gymraeg gael eu hystyried fel rhywbeth cadarnhaol hefyd, gan ei fod yn adlewyrchu'r gwaith a wneir gan Lywodraeth Cymru ac eraill i gyflawni'r targed o gael miliwn o siaradwyr Gymraeg erbyn 2025?

Awgrymodd AL ei bod yn anodd dewis un pwnc, gan eu bod oll yn bwysig. Awgrymodd MB bod y canlyniadau yn dangos sut y mae'r materion hyn yn effeithio ar bawb, a bod nifer o'r materion oll yn deillio o'r argyfwng costau byw, a phryderon sy'n ymwneud â thlodi i bob pwrpas. Er enghraifft, mae'r dadleuon ynghylch ail gartrefi a thrafnidiaeth oll yn ymwneud â fforddiadwyedd a'i bod yn rhesymol awgrymu mai'r 'argyfwng costau byw' sef pwnc y pleidleisiwyd drosto fwyaf, yw'r broblem fwyaf enbyd i bawb ar hyn o bryd.

Esboniodd GB bod gan yr aelodau ddewis nawr o ran pa bynciau y maent yn dymuno eu cyflwyno gerbron panelwyr Pawb a'i Farn ym mis Gorffennaf 2023. A ydynt yn dymuno adlewyrchu canlyniadau'r bleidlais yn llwyr, neu a ydynt yn dymuno ystyried unrhyw faterion eraill nad ydynt wedi sicrhau sgôr mor uchel yn y canlyniadau?

Y consensws cyffredinol ymhlith yr aelodau oedd yr hoffent ganolbwyntio ar y 4 pwnc a oedd wedi sicrhau nifer uchaf y pleidleisiau ymhlith pobl ifanc, sef:

- 1.) **Yr argyfwng Costau Byw** – mwy o gymorth gyda chostau trafndiaeth, prydau ysgol ac ynni
- 2.) **Gyrfaoedd** – Mwy o ddewis o brentisiaethau sy'n talu yn dda a mynediad i amrediad o gyfleoedd profiad gwaith
- 3.) **Addysg** – dylid addysgu sgiliau busnes ac entrepreneuriaeth mewn ysgolion
- 4.) **Trafnidiaeth** – mae angen bod bysiau yn rhedeg yn hwyrach yn ystod y nos ac mae'n rhaid iddynt fod yn fwy fforddiadwy, cysylltiadau trên gwell a llwybrau beic gwell

Ar ôl cinio, esboniodd GB y rhennir yr aelodau i grwpiau i ganolbwyntio ar lunio cwestiynau er mwyn ymateb i'r 4 pwnc llosg hwn, a gyflwynir i banel o ffigurau cyhoeddus yn ystod Pawb a'i Farn 2023. Bydd angen i'r aelodau benderfynu hefyd pwy hoffent eu gwahodd i ymuno â phanel Pawb a'i Farn 2023.

8	Digwyddiad 'Pawb A'i Farn Ceredigion 2023': Pynciau y Digwyddiad, y Cwestiynau a'r Panel
----------	---

Yn ystod y sesiwn hon, rhannwyd y Cyngor leuenctid i grwpiau er mwyn iddynt ddechrau ystyried drafftio cwestiynau dan bob pwnc llosg. Aeth pob grŵp ati i baratoi cwestiwn i'w gyflwyno gerbron y panel, yna caiff y rhain eu mireinio a'u rhannu gydag aelodau'r panel cyn digwyddiad Pawb a'i Farn ym mis Gorffennaf 2023.

Costau Byw	Gyrfaoedd	Addysg	Trafnidiaeth
Aelodau: MJ, CJ, SB ac EM	Aelodau: AL, JD ac IE	Aelodau: MHe ac MHo	Aelodau: XSB, MB, LJ, MB ac IM

Yna, bu aelodau'r Cyngor leuenctid yn rhannu syniadau ac yn penderfynu ar yr aelodau panel yr hoffent eu gwahodd.

Dyweddodd GB bod Ben Lake AS yn aelod o'r panel bob blwyddyn a'i fod wedi cadarnhau y bydd yn mynychu yn 2023. Soniodd GB hefyd bod Comisiynydd Plant Cymru wedi mynychu yn flaenorol, ond yn anffodus, nid yw ar gael ar y dyddiad hwn, ond mae ei swyddfa wedi cynnig bod Sara Jarmin, Pennaeth Cyfathrebu a Pherfformiad yn Swyddfa Comisiynydd Plant Cymru, ar gael yn absenoldeb Rocco Cifuentes. Cadarnhaodd yr aelodau eu bod yn dymuno estyn gwahoddiad i Sara Jarmin o Swyddfa Comisiynydd Plant Cymru.

O ran materion sy'n ymwneud â Gyrfaoedd ac Addysg, roedd y Cyngor leuenctid yn dymuno estyn gwahoddiad i gynrychiolwyr o'r Awdurdod Lleol, a phenderfynwyd gwahodd y Cynghorydd Bryan Davies, Arweinydd y Cyngor a Mr Barry Rees, Cyfarwyddwr Corfforaethol Cyngor Sir Ceredigion.

Ymhellach, roedd y Cyngor leuenctid yn dymuno estyn gwahoddiad i un o Weinidogion Llywodraeth Cymru, ac ar ôl ystyried meysydd portffolio pob Gweinidog, teimlwyd mai Vaughan Gething AS, Gweinidog dros yr Economi, fyddai fwyaf addas i ymateb i bynciau llosg eleni.

Cydnabuwyd na fydd hi'n bosibl disgwyl i bob aelod arfaethedig o'r panel fynychu, oherwydd eu dyddiaduron prysur, ond bydd GB ac LE yn paratoi gwahoddiadau yn fuan ar ôl y cyfarfod, gan gadarnhau eu presenoldeb gyda'r Cyngor leuenctid cyn gynted ag y bo modd. Cydnabuwyd y bydd angen ystyried cydweithwyr eraill yn absenoldeb rhai o'r aelodau panel arfaethedig.

Aelodau Panel Arfaethedig i'w gwahodd i ddigwyddiad Pawb a'i Farn 2023

- 1.) Mr Ben Lake AS
- 2.) Ms Sara Jarmin, Pennaeth Cyfathrebu a Pherfformiad yn Swyddfa Comisiynydd Plant Cymru
- 3.) Mr Bryan Davies, Cynghorydd ac Arweinydd Cyngor Sir Ceredigion
- 4.) Mr Barry Rees, Cyfarwyddwr corfforaethol yng Nghyngor Sir Ceredigion
- 5.) Mr Vaughan Gething AS, Gweinidog dros yr Economi

Rhoddodd GB wybodaeth bellach ac ychydig gefndir am ddigwyddiadau pawb a'i Farn, gan esbonio y caiff 'cynulleidfa' eu gwahodd i ymuno o bob Ysgol Uwchradd, Coleg a sefydliad

	cynrychioliadol, a byddan nhw yn cael y cyfle i ymateb hefyd, gofyn cwestiynau neu roi adborth fel rhan o'r drafodaeth.
9	Rhannu Gwybodaeth a Dyddiad y Cyfarfod Nesaf
	<p>Gofynnodd y Cadeirydd i'r aelodau am unrhyw faterion eraill. Ni adroddwyd unrhyw faterion.</p> <p>Dywedodd GB mai'r tro nesaf y bydd y Cyngor Ieuenctid yn cyfarfod yn y Siambr fydd ar gyfer Digwyddiad diwedd cyfnod Pawb a'i Farn ar 14/07/23. Esboniodd GB y rhennir gwybodaeth gydag aelodau'r Cyngor Ieuenctid ac Ysgolion / Sefydliadau maes o law, ynghylch y trefniadau ar gyfer y digwyddiad, ac y bydd GB yn cysylltu cyn y digwyddiad efallai er mwyn cadarnhau rhai manylion o ran logisteg, manylion am y cwestiynau ac ati.</p> <p>Dyddiadau cyfarfodydd:</p> <p>Cyfarfod 1; 21/10/22 Cyfarfod 2; 03/02/23 Cyfarfod 3; 17/03/23 Diwedd y cyfnod, Digwyddiad Pawb a'i Farn; 14/07/23</p> <p>Gofynnodd y Cadeirydd i'r holl aelodau allgofnodi ar eu ffordd allan o Benmorfa, ac aros am eu cludiant yn y dderbynfa.</p> <p>Diolchodd y Cadeirydd a BG i'r grŵp am gyfarfod cynhyrchiol a chadarnhaol o Gyngor Ieuenctid 2022-23.</p> <p><i>Cyflwynir cofnodion cyfarfodydd y Cyngor Ieuenctid i'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu a'r Cabinet Llawn, er mwyn sicrhau bod safbwyntiau pobl ifanc yn cael eu cyfleu i'r broses ddemocrataidd yng Ngheredigion.</i></p>

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol

**Cofnodion Cyfarfod o'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu
a gynhaliwyd ar ffurf hybrid yn Neuadd Cyngor Ceredigion, Penmorfa,
Aberaeron ac o bell drwy fideoynadledda ar 30 Mawrth 2023**

YN BRESENNOL: Y Cynghorydd Endaf Edwards (Cadeirydd), Y Cynghorwyr Euros Davies, Marc Davies, Meirion Davies, Rhodri Davies, Amanda Edwards, Eryl Evans, Paul Hinge, Chris James, Gareth Lloyd, Ann Bowen Morgan a Mark Strong

Hefyd yn bresennol:- Mr Jonny Greatrex (Aelod Cyfetholedig)

Hefyd yn y cyfarfod: Y Cynghorydd Wyn Thomas (Aelod Cabinet)

Swyddogion yn bresennol: Mrs Meinir Ebbsworth, Swyddog Arweiniol Corfforaethol - Ysgolion; Mrs Elen James, Swyddog Arweiniol Corfforaethol – Dysgu Gydol Oes a Diwylliant; Ms Gillian Evans, Rheolwr Corfforaethol - ADY, Cynhwysiant a Llesiant; Ms Nia James, Rheolwr Corfforaethol - Gwasanaethau Dysgu; Ms Catrin Petcher, Arweinydd Tîm - Gwasanaeth Cynhwysiant Addysg; Mrs Laurie Hughes, Athrawes Ymgynghorol Llesiant, Gwasanaethau Dysgu; Miss Lowri Evans, Rheolwr Corfforaethol - Cymorth Cynnar, Porth Cymorth Cynnar; Mrs Lisa Evans, Swyddog Craffu a Safonau a Mrs Dana Jones, Swyddog Gwasanaethau Democrataidd a Safonau

(10.00-12:50pm)

1 Ymddiheuriadau

Dim.

Dywedodd y Cadeirydd mai hwn fyddai cyfarfod olaf Mrs Meinir Ebbsworth gan ei bod yn gadael ei swydd fel y Swyddog Arweiniol Corfforaethol dros Ysgolion. Diolchodd yr holl Aelodau a'r Aelod Cabinet iddi am ei gwaith a'i hymroddiad wrth wella addysg yn y Sir ers iddi gael ei phenodi i'r swydd chwe blynedd yn ôl. Diolchwyd yn arbennig iddi am ei gwaith yn ystod y pandemig a dymunwyd yn dda iddi i'r dyfodol. Wrth ymateb, diolchodd Mrs Ebbsworth i'r Cynghorwyr, y staff a'r athrawon am eu gwaith, eu hymroddiad a'u cefnogaeth yn ystod ei chyfnod fel y Swyddog Arweiniol Corfforaethol dros Ysgolion.

2 Datgelu buddiant personol (gan gynnwys datganiadau chwipio) Atgoffir aelodau am eu cyfrifoldeb personol yn datgan unrhyw fudd personol a budd sydd yn rhagfarnu yn gysylltiedig â materion a gynhwysir yn yr agenda hwn yn unol â darpariaethau Deddf Llywodraeth Leol 2000, Cyfansoddiad y Cyngor a Chod Ymddygiad Aelodau. Yn ogystal, mae'n rhaid i Aelodau ddatgan unrhyw chwip plaid gwaharddedig a roddwyd ar Aelod yng nghyswilt y cyfarfod yn ôl Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011.

Dim.

3 **Cynllun Gweithredu y Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2022-32 (CSGA)**

Ystyriwyd Cynllun Gweithredu Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2022-32. Yn unol ag adran 84, Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013, roedd disgwyl i bob Awdurdod Lleol yng Nghymru gyflwyno Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg i Lywodraeth Cymru. Roedd y cynllun a luniwyd yn cydymffurfio â rheoliadau Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg Llywodraeth Cymru 2019 ac roedd Cabinet Cyngor Ceredigion wedi mabwysiadu Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg ar 22 Chwefror 2022. Cymeradwywyd y cynllun gan Lywodraeth Cymru ar 20 Gorffennaf 2022.

Roedd y cynllun yn un strategol a oedd yn canolbwyntio ar y meysydd canlynol er mwyn datblygu a chryfhau'r Gymraeg:

Deilliant 1: Mwy o blant meithrin/ tair oed yn cael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg

Deilliant 2: Mwy o blant dosbarth derbyn/ pump oed yn cael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg

Deilliant 3: Mwy o blant yn parhau i wella eu sgiliau Cymraeg wrth drosglwyddo o un cyfnod o'u haddysg statudol i un arall

Deilliant 4: Mwy o ddysgwyr yn astudio ar gyfer cymwysterau Cymraeg (fel pwnc) a phynciau drwy gyfrwng y Gymraeg

Deilliant 5: Mwy o gyfleoedd i ddysgwyr ddefnyddio'r Gymraeg mewn cyd-destunau gwahanol yn yr Ysgol

Deilliant 6: Cynnydd yn y ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg i ddisgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol ("ADY") (yn unol â'r dyletswyddau

a bennir gan y Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018)

Deilliant 7: Cynnydd yn nifer y staff addysgu sy'n gallu addysgu Cymraeg (fel pwnc) a thrwy gyfrwng y Gymraeg

Ar ôl cymeradwyo'r cynllun, o dan adran 85(7), Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013, roedd yn rhaid i awdurdodau lleol gymryd pob cam rhesymol i weithredu eu CySGA a pharatoi cynllun gweithredu, a fyddai'n cael ei fonitro yn flynyddol ar ffurf adroddiad adolygu. Roedd y Cynllun Gweithredu yn nodi lle'r oedd yr Awdurdod Lleol arni yn 2022 yn y meysydd dan sylw ac roedd yn egluro beth oedd y nod ymhen 5 mlynedd a sut y byddai modd cyrraedd hynny. Yn ogystal, amlinellwyd y nodau a'r hyn a ddisgwylid ar ddiwedd oes y Cynllun ymhen degawd. Roedd y Cynllun Gweithredu a gyflwynwyd yn rhoi trosolwg o'r gweithdrefnau dros 5 mlynedd, ac roedd y cynllun gweithredol mwy manwl ar gyfer y ddwy flynedd gyntaf yn nodi cyfrifoldebau staff penodol o ran gwireddu'r camau gweithredu angenrheidiol.

Cyflwynwyd fersiwn ddrafft y cynllun gweithredu i'r Llywodraeth ar 23 Rhagfyr 2022. Cafwyd cadarnhad ar 28 Chwefror 2023 fod y camau

Tudalen 117

gweithredu a'r amserlen yn glir ac yn bwrpasol. Roedd y sylwadau a dderbyniwyd wedi eu cynnwys yn y cynllun gweithredu a gyflwynwyd. Roedd Llywodraeth Cymru yn ystyried bod y cynllun gweithredu yn ddogfen fyw a hyblyg y byddai angen ei diwygio ar hyd y ffordd yn ôl anghenion a datblygiadau lleol. Byddai'r cynllun gweithredu yn cael ei fonitro bob tymor gan Fforwm Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg a'r is-bwyllgorau yn ôl yr angen.

Un o'r camau a nodwyd yn y Cynllun Gweithredu oedd dechrau'r broses ymgynghori ar gyfer newid cyfrwng iaith y Cyfnod Sylfaen mewn pum ysgol yn y sir. Er mwyn cysoni oed derbyn y pum ysgol, cytunwyd yn y CySGA y byddai tair ysgol yn newid eu hoed derbyn i 3 oed, yn lle 4 oed. Yn unol â Chod Trefniadaeth Ysgolion 2018, roedd angen caniatâd Cabinet y Cyngor ar gyfer dechrau'r broses ymgynghori, a byddai papur yn mynd gerbron y Cabinet ar 2.5.23. Pe byddai'r Cabinet yn rhoi ei ganiatâd yn y cyfarfod hwnnw, y bwriad oedd dilyn yr amserlen ganlynol o ran y broses statudol ynghylch cynnal ymgynghoriad.

30 Mawrth 2023	Pwyllgor Craffu
2 Mai 2023	Cabinet
15 Medi – 30 Hydref 2023	Cyhoeddi Dogfennau Ymgynghori Cod Trefniadaeth Ysgolion 3.4 <i>Rhaid cyhoeddi'r ddogfen ymgynghori ar un o ddiwrnodau ysgol yr ysgol neu'r ysgolion y mae'r cynnig yn ymwneud â hi/nhw, a rhaid rhoi o leiaf 42 o ddiwrnodau i bobl ymateb i'r ddogfen, gydag 20 o'r rhain yn ddiwrnodau ysgol.</i>
9 Ionawr 2024	Cabinet Cod Trefniadaeth Ysgolion 3.6 <i>Rhaid i'r cynigydd gyhoeddi adroddiad ar yr ymgynghoriad ar ei wefan neu wefan yr awdurdod lleol perthnasol. Rhaid cyhoeddi'r adroddiad o leiaf pythefnos cyn cyhoeddi hysbysiad statudol.</i>
22 Ionawr – 19 Chwefror 2024	Cod Trefniadaeth Ysgolion 4.1 <i>Cyhoeddi hysbysiad statudol Rhaid i'r hysbysiad statudol gael ei gyhoeddi ar ddiwrnod ysgol ond nid ar ddiwrnod ysgol sy'n cynnwys sesiwn sydd wedi'i neilltuo (yn llwyr neu'n bennaf) i wella safonau addysgu neu arferion rheoli staff yn yr ysgol (diwrnodau hyfforddiant mewn swydd). Rhaid i'r cyfnod gwrthwynebu gynnwys 15 diwrnod ysgol (yn ychwanegol at y diwrnod y cyhoeddir yr hysbysiad). Rhaid cyhoeddi am 28 diwrnod.</i>

4 Mehefin 2024

Cabinet
Penderfyniad i weithredu ai peidio

Yn dilyn cwestiynau o'r llawr, CYTUNWYD i argymhell i'r Cabinet:-

(i) i fabwysiadu Cynllun Gweithredu Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg ar gyfer 2022-2032, a'i weithredu o ddechrau tymor yr haf 2023, a'i adolygu'n flynyddol;

(ii) y byddai'r Cynllun Gweithredu yn cael ei fonitro drwy gyfrwng cyfarfodydd Fforwm Iaith y CySGA a phwyllgor Dyfodol Dwyieithog;

(iii) y byddai adroddiad blynyddol am y cynnydd a wnaed o ran Cynllun Gweithredu Cynllun Strategol Addysg y Gymraeg yn cael ei gyflwyno i'r Fforwm Iaith, y Pwyllgor Dyfodol Dwyieithog, y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu ac i'r Cabinet; ac

(iv) yn unol â'r Cod Trefniadaeth Ysgolion, y byddai'r Awdurdod Lleol yn dechrau ar y broses o newid cyfrwng iaith y Cyfnod Sylfaen yn ysgolion Comins Coch, Llwyn yr Eos, Padarn Sant, Plascrug a Chei Newydd. Yn ogystal, byddai ymgynghoriad parthed newid oed derbyn mewn tair ysgol sef Comins Coch, Padarn Sant a Chei Newydd yn cyd-fynd â hyn. Byddai'r cyfnodau ymgynghori hyn yn dechrau ar 15 Medi 2023.

4 **Egwyddorion isadeiledd cynaliadwy ar gyfer addysg**

Ym mis Tachwedd 2018, diweddarodd Llywodraeth Cymru ei chod statudol o ran trefniadaeth ysgolion a chyflwynodd gymal rhagdybiaeth yn erbyn cau ar gyfer ysgolion gwledig. Roedd y diffiniad ysgol wledig wedi'i bennu gan Lywodraeth Cymru gan ddefnyddio categorïau gwledig a threfol y Swyddfa Ystadegau Gwladol, ac o ganlyniad, roedd 28 o ysgolion yng Ngheredigion wedi'u diffinio fel ysgolion gwledig.

Yn dilyn penderfyniad y Cabinet ar 15 Medi 2021, diddymwyd y Polisi Adolygu Ysgolion a mabwysiadwyd y llawlyfr i gyd-fynd â Chod Trefniadaeth Ysgolion Llywodraeth Cymru. Cynhaliwyd gweithdy i gyflwyno'r llawlyfr. Gan fod cyfnod y ddogfen Datblygu Addysg wedi dod i ben yn 2020, roedd yn amserol cyflwyno dogfen a oedd yn amlinellu egwyddorion y gwasanaeth i'r dyfodol.

Ar hyn o bryd, roedd y cod statudol yn ei gwneud hi'n ofynnol i Awdurdodau Lleol ddilyn cyfres o weithdrefnau a gofynion manylach wrth lunio cynnig i gau ysgol wledig, ymgynghori ar y cynnig hwnnw, a phenderfynu a ddylid gweithredu'r cynnig i gau ysgol wledig ai peidio.

Cyn penderfynu a ddylid mynd ati i gynnal ymgynghoriad, byddai'n rhaid paratoi a chyflwyno papur cynnig i'r Ffrwd Waith Cymunedau sy'n Dysgu. Yn dilyn cyfarfod o Ffrwd Waith y Pwyllgor Craffu, byddai'r papur cynnig yn cael ei gyflwyno i'r Cabinet fel y gellid ystyried a ddylid:

- a) Cymeradwyo'r cynnig a mynd ati i gynnal ymgynghoriad statudol
- b) Gwrthod y cynnig

c) Cynnig opsiwn amgen

Byddai'r papur cynnig wedyn yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Craffu Cymunedau sy'n Dysgu cyn y byddai Ymgynghoriad Statudol yn cael ei gynnal.

Byddai unrhyw benderfyniad yn cael ei seilio ar yr Egwyddorion yn Atodiad A ynghyd â gofynion y Cod Trefniadaeth Ysgolion (<https://www.llyw.cymru/sites/default/files/publications/2018-10/cod-trefniadaeth-ysgolion-fersiwn-diwygiedig.pdf>).

Yn dilyn cwestiynau o'r llawr, CYTUNWYD i wneud y canlynol:

- (i) argymhell i'r Cabinet gymeradwyo'r Ddogfen Egwyddorion Isadeiledd Cynaliadwy (Atodiad A) ar gyfer addysg; a
- (ii) cadarnhau aelodaeth y ffrwd waith trawsbleidiol a fyddai'n trafod unrhyw bapurau cynnig a ddaw gerbron yn unol â'r Llawlyfr Trefniadaeth Ysgolion.

5 Diweddariad mewn perthynas ag Addysg Ddewisol yn y Cartref

Croesawodd y Cadeirydd Ms Catrin Petche, Arweinydd Tîm y Gwasanaeth Cynhwysiant Addysg i'r cyfarfod i roi cyflwyniad PwyntPwer i'r Aelodau am addysg ddewisol yn y cartref. Amlinellwyd y wybodaeth ganlynol:-

- Y cefndir cyfreithiol
- Nifer y plant sy'n derbyn addysg ddewisol yn y cartref
- Y darlun yng Ngheredigion
- Ymweliadau cartref a gwblhawyd yn ystod y 12 mis diwethaf
- Nifer y disgyblion sydd wedi cael eu haddysgu gartref
- Nifer y disgyblion sydd wedi dychwelyd i'r ysgol
- Dyletswyddau
- Gorchmynion Mynychu'r Ysgol
- Diogelu
- Gweithio gyda Rhieni

Yn dilyn cwestiynau o'r llawr, CYTUNWYD i nodi'r canlynol:

- (i) niferoedd presennol y plant sy'n cael eu haddysgu gartref yng Ngheredigion; a'r
- (ii) modd y mae'r Gwasanaeth Ysgolion yn adolygu darpariaeth y plant sy'n cael eu haddysgu gartref.

6 Polisi Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb

Croesawodd y Cadeirydd Mrs Laurie Hughes, yr Athrawes Ymgynghorol Llesiant i'r cyfarfod i ddarparu gwybodaeth am y newidiadau diweddar o ran Addysg Ryw a'r broses o gyflwyno Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb yn y Cwricwlwm i Gymru. Roedd hyn yn sicrhau bod gan yr Awdurdod Lleol bolisi Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb addas y gallai'r ysgolion ei fabwysiadu a'i addasu. Byddai'r polisi yn

cefnogi'r ysgolion i ymgorffori'r cwricwlwm newydd a byddai'n darparu cymorth, gwybodaeth, cysondeb ac eglurder.

Yn ystod ei chyflwyniad PwyntPwer, rhoddodd y wybodaeth ganlynol:

- Y Cefndir
- Beth yw Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb?
- Y Cynnwys Polisi
- Y sefyllfa Bresennol
- Cefnogaeth i Ysgolion

CYTUNWYD i wneud y canlynol:-

- (i) mabwysiadu cynnwys Polisi Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb Ceredigion; a
- (ii) nodi y byddai unrhyw sylwadau a gynigiwyd gan Lywodraeth Cymru yn cael eu cynnwys fel newidiadau i'r Polisi Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb

7 Cofnodion Cyfarfod Cyngor Ieuenctid Ceredigion (03.02.23)
CYTUNWYD i nodi'r cofnodion fel y'u cyflwynwyd.

8 Y diweddaraf am Ffrydiau Gwaith y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu
CYTUNWYD i nodi gwaith y ffrydiau gwaith fel y'i cyflwynwyd.

9 Cadarnhau Cofnodion y Cyfarfod blaenorol ac ystyried unrhyw faterion sy'n codi o'r Cofnodion
CYTUNWYD i gadarnhau bod cofnodion cyfarfod diwethaf y Pwyllgor yn gywir.

10 I ystyried Blaenraglen Waith Ddrafft 2022/23
Cytunwyd i nodi'r Flaenraglen Waith ddrafft fel y'i cyflwynwyd yn amodol ar y canlynol:-
(i) y byddai'r adroddiad am addysg ôl-16 yn y Sir a chynllun busnes a memorandwm cyd-ddealltwriaeth Canolbarth Cymru yn cael eu cyflwyno yn y cyfarfod ym mis Mehefin; ac
(ii) y byddai adroddiadau Estyn am arolygon diweddar yn cael eu cyflwyno yn y cyfarfod ym mis Gorffennaf;

Roedd yr Aelod Cabinet yn dymuno nodi y byddai disgyblion Blynyddoedd 2 a 3 yn derbyn prydau ysgol am ddim ar ôl y Pasg. Roedd hefyd yn dymuno llongyfarch pawb a fu'n rhan o gyngerdd fawreddog yr ysgolion a gynhaliwyd yn ddiweddar yng Nghanolfan y Celfyddydau Aberystwyth.

Cadarnhawyd yng Nghyfarfod y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu a gynhaliwyd ar Dydd Iau, 8 Mehefin 2023

Cadeirydd: _____

Dyddiad: _____

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol

Cyngor Sir CEREDIGION County Council**ADRODDIAD I'R:** Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Sy'n Dysgu**DYDDIAD:** 8 Mehefin 2022**LLEOLIAD:** Hybrid**TEITL:** Blaenraglen Waith Ddrafft 2022/23**PWRPAS YR ADRODDIAD:** Adolygu rhaglen waith bresennol y Pwyllgor**Y RHESWM PAM FOD****CRAFFU WEDI GOFYN AM MAE BLAENRAGLEN WAITH Y PWYLLGOR YN CAEL EI HAROLYGU A'I
Y WYBODAETH HON:** diweddarau ymhob cyfarfod**CEFNDIR:**

Mae'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu'n goruchwylio gwaith y Cyngor er mwyn sicrhau y darperir gwasanaethau yn y ffordd orau posib a hynny er budd y gymuned leol.

Swyddogaeth Trosolwg a Chraffu yw ystyried y gwasanaethau a'r materion sy'n effeithio ar bobl yng Ngheredigion. Mae'r broses yn rhoi cyfle i Gynghorwyr archwilio amryw swyddogaethau'r Cyngor, holi cwestiynau am sut y gwnaethpwyd penderfyniadau, ystyried os ellir gwneud gwelliannau i wasanaethau a gwneud argymhellion yn unol â hynny.

Mae craffu'n hanfodol wrth hyrwyddo atebolrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd wrth i'r Cyngor fynd ati i wneud penderfyniadau a'r ffordd mae'n darparu gwasanaethau.

Prif swyddogaethau'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu yw'r canlynol:

- Galw'r Cabinet a'r Swyddogion i gyfrif ynghylch eu penderfyniadau
- Bod yn 'gyfaill beirniadol', drwy holi cwestiynau am sut y gwnaethpwyd penderfyniadau, fel bod y bobl sy'n penderfynu'n destun 'rhwystrau a gwrthbwyssau', gan wneud y drefn o benderfynu yn fwy dilys
- Cynnal adolygiadau o wasanaethau a pholisïau'r Cyngor
- Cynnal adolygiadau ar gyfer datblygu gwasanaethau a pholisïau'r Cyngor
- Ystyried unrhyw fater arall sy'n effeithio ar y sir
- Sicrhau bod Ceredigion yn perfformio hyd eithaf ei allu ac yn darparu gwasanaethau o'r radd flaenaf i'w ddinasyddion
- Asesu effaith polisïau'r Cyngor ar gymunedau lleol, ac argymhell ffyrdd o wella
- Gweithio gyda'r cyhoedd i ddatblygu polisïau a gwasanaethau sy'n canolbwyntio ar y dinasyddion.

Gall trefn effeithiol o Drosolwg a Chraffu arwain at y canlynol:

- Penderfyniadau gwell
- Gwelliant o ran Darparu Gwasanaethau a Pherfformiad
- Trefn gadarn ar gyfer Datblygu Polisiâu, yn seiliedig ar ymgynghori â'r cyhoedd a chyfraniad arbenigwyr annibynnol
- Gwelliant o ran Democratiaeth, Cynhwysiant, Arweinyddiaeth Gymunedol ac Ymgysylltu
- Ychwanegu haen eglur o dryloywder ac atebolrwydd i brosesau gwleidyddol y Cyngor
- Rhoi cyfle i bob Aelod feithrin sgiliau a gwybodaeth arbenigol a allai fod o fudd yn y dyfodol wrth lunio polisiâu a monitro perfformiad
- Creu diwylliant o hunan-herio ar sail tystiolaeth.

Y SEFYLLFA BRESENNOL:

Cwestiynau i'w hystyried wrth ddewis pynciau

- A oes amcan clir dros archwilio'r pwnc hwn?
- Ydych chi'n debygol o lwyddo i gael y canlyniad a ddymunir?
- Beth yw'r manteision tebygol i'r Cyngor a dinasyddion Ceredigion?
- Ydy'r mater yn un sylweddol?
- Oes yna gysylltiadau â'r Strategaeth Gorfforaethol?
- A yw'n fater allweddol i'r cyhoedd?
- Ydy'r materion wedi cael eu codi gan archwiliad allanol?
- A yw'n wasanaeth sy'n perfformio'n wael?

Dewis pynciau

Dylai Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu ystyried gwybodaeth o'r Strategaeth Gorfforaethol, Cynllun Gwella, Cynllun Strategol, Cynlluniau Gwasanaeth, y Gofrestr Risg Gorfforaethol, arbedion yn y gyllideb – cynigion ac effaith, cyfarfodydd chwarterol y panel Rheoli Perfformiad Gorfforaethol a mewnbwn adrannol wrth ddewis pynciau a chynllunio eu Blaenraglenni Gwaith, ynghyd ag unrhyw waith sy'n parhau.

ARGYMHELLIAD (ARGYMHELLION):

Adolygu a diweddarau'r Blaenraglen Waith bresennol.

Enw Cyswllt:	Lisa Evans
Dynodiad:	Swyddog Craffu a Safonau
Dyddiad yr Adroddiad:	30/05/2023
Acronymau:	BW- Blaenraglen Waith FWP- Forward Work Programme

Blaenraglen Waith y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu 2023/24

Pwyllgor	Eitem (disgrifiad/teitl)	Siaradwyr Gwadd	Pwrpas e.e. monitro, polisi, argymhellion
Cymunedau sy'n Dysgu			
8 Mehefin 2023	<p>Cynllun Busnes Partneriaeth Addysg Canolbarth Cymru</p> <p>Dogfen trosglwyddo ADY</p> <p>Cofnodion cyngor ieuencid</p> <p>Arolygiadau Estyn</p>		
6 Gorffennaf 2023	<p>Asesiad Digonolrwydd Gofal Plant</p> <p>Adolygiad ol 16 – Meinir yn gwneud y papur, ond angen trefnu drwy Barry pwy fydd yn ei gyflwyno</p>		
28 Medi 2023			
27 Tachwedd 2023			
22 Chwefror 2024 1.30pm	Cyllideb		

9 Mai 2024			
Cyfarfodydd y dyfodol	<p>Asesiad Digonolrwydd Chwarae</p> <p>Partneriaeth Addysg Canolbarth Cymru (adroddir bob hydref)</p>		
Ffrydiau Gwaith	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sicrhau bod blaenoriaethau lleol a chenedlaethol yn cael eu darparu'n effeithiol 2. Sicrhau ecwiti i bob disgybl 3. Sicrhau is adeiledd effeithiol ac effeithlon i gwrdd â'n blaenoriaethau 		